

Afgørelser – Reg. nr.: 02572.00

Fredningen vedrører: Brændstof

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 24-04-1962

Fredningsnævnet 14-01-1961

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

REG. NR. 2572.000

Reg.nr.
513-8-2

FREDEDE AREALER

Kommune: Gråsten

Ejerlav: Rinkenæs

Matr.nr.: 2,16,18;20,25,
93 og 753 m.fl.

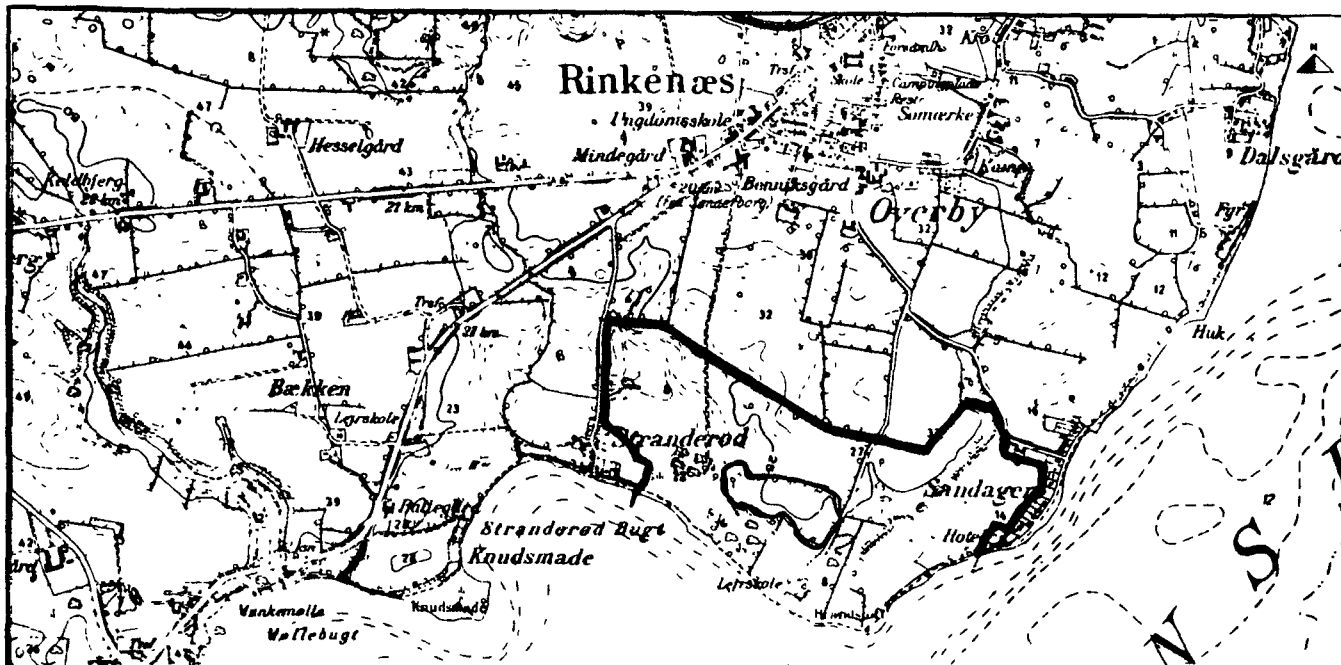
Lokalitet: Brændstoffredningen

J.nr.:

F.N.j.nr.: 72/60

O.F.N.j.nr.: 1450/61

F.P.U.j.nr.: 540-90-26-72

Reproduceret af Sønderjyllands Amtsråd med tilladelse (A400/76) af Geodætisk Institut

Kort nr.: 1211 I SV

Skala: 1:25.000

Bekendtgjort:

Sagsrejser: Danmarks Naturfredningsf.
Naturfredningsrådet

Fredningsnævnets kendelsesdato: 14. januar 1961

Kort udarbejdet dato: 18.2.1977

Overfredn.nævnets kendelsesdato: 24. april 1962

Kort revideret dato:

Arealstørrelse: ca. 68 ha

Kort revideret dato:

Interessezone: I (landområde af største interesse)

Ejerforhold: Private

Formål: At frede mod bebyggelse og beplantning og at
bevare jorden til alm. landbrugsdrift.

Påtaleret: Fredningsnævnet, Overfred-
ningsnævnet

Diverse:

Indhold:

Området må ikke beplantes eller bebygges. Herfra er undtaget de til almindelig landbrug hørende bygninger, samt bygninger til udvidelse af lejrskolen, tegninger skal godkendes af fredningsnævnet.

Der må ikke opstilles master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger samt telte. Der må ikke foretages terrænændringer eller gravning efter sten, grus, sand eller lignende. Offentligheden skal have adgang til fods og på cykel. Der etableres nogle udlejetspladser m. Naturens stilhed må ikke krænkes ved støj eller larm.

Der dispenseres fra masteanbringelse til fremførelse af ledninger fra lejrskolen til sommerhuse på matr. nr. 584 og 751. Til øvrige sommerhuse sker elforsyning gennem kabel. Der må opføres sommerhus eller aftægtsbolig på matr. nr. 2 efter nærmere aftale.

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1962, den 24. april, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1450/61 vedrørende fredning af art.nr. 93 af Rinke-
næs og visse omliggende arealer.

I den af fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådsreds den 14. januar 1961 afsagte kendelse hedder det:

"Ved naturfredningsnævnets kendelse af 22. april 1960 i sag nr. 149/59 blev det bestemt, at parcellerne 354/64, 353/63, 293/64 og 291/59 kortbl. 7 Rinkenæs, af areal ca. 6,6 ha, hen-
hørende under gårdejer Hans Knutz' landbrugsejendom i Rinkenæs, vil være at frede mod bebyggelse og beplantning og at bevare som jord i almindelig landbrugsdrift. Bebyggelsesforbudet omfatter foruden bygninger opstilling af mæster, skure, boder eller andre skæmmende indretninger, samt telte. Iøvrigt må der ikke foretages ændringer i terrænformerne eller gravning efter sten, grus, sand eller lignende.

I kendelsen udtales det, at nævnet vil være sindet at søge fredet visse arealer langs Flensborg Fjord beliggende mellem kommunevejene til Stranderød og Sandager. Spørgsmålet herom er behandlet under nærværende sag i nævnets møder den 29. juli, 10. september, 14. november og 14. december 1960. Danmarks Naturfredningsforening, der havde rejst Knutz-sagen, og Naturfredningsrådet, der afgav erklæring i denne, har som rekvirenter a^o a

ny sag påstået fremmet en tilsvarende fredning på følgende ejendomme respektive dele af disse:

1. Art.nr. 2 Rinkenæs - Knud Friis 60.1154 ha
Der fredes af kortblad 7 parcel
50, 51, 159/52, 162/53, 165/54, 167/55,
del af 170/157, 171/157, 172/157, del
af 262/52, del af 263/52, 264/157, del
af 341/62, 383/52 og 384/58, der består
af ubebygget landbrugsjord ialt ca. 25.25 -
Heraf undergivet strandbyggelinie - 2.80 -
Af ejendommen er ved deklaration
af 11/1 1953 fredet 12.3032 -
2. Art.nr. 20 og 733 Rinkenæs -
Michael Paulsen 21.5287 ha
Af art.nr. 20 fredes af kortblad 7
del af parcel 352/62, der består af
ubebygget landbrugsjord ialt ca. 1.90 -
3. Art.nr. 753 Rinkenæs - Svend Trøst Emborg 0.1516
Hele ejendommen (parcel 385/52 kortblad 7),
der består af grund med sommerhus, fredet 0.1516 -
Heraf undergivet strandbyggelinie ca. 0.14 -
4. Art.nr. 16 og 604 m.fl. Rinkenæs -
Lauritz Gammelgaard Kobberø 25.9779 ha
Hele art.nr. 604 (parcel 311/57, 312/58,
314/59 og 355/59 kortblad 7) fredet ialt 3.3004 -
Heraf undergivet strandbyggelinie ca. 1.86 -

Det fredede område består af et græs-
ningsareal med to sommerhuse, hvoraf
det ene ejes af Kobberø og det andet
tilhører bibliotekar Kirsten og lærer-
inde Inger Margrethe Ottesen, Flens-
borg.

5. Art.nr. 93 Rinkenæs - Andelsselskabet
"Lejrskolen på Brændstoft", Hillerød 8.0483 ha
Hele ejendommen (parcel 69, 70, 72,
185/65, 186/71 og 187/71 kortblad 7)
fredes 8.0483 -
Heraf undergivet strandbyggelinie ca. 2.86 -
Ejendommen består af landbrugsjord
og grund med skolebygninger
6. Art.nr. 23 Rinkenæs - Johan Christi-
an Schütt 23.2614 ha
Der fredes af kortblad 7 parcel 132,
133, 135, 136, 137, 138 og 357/134,
der består af ubebygget landbrugs-
jord ialt 3.6341 -
Heraf undergivet strandbyggelinie ca. 1.38 -
7. Art.nr. 18 og 731 Rinkenæs -
Hans Thaysen 44.6211 ha
Af art.nr. 18 fredes af kortblad 7
parcel 74, 75, 76, 77, del af 78,
346/62, 347/63, del af 348/64 og
del af 361/79, der består af ubebyg-
get landbrugsjord ialt ca. 18.92 -
8. Art.nr. 25 Rinkenæs -
Chresten Birkkjær Jacobsen 18.8196 ha
Der fredes af kortblad 7 parcel 81,
82, del af 83, 84, 85, 86, 87, 88,
del af 206/97, del af 217/97, 283/94,
304/89, 305/90 og 387/92, der består
af landbrugsjord med landbrugsbyg-
ninger ialt ca. 10.80 -
Heraf undergivet strandbyggelinie - 1.60 -

9. Art.nr. 265 og 709 Rinkenæs -
Landbrugsministeriet (Statens
Jordlovsudvalg) 8.0705 ha
Hele ejendommen (parcel 145, 148,
149, 307/130, 308/139, 309/144, 343/131,
344/73, 373/146 og 374/147 kortblad 7),
der består af ubebygget landbrugsjord,
fredes 8.0705 -
Heraf undergivet strandbyggelinie ca. 2.42 -
10. Art.nr. 751 Rinkenæs -
Kjestine Marie Thomassen 0.0201 ha
Hele ejendommen (parcel 375/147
kortblad 7), der består af grund med
sommerhus, fredes 0.0201 -
Heraf undergivet strandbyggelinie 0.0201 -
11. Art.nr. 584 Rinkenæs - Richardt Fabricius 0.3839 ha
Hele ejendommen (parcel 301/90, 302/92
og 303/94 kortblad 7), der består af
grund med sommerhus, fredes 0.3839 -
Heraf undergivet strandbyggelinie 0.3839 -
12. Art.nr. 677 Rinkenæs - Landvindingslaget
"Helligsø" 0.7315 -
Hele ejendommen (parcel 298/139 kortblad
7), der består af et beskyttelsesdige,
fredes 0.7315 -
Heraf undergivet strandbyggelinie 0.7315 -

På to til brug under sagen tilvejebragte afrids af matrikelkortet er fredningsområdet vist ved skravering af grænserne og strandbyggelinien indtegnet, hvorhos grundskyldvurderingen pr. 1. september 1960 er påført. Disse kort vil være at vedhæfte nærværende kendelse som led i denne.

Samtlige ejere og panthavere har været behørigt indvarslet.

Lejrskolen har erklæret sig enig i den begærede fredning og har, såfremt fredningen iøvrigt fremmes, frafaldet erstatning og givet tilsagn om, at andelsselskabet til brug for Knutz-sagen og nærværende sag stiller ialt 40.000,- kr. til rådighed som tilskud til fredningserstatningerne, hvorved bemærkes, at 25.000 kr. anvendes i førstnævnte sag, såfremt nævnets afgørelse godkendes ved Overfredningsnævnets kendelse eller ved taksation i henhold til denne. Den endelige afgørelse foreligger endnu ikke.

Efter den anledning, som foreligger ved naturfredningsrådets erklæring i Knutz-sagen, har nævnet søgt at forhandle sig til rette om en ordning vedrørende adgang for offentligheden til området. Også på dette punkt har andelsselskabet stillet sig imødekomende, idet lejrskolen har afgivet følgende tilbud om udsigtspladser m.m.

1. Der anbringes en udsigtsbænk i grænsen mod art. 709 et lille stykke fra Brændstoft-vejen.
2. Der anlægges en udsigtsplads af areal ca. 3 x 3 meter med bænke på banken ovenfor grusgraven og i tilknytning dertil en ca. 10 meter lang fodsti fra Brændstoftvejen til pladsen.
3. Der anlægges en 2 meter bred fodsti på art. 93 langs skellet til art. 12 fra Brændstoftvejen mod vest i en længde af ca. 120 m til et plateau, hvor der indrettes en udsigtsplads af størrelse ca. 4 x 4 meter med bænke. Lejrskolen er villig til for egen regning at etablere disse anlæg, - stier, udsigtspladser, bænke, indhegninger - samt de for publikum fornødne vejvisertavler, ligesom lejrskolen er villig til at påtage sig vedligeholdelsen heraf.

Nævnet bemærker, at der langs kysten findes offentlig gangsti, den såkaldte gendarmsti, hvortil der er adgang fra kommunevejen til Stranderød i den ene ende af området, fra kommunevejen til Sandager i den anden og fra den ovennævnte tilbud nævnte private fællesvej, der fører fra Sandager-vejen til lejrskolen. Vedligeholdelsen af fællesvejen er oplyst at påhvile Kobberø, lejrskolen, Jordlovsudvalget, Thaysen og Schütt, samt

Hans Knutz (identisk med ejeren af de den 22. april 1960 fredede arealer).

Disse har erklæret sig enig i, at der tillades færdsel til fods og på almindelig cykel, uden at der påstås ændring i partsfordelingen vedrørende vedligeholdelsen. Endvidere er man enig i, at der ved det offentliges foranstaltning ved fællesvejens indmunding i Sandagervejen anbringes et skilt med forbud mod uvedkommende motorkørsel.

Rekvirenterne har erklæret, at ordningen er en tilfredsstillende løsning af spørgsmålet om offentlighedens adgang.

Med hensyn til fru Kjestine Marie Thomassen og Richardt Fabricius, der begge har sommerhuse på deres grunde, er der ikke fremsat indsigelser eller erstatningskrav, hvorved bemærkes, at rekvirenterne har samtykket i, at der gøres undtagelse fra fredningsbestemmelsen med hensyn til anbringelse af master, idet det tillades at fremføre elektriske ledninger på sådanne fra lejrskolens bygninger.

De andre sommerhusejere, Laurits Kobberø, læge Emborg og frøknerne Ottesen, har protesteret mod fredningsbestemmelsens mast-forbud, for så vidt som de derved hindres i at få elektricitetstilførsel til deres sommerhuse på sædvanlige vilkår.

Andelsselskabet Sønderborg og Åbenrå Amters Elektricitetsforsyning har fremsat alternative tilbud om fremførelse af lavspændingsluftledning fra bygningerne på lejrskolen til de 3 huse, henholdsvis nedlægning af svagstrømskabel over samme strækning. I sidste tilfælde vil udgifterne forhøjes med 7.500,- kr., som selskabet - der har indgået aftale med hver af sommerhusejerne om, at strømforsyning sker snarest, og om øvrige vilkår for leveringen - har påstået erstattet af fredningsmidlerne, såfremt fremførelse ved luftledning forbydes.

Ejerne har bekræftet aftalens rigtighed og har tiltrådt erstatningspåstanden og dens udbetaling til selskabet.

Disse sommerhusejere har iøvrigt intet haft at indvende mod sagens fremme.

Kobberø har anført, at fredningen hindrer ham i at udjævne og kultivere det mellem hans sommerhus og kysten beliggende

område, parcel 355/59, ca. 3 ha., der er kuperet og har henligget udyrket med krat og græs, til inddragelse under landbrugsdriften. Såfremt den nuværende tilstand kræves bevaret, har han påstået sig tillagt en erstatning på 500,- kr. pr. ha.

Rekvirenterne har lagt vægt på, at området bevares i sin nuværende tilstand.

Jordlovsudvalget har tiltrådt fredningen, uden at der ydes erstatning. Efter udvalgets opfattelse medfører beskaffenheden af den påtænkte fredning ikke nogen indskrænkning i en sådan landbrugsmæssig udnyttelse af jorderne, som forudsættes i statshusmandslovgivningen.

Chresten Birkkjær Jacobsen, der iøvrigt har sluttet sig til de nedenfor nævnte lodsejeres standpunkt, har for sit eget vedkommende særlig påstået undtaget fra fredningen facadearealerne ca. 3/4 ha langs Sandager-vejen, del af parcel nr. 83 og 217/97 i størst mulig dybde, hvorved han har anført, at disse arealer er særlig velegnede til byggeri.

Knud Friis har ligeledes som særlig påstand krævet undtaget fra fredning et areal på ca. 2000 m², beliggende ved det sydvestlige hjørne af art.nr. 12 (mellem markvejen til læge Emborgs sommerhus og Knutz' skel).

Samtlige private ejere af landbrugsejendomme, bortset fra Kopperø, har principalt protesteret mod fredningssagens fremme, idet det gøres gældende, at området ikke har en sådan betydning for offentligheden, at betingelserne ifølge fredningslovens § 1 første led er til stede; subsidiært har de nedlagt påstand om en erstatning beregnet efter 8.000 kr. pr. ha.: for Schütt's vedkommende 16.000 kr. pr. ha. Erstatningskravene har de pågældende afrundet således: Friis 184.000 kr., Poulsen 15.000 kr., Thaysen 150.000 kr., Schütt 36.000 kr. og Jacobsen 80.000 kr. Til støtte for erstatningskravene gøres det for samtlige ejendomme gældende, at de arealer, som der er tale om at frede, vil kunne udstykkes til sommerhusgrunde i løbet af kortere tid. Schütt har hævdet, at dette i særlig grad gælder for hans ejendom.

Friis har forbeholdt sig at kræve yderligere erstatning,

såfremt han ikke kan sikres imod skattebetaling i henhold til lovbekendtgørelse nr. 285 af 7. juli 1960 i anledning af en erstatningsudbetaling i nærværende sag.

Fra rekvirenternes side er det gjort gældende, at de fremsatte erstatningskrav er urimeligt høje, og at der ikke er grundlag for at fastsætte erstatningerne efter andre regler end sædvanligt, hvilket efter rekvirenternes opfattelse ligger indenfor ansættelsen til grundskyld. Det bestrides, at der er nogen aktuel efterspørgsel med hensyn til en sommerhusbebyggelse af væsentlig betydning, og det gøres bl.a. gældende, at lov nr. 344 af 23. december 1959 om erhvervelse af fast ejendom hindrer et sådant byggeri som det i Knutz-sagen omtalte.

Af de grunde, som er nævnt i kendelsen af 22. april 1960, finder nævnet, at den fremsatte begæring i medfør af naturfredningslovens § 1 første led bør tages til følge.

Nævnet lægger vægt på, at fredningen kan opnås uden erstatning med hensyn til betydelige dele af området, og at lejrskolen tilmed har givet tilsagn om pengetilskud. Under disse omstændigheder skønnes fredningen at kunne gennemføres mod en rimelig bekostning fra det offentliges side.

Fredningsbestemmelsernes indhold skal svare til det i begyndelsen af nærværende kendelse anførte, idet der dog gøres følgende modifikationer og bemærkninger:

1. Fra byggeforbudet undtages opførelse af de til landbruget hørende bygninger, med hensyn til hvilke der vil være at forholde efter lignende regler som nævnt i fredningslovens § 25 stk. 2, således at tegning og beliggenhedsplan må indsendes til nævnet til godkendelse. Herved bemærkes, at undtagelsen alene angår de arealer, der ikke er omfattet af fredningslovens § 25 stk. 1.
2. Samme undtagelse gælder for lejrskolen med hensyn til bygninger til skolens udvidelse eller øvrige drift.
3. Spørgsmålet om offentlighedens adgang, herunder benyttelse af fællesvejen til lejrskolen ordnes som nævnt. Naturens stilhed må ikke krænkes ved støj eller larm, herunder brug af transistorradioer.

4. Vedrørende fru Thomassens og Fabricius' sommerhuse dispenseres fra mast-anbringelse til fremførelse af elektrisk strøm fra lejrskolen til disse huse.
5. Strømforsyningen til Kobberø's, Emborg's og frøknerne Ottensens sommerhuse finder sted gennem kabel på den nævnte måde, og der tillægges Sønderborg og Åbenrå Amters Elektricitetsforsyning en erstatning på 7.500 kr., når strømforsyningen er etableret, forudsat at dette er sket senest 6 måneder efter endelig kendelse i nærværende sag. Fristen kan af nævnet forlænges indtil 6 måneder.
6. Det af Jacobsen omtalte areal undtages fra fredningen i en dybde af 100 m fra Sandager-vejen, hvorimod de af Kobberø og Friis fremsatte ønsker henholdsvis om udjævning og om friholdelse fra fredningen med hensyn til ca. 2000 m² ikke findes forenelig med fredningens formål.

De interesserede arealer er ved den 12. almindelige vurdering ansat til grundskyld fra 2.800 kr. til 500 kr. pr. ha. De fleste vurderinger ligger mellem 2.300 kr. og 1.300 kr.

Ved nævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålene vil der på den ene side være at tage hensyn til, at fredningen - bortset fra Kobberø's areal - ikke gør indskrænkning i den hidtidige landbrugsmæssige udnyttelse af arealerne samt til områdets behæftelse med strandbyggelinie.

På den anden side findes der ikke at kunne bortses fra, at der efterhånden i et vist begrænset omfang vil kunne frasælges byggegrunde til priser, der er højere end grundskylden, og hvorved ejeren, selvom bygnings-, samt vej- og kloakmæssige forskrifter tages i betragtning, vil kunne opnå en vis fortjeneste.

Nævnet har efter sket besigtigelse nøje overvejet erstatningsbeløbene vedrørende de enkelte ejendomme og finder herefter, at en erstatning på nedennævnte beløb vil være rimelig:

Knud Friis	36.000 kr.
Michael Poulsen	3.000 "
Johann Chr. Schütt	10.000 "
Hans Thaysen	20.000 "
Chresten B. Jacobsen	8.000 "

For Schütt's vedkommende bemærkes, at nævnet må give denne ejer medhold i, at hans arealer er særlig egnet til sommerhusbebyggelse på grund af deres beliggenhed.

Med hensyn til Kobberø tages dennes erstatningspåstand til følge, dog således at erstatningen afrundes til 1.500 kr., hvorved bemærkes, at der for hans vedkommende er tale om, at fredningen medfører indskrænkning i den landbrugsmæssige udnyttelse af arealet. Dette areal skal altså forblive i dets nuværende tilstand med græs og krat.

Som nævnt tilkendes der Sønderborg og Åbenrå Amters Elektricitetsforsyning i erstatning 7.500 kr. vedrørende elektricitetsordningen med Kobberø, Emborg og frøkerne Ottesen. Erstatningen bortfalder dog, såfremt installationerne ikke er etableret rettidig.

Det bemærkes, at nævnet ikke har hjemmel til at træffe afgørelse med hensyn til eventuelle skattemæssige virkninger af de tilkendte erstatninger.

Det bemærkes endvidere, at ingen pantthaver har givet møde eller på anden måde stillet krav om andel i erstatningerne, der herefter tilfalder fornævnte ejere.

Af erstatningerne vil 15.000 kr. være at udrede af Ballerup-Måløv kommune på lejrskolen Brændstof's vegne, dog med forbehold af eventuel revision i tilfælde af ændringer af Knutzkendelsens bestemmelse om lejrskolens andel i udgifterne. Resten indstilles af nævnet til udredelse med $\frac{3}{4}$ af statskassen og med $\frac{1}{4}$ af Åbenrå amts-fond.

Beløbene forrentes med 5% årligt fra nærværende kendelses afsigelse.

Kendelsen vil være at tinglyse på de nednævnte ejendomme med prioritet forud for al pantegæld.

Påtaleberettiget er fredningsnævnet for Åbenrå amts-råds-kreds."

Konklusionen er sålydende:

" De fornævnte arealer vil i det beskrevne omfang være at frede som anført.

Der tilkendes følgende erstatninger:

A. Ejeren af art.nr. 2 Rinkenæs, Knud Friis	36.000 kr.
B. Ejeren af art.nr. 20 Rinkenæs, Michael Poulsen	3.000 "
C. Ejeren af art.nr. 23 Rinkenæs, Johann Chr.Schütt	10.000 "
D. Ejeren af art.nr. 18 Rinkenæs, Hans C.N.Thaysen	20.000 "
E. Ejeren af art.nr. 25 Rinkenæs, Chresten B.Jacobsen	8.000 "
F. Ejeren af art.nr. 604 Rinkenæs, Laur.Kobberø	1.500 "

Endvidere udredes i erstatning til Sønderborg og Åbenrå Amters Elcktricitetsforsyning 7.500 kr. på vegne gårdejer Kobberø, læge Emborg og frøknerne Ottesen på vilkår, at der inden 6 måneder efter endelig kendelse er foretaget elektrisk installation gennem kabelføring i de pågældende sommerhuse.

Af erstatningen vil 15.000 kr. være at udrede af Balle-rup-Måløv kommune på lejrskolen Brændstofts vegne. Beløbet revideres eventuellet i overensstemmelse med det anførte. Resten indstilles til udredelse med 3/4 af statskassen og 1/4 af Åbenrå amts fond.

Beløbene forrentes med 5% p.a. fra nærværende kendelses afsigelse.

Nærværende kendelse tinglyses som servitutstiftende i tingbøgerne for de lige nævnte ejendomme, samt på art.nr. 93 Rinkenæs, tilhørende Andelsselskabet "Lejrskolen på Brændstoft", art.nr. 753 Rinkenæs, tilhørende læge Svend Trøst Emborg, art.nr. 265 og 709 Rinkenæs, tilhørende landbrugsministeriet, art.nr. 751 Rinkenæs, tilhørende Kjestine Marie Thomassen, art.nr. 584 Rinkenæs, tilhørende Richardt Fabricius og art.nr. 677 Rinkenæs, tilhørende Landvindingslaget "Helligsø".

Påtaleberettiget er fredningsnævnet for Åbenrå amts-rådskreds."

Kendelsen er af fredningsnævnet forelagt overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, og er indanket af landsretssagfører Sven Kjems for lodsejerne Knud Friis, Hans Thaysen og Chr.B.Jacobsen.

Overfredningsnævnet har den 4. juli 1961 besøgt arealerne og forhandlet med de ankende lodsejere og andre i sagen interesserede.

Overfredningsnævnet har med gårdejer Knud Friis opnået

en mindelig overenskomst, hvorefter erstatningen er forhøjet til 50.000 kr., ligesom det tillades gårdejer Friis og efterfølgende ejere på den fredede del af ejendommen art.nr. 2 af Rinkenæs at opføre et sommerhus eller eventuelt en aftægtsbolig, dog således at tegningerne til huset og dets placering på arealet skal godkendes af fredningsnævnet forinden opførelsen, hvorhos det ikke uden fredningsnævnets samtykke må udskilles fra landbrugsejendommen som selvstændigt matrikuleret ejendom. Arealet, hvorpå huset tillades opført, er angivet med punkterede grænser på det nærværende kendelse vedhæftede kort.

Gårdejer Chr. B. Jacobsen har frafaldet sin anke, efter at overfredningsnævnet havde bestemt, at hans gård og havearealet deromkring undtages fra fredningen.

Hans Thaysen har frafaldet sin anke.

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstående følgende ændringer.

Et kort, ÅB 109, visende grænserne for de fredede områder er vedhæftet nærværende kendelse.

Thi bestemmes:

Den af fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådsreds den 14. januar 1961 afsagte kendelse angående fredning af art.nr. 93 Rinkenæs og visse omliggende arealer stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

I erstatning udbetales følgende beløb:

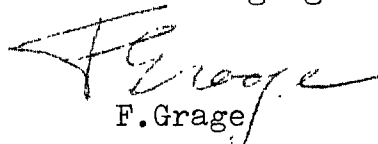
A. Ejeren af art.nr. 2, Rinkenæs, Knud Friis	50.000 kr.
B. Ejeren af art.nr. 20, Rinkenæs, Michael Poulsen	3.000 "
C. Ejeren af art.nr. 23, Rinkenæs, Johann Chr. Schütt	10.000 "
D. Ejeren af art.nr. 18, Rinkenæs, Hans C.N.Thaysen	20.000 "
E. Ejeren af art.nr. 25, Rinkenæs, Chresten B.Jacobsen	8.000 "
F. Ejeren af art.nr. 604, Rinkenæs, Laur. Kobberø	1.500 "

Endvidere udredes i erstatning til Sønderborg og Åbenrå Amters Elektricitetsforsyning 7.500 kr. på vegne gårdejer Kobberø, læge Emborg og frøkerne Ottesen på vilkår, at der inden 6 måneder efter endelig kendelse er foretaget elektrisk installation gennem kabelføring i de pågældende sommerhuse.

Beløbene under A - F forrentes med 5% p.a. fra den 14. januar 1961 til udbetaling sker.

Af erstatningen udredes 10.000 kr. af Ballerup-Måløv kommune, medens restbeløbet med tillæg af renter fordeles med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Åbenrå amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstadskommuner i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed bekræftes

overfredningsnævnets sekretær.

FREDNINGSNÆVNET >

CITERET FULDT UD I OFN KENDELSE AF 24/4 1962

U d s k r i f t

af

forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådskreds.

--oo0oo--

År 1961, lørdag den 14. januar blev af fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådskreds i

J. nr. 72/60.

Sag angående fredning af art. nr. 93

Reg. nr. 99.

af Rinkeæs, tilhørende andelsselskabet "Lejrskolen på Brændstoft" og visse omliggende arealer,

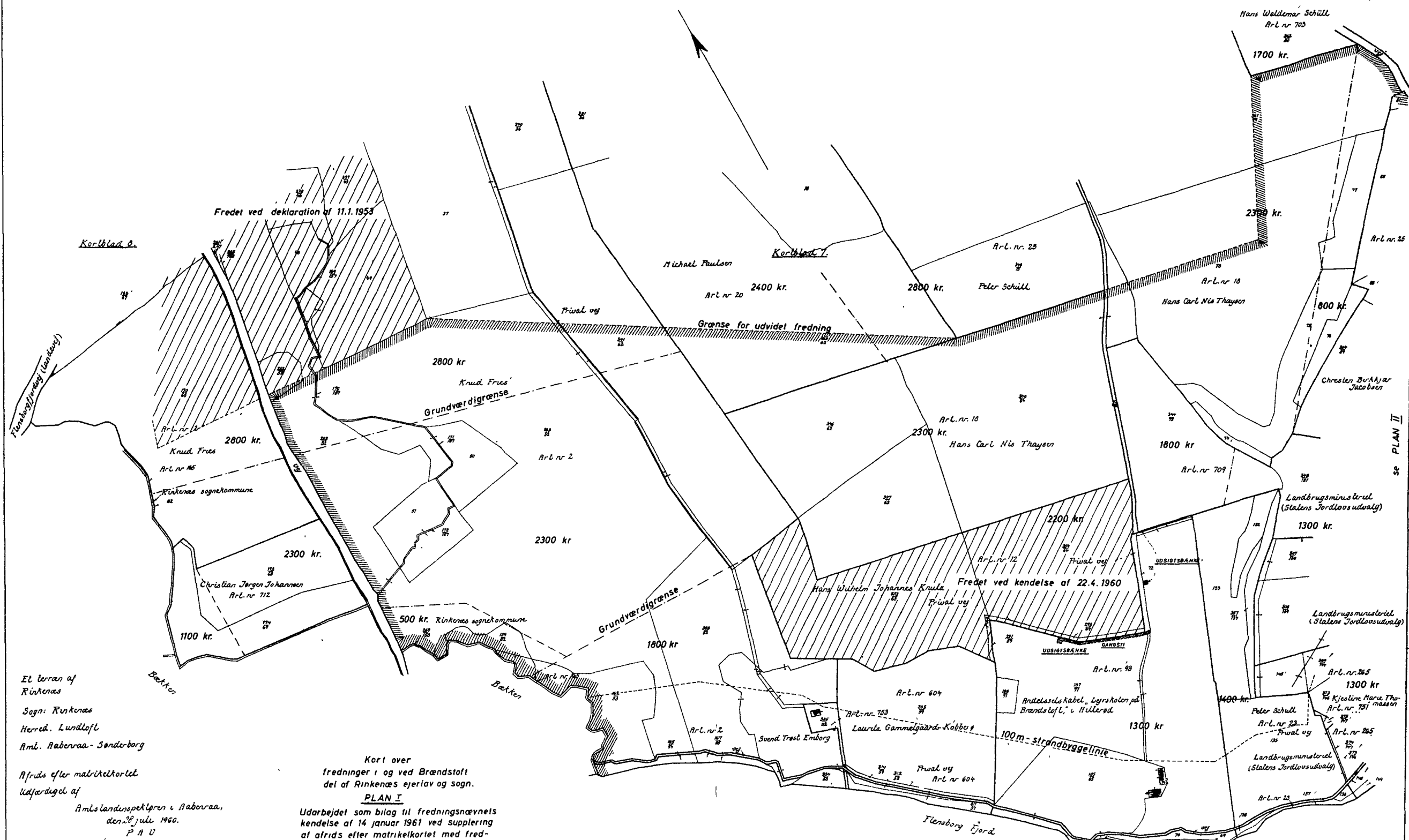
afsagt sålydende

K e n d e l s e :

Ved naturfredningsnævnets kendelse af 22. april 1960 i sag nr. 149/59 blev det bestemt, at parcellerne 354/64, 353/63, 293/64 og 291/59 kortbl. 7 Rinkeæs, af areal ca. 6,6 ha, henhørende under gård-ejer Hans Knutz' landbrugsejendom i Rinkeæs, vil være at frede mod bebyggelse og beplantning og at bevare som jord i almindelig landbrugsdrift. Bebyggelsesforbudet omfatter foruden bygninger opstilling af master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger, samt telte. Iøvrigt må der ikke foretages ændringer i terrænformerne eller gravning efter sten, grus, sand eller lignende.

I kendelsen udtales det, at nævnet vil være sindet at søge fredet visse arealer langs Flensborg Fjord beliggende mellem kommunevejene til Stranderød og Sandager. Spørgsmålet herom er behandlet under nærværende sag i nævnets møder den 29. juli, 19. september, 14. november og 14. december 1960. Danmarks Naturfredningsforening, der havde rejst Knutz-sagen, og Naturfredningsrådet, der afgav erklæring i denne, har

Fredningsnævnet
 den 14. januar 1961
 i Aabenraa

Et terrain af
 Rinkenæs
 Sogn: Rinkenæs
 Herred: Lundloft
 Amt: Aabenraa - Sønderborg

Afriids efter matrikelkortet
 Udfærdiget af
 Amtslandsinspektøren i Aabenraa,
 den 26. juli 1960.
 P. H. U.
 (Signature)

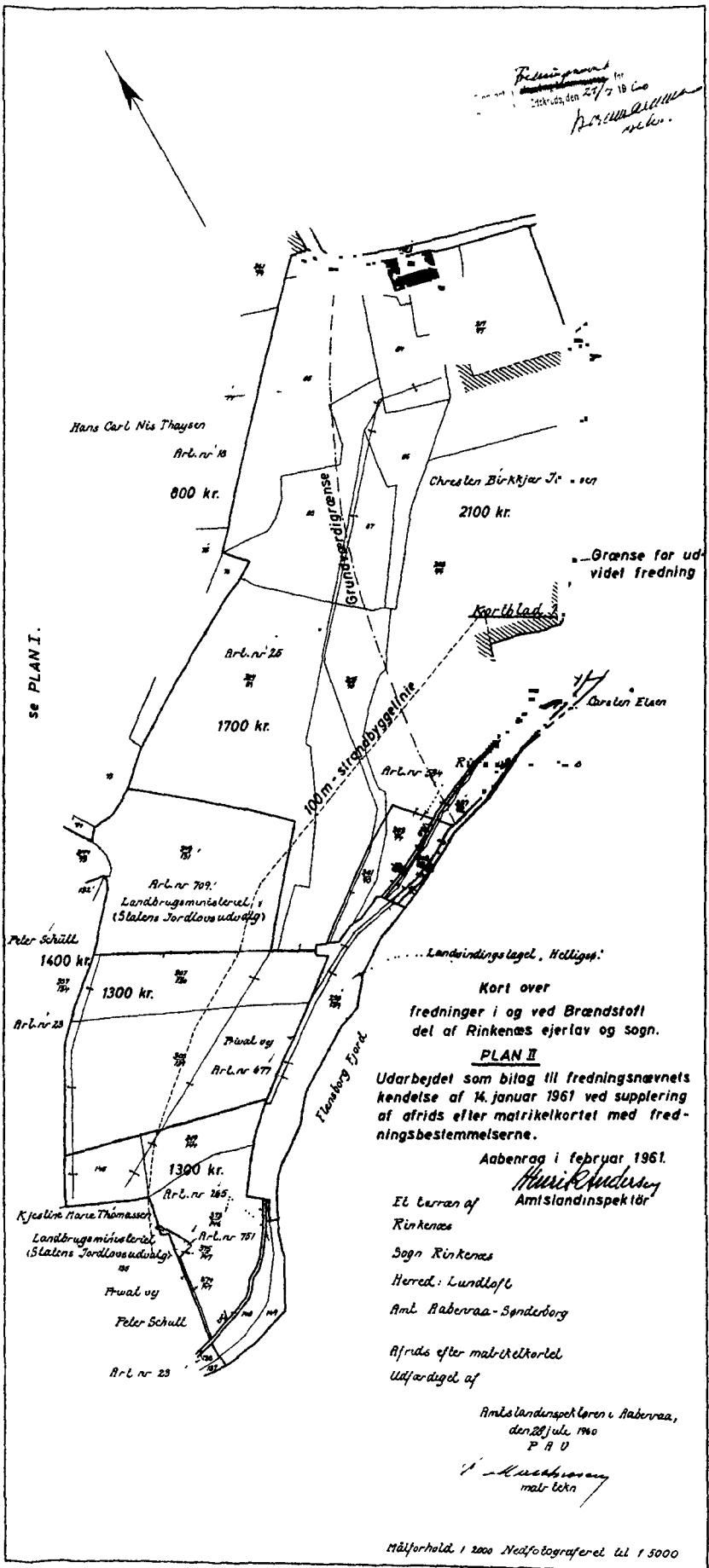
Kort over
 fredninger i og ved Brændstoft
 del af Rinkenæs ejerlav og sogn.
PLAN I
 Udarbejdet som bilag til fredningsnævnets
 kendelse af 14 januar 1961 ved supplerig
 af afriids efter matrikelkortet med fred-
 ningsbestemmelserne

Aabenraa i februar 1961
 (Signature)
 Amtslandsinspektør

Målestørrelse 1:2000 Nedfotograferet til 1:5000
 E. J. 1960 nr 363. Udfærdiget uden gebyr i henhold
 til § 35 i lov nr 146 af 7 maj 1957

se PLAN II

Planimærket
 for
 udarbejdet den 27/7 1960
 P. A. U.

se PLAN I.

Grænse for udvidet fredning

Kortblad

Carsten Elson

Landsindings lagel, Helligst.

Kort over fredninger i og ved Brændstoft del af Rinkenæs ejerlav og sogn.

PLAN II

Udarbejdet som bilag III fredningsnævnets kendelse af 14. januar 1961 ved suppleret af afriids eller matrikelkortet med fredningsbestemmelserne.

Aabenrøg i februar 1961.

Hans Rindesø
 Amtslænderinspektør

Et Terræn af Rinkenæs
 Sogn Rinkenæs
 Herred: Lundtoft
 Amt: Ribe- og Sønderborg

Afriids efter matrikelkortet
 Udfærdiget af

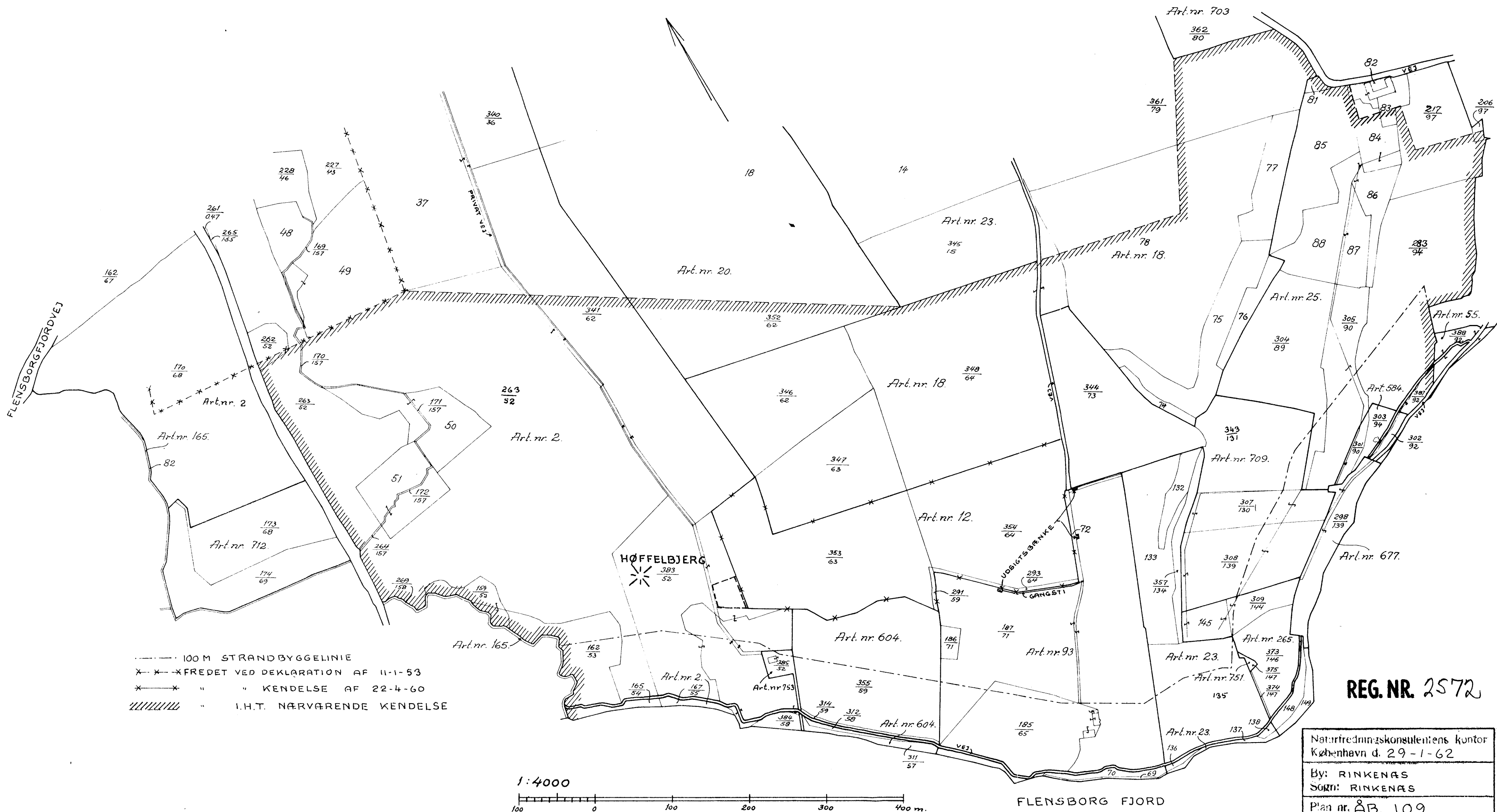
Amtslænderinspektøren i Ribe- og Sønderborg Amt,
 den 28. juli 1960
 P. A. U.

P. A. U.
 matrikel

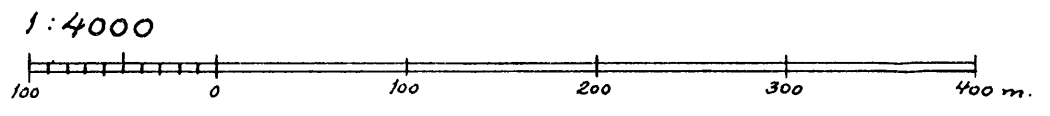
Målforskel, 1:2000 Nedfotograferet til 1:5000

E. J. 1960 nr. 363. Udfærdiget uden gebyr i henhold til § 33 i lov nr. 140 af 7 maj 1957.

KORT>

- - - - 100 M STRANDBYGGELINIE
 * * * * FREDET VED DEKLARATION AF 11-1-53
 * * * * " " KENDELSE AF 22-4-60
 // // // // " I.H.T. NÆRVÆRENDE KENDELSE

REG. NR. 2572

Naturfredningskonsulentens kontor
 København d. 29-1-62
 By: RINKENÅS
 Sogn: RINKENÅS
 Plan nr. ÅB. 109

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 02572.00

Dispensationer i perioden: 01-10-1982 - 04-07-1995

Den 1. oktober 1982 kl. 11,45 afholdt nævnet møde i Brændstoft af formanden, dommer S.A. Koustrup, Tønder, det amtsrådsvalgte medlem afdelingsleder August Møller, Vojens, og det lokale medlem Anne Grete Skovlund, Gråsten.

Der foretoges:

J.nr. 253/81

Offentlighedens adgang til Brændstoft-fredningen i Gråsten kommune.

- fredningssag -

Der fremlagdes skrivelse af 20. november 1981 med bilag fra amtsrådet, j.nr. 540-90-26-72, samt skrivelse af 6. august 1982 fra Lejrskolen Brændstoft v/ Kulturel forvaltning, Rådhuset, Ballerup.

For amtsrådet mødte skovtekniker Jørn Steenberg.

For Gråsten kommune mødte kommuneingeniør Dall.

For Danmarks Naturfredningsforening mødte T. Brusck og Erling Fransson.

For Gråsten skovdistrikt mødte skovrider P. Morville.

For lejrskolen mødte Bent Andersen og E. Klietsch.

Der foretoges en besigtigelse af udsigtsbænke og stier i området, og det konstateredes, at udsigtsstederne og stierne ikke er blevet vedligeholdt, således at bænkene er i en rimelig stand.

Det fremgår af sagen, at lejrskolen i forbindelse med frednings-sagen (kendelse af 24. april 1962) havde påtaget sig etablering og vedligeholdelse af pladser og stier.

Bent Andersen påpegede, at der siden tilsagnet blev afgivet, er etableret en offentlig parkeringsplads indenfor området langs den private adgangsvej til skolen, som skolen bekoster vedligeholdelsen af, og at lejrskolen derfor vil henstille, bl.a. under hensyn til den ud-

videde færdsel m.v., at retableringen af udsigtsbænkene og stierne samt den fremtidige vedligeholdelse overtages af fredningsmyndighederne.

De mødte gav udtryk for, at et sådant forslag måtte forekomme rimeligt.

Bent Andersen gav tilsagn om, at udsigtsbænkene og stierne hertil fortsat placeres på lejrskolens område, og at der efter nærmere drøftelse med amtsrådets fredningsafdeling sker en retablering af den ca. 120 m lange fodsti til udsigtspladsen med bænke på matr.nr. 93 Rinke-næs.

Der var herefter i nævnet enighed om at fritage Lejrskolen for retablering og vedligeholdelse af de omhandlede udsigtsbænke og stier, samt enighed om at pålægge amtsrådet at afholde udgifterne til retableringen, samt at overtage den fremtidige vedligeholdelse

Nævnet henstiller samtidig til skovdistriktet, at man ved en senere udbygning af den offentlige parkeringsplads med opholdsareal for besøgende (borde og bænke) sørger for passende udkigshuller i det levende hegn, der afgrænser parkeringspladsen i retning mod Flensborg Fjord.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K. af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige fredningskreds
Dommerkontoret i Tønder
Nørregade 31 - 6270 Tønder - Telf 04 - 72 22 05

Modtaget i fredningsstyrelsen

1 6 NOV. 1983

År 1983 den 14. november foretog retsassessor Iversen følgende sag på Dommerkontoret i Tønder.

J.nr. 171/83

Udvidelse af bestående udhus på matr. nr. 753 Rinkenæs, Gråsten Kommune, tilhørende Elisabeth Emborg, Nygade 21 ^{II}, Gråsten § 46 - strandbeskyttelseslinie og Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 (Brændstoftfredningen - fr.reg. nr. 513-8-2).

Der fremlagdes ansøgning af 28. august 1983 med bilag og Sønderjyllands Amtsråds skrivelse af 4. november 1983 med bilag (j.nr. 8-70-52-1-513-26/83)

Af sagens oplysninger fremgår bl.a.,

- at et bestående udhus med en størrelse på 170 x 230 cm og opført i træ indenfor ruinerne (murbrokker) af et tidligere rådhus landværts sommerhuset ønskes forlænget med 2 m, således at målene bliver 170 x 430 cm,
- at udvidelsen vil blive opført i materialer som eksisterende udhus (grønmalet træ med gråt eternittag),
- at det ansøgte er beliggende i landzone søværts strandbeskyttelseslinie og indenfor Brændstoftfredningen af 24. april 1962,
- at efter nævnte fredning må arealet ikke beplantes eller bebygges, undtagen dog almindelige bygninger til landbrug og der må ikke opstilles mæster, skure, boder eller andre skæmmende indretninger, og
- at fredningsafdelingen indstiller, at der meddeles dispensation på betingelse

af, at ruinerne (murbrokker) fra det oprindelige udhus fjernes, og at udvidelsen sker i materialer som det eksisterende udhus.

Ef enigt fredningsnævn finder, at udvidelsen er så beskeden, at der kan gøres undtagelse fra forbuddet i naturfredningslovens § 46, stk 1 og at udvidelsen ikke strider mod Brændstoftfredningens formål, hvorfor der i medfør af naturfredningslovens § 46, stk 6, og § 34, jfr. cirkulæreskrivelse nr. 239 af 15. december 1978 meddeles dispensation til den ansøgte udvidelse på de af fredningsafdelingen ovenfor anførte betingelser.

Det bemærkes, at de ovenfor omtalte murbrokker kan placeres på strandarealet umiddelbart nedenfor kystskrænten, idet strandbredden i forvejen er klækket af murstensrester fra tidligere teglværksproduktion.

O. Iversen

suppl.

/hc

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K. af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Modtaget i fredningsstyrelsen

14 FEB. 1985

Den 25. januar 1985 kl. 11,00 afholdt Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt sydlige fredningskreds møde Rinkehæs, hvori deltog formanden, dommer S.A. Koustrup, det amtsrådsvalgte medlem, afdelingsleder August Møller, Vojens, og det kommunalvalgte medlem, Anne Grete Skovlund, Gråsten.

Der foretoges:

J.nr. 230/84

Ansøgning fra gårdejer Mads Friis, Rinkehæs, om tilladelse til oprettelse af en ca. 10 ha stor hjortefarm på del af matr. nr. 2 og 604 Rinkehæs, Gråsten kommune. - § 46 og § 34/34a -

Der fremlagdes skrivelse af 20. december 1984 med bilag fra Sønderjyllands Amtsråd, j.nr. 8-70-52-1-513-34/84.

Et eksemplar af overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 i sag 1450/61 var til stede.

For amtsrådet mødte formanden for udvalget for teknik og miljø Helge Jensen, amtsrådsmedlem Günther Kley samt skovrider Chr. Blinkenberg og skovtekniker Jørn Steenberg.

For Gråsten kommune mødte formanden for teknisk forvaltning Gerhard Schmidt og kommuneingeniør Dall.

For vildtforvaltningen mødte konsulent Søren Essendrop.

Fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite mødte formanden Erling Fransson, Gråsten.

Ejeren Mads Friis og dennes hustru var til stede.

Under en besigtigelse påvistes det areal, der agtes anvendt

1300/8-40. \

til hjortefarm.

Det fremgår bl.a. af sagen, at arealet er delvis omfattet af strandbeskyttelsesbestemmelserne og i sin helhed af Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962. Arealet henligger i dag, og har gjort i årevis, som et åbent overdrevs-landskab umiddelbart ned til Flensborg Fjord. Der er rester af gamle teglværksgrave. Langs fjorden findes en offentlig gangsti, den såkaldte Gendarmsti.

Den daværende ejer af arealet, Knud Friis, fik ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1982 en erstatning på 50.000 kr. for fredning af et areal på ca. 25 ha ubebygget landbrugsjord.

Fredningsbestemmelsen går ud på, at arealet vil være at frede mod bebyggelse og beplantning og at bevare som jord i almindelig landbrugsdrift. Bebyggelsesforbudet omfatter foruden bygninger opstilling af master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger, samt telte. Iøvrigt må der ikke foretages ændringer i terrænformerne eller gravning efter sten, grund, sand eller lignende.

Fra byggeforbudet var dog undtaget de til landbrug hørende bygninger, hvorefter tegninger og plan skulle godkendes af nævnet.

Endvidere fik Knud Friis og efterfølgende ejere tilladelse til på den fredede del af matr.nr. 2 Rinkenæs at opføre et sommerhus eller en aftægtsbolig. Tegninger og placering skulle godkendes af nævnet.

Ejeren oplyste, at der på arealet på ca. 10 ha påtænkes udsat 80 stk. kronvildt, drægtige hundyr, og at dyrene skal gå på arealet i perioden fra maj til september, hvorefter de skal på løsdriftsstald. For at holde dyrene inde, skal arealet hegnes med et 2 meter højt vildthejn.

Konsulent Søren Essendrup gav udtryk for, at et areal på 10 ha næppe kunne tåle mere end op imod en snes dyr uden at blive aldeles afgravidet, også for så vidt angik buske og anden bevoksning.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite påpegede, at en hjortefarm ikke kunne undgå at påvirke landskabet.

Kommunens repræsentanter kunne godkende projektet.

Amtsrådets repræsentanter oplyste, at spørgsmålet endnu ikke var endeligt behandlet i udvalget for teknik og miljø, men at man ville fremkomme med en indstilling i løbet af 14 dage.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite meddelte, at man også ønskede at afgive en skriftlig indstilling i sagen.

De mødte havde lejlighed til at udtale sig yderligere.

Mødet sluttet, hvorefter nævnet drøftede sagen og kom til en foreløbig afgørelse, idet der dog var enighed om at udsætte afgørelsen indtil indstilling fra amtsrådet og Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite foreligger.

S. A. Koustrup
S.A.Koustrup.

/ha

År 1985 den 11. februar foretog formanden, dommer S.A. Koustrup foranstående sag.

Der fremlagdes udateret skrivelse fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite modtaget den 4. februar 1985 samt skrivelse af 6. februar 1985 fra amtsrådet, udvalg for teknik og miljø.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite gør gældende, at flere forhold taler imod en dispensation og anfører herved:

"1) Etableringen af en hjortefarm kan næppe betegnes som alm. landbrugsdrift.

2) Hegningen vil komme til at virke skæmmende i området, spec. på de arealer, der er omfattet af strandbyggelinien.

3) Den store koncentration af dyr vil bevirke en kraftig nedslidning af området. Her tænkes på afgnavning af buske og ødelægelse af øvrig vegetation ved nedtrampning. Områdets æstetiske værdi vil blive væsentlig forringet."

Amtsrådet anfører, at udvalget for teknik og miljø på et møde den 1. februar 1985 har vedtaget at meddele nævnet følgende:

"3 medlemmer kan anbefale, at afslag til det ansøgte meddeles og 3 medlemmer mener ikke, at det pågældende hegn er omfattet af strandbeskyttelsesliniens bestemmelser, og at der bør meddeles dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt disse er til hinder for hegnsopsættelsen."

Formanden bemærkede, at nævnmedlemmerne havde fået fildendt kopi af de fremlagte skrivelser, og at nævnet træffer denne afgørelse:

Der er i nævnet enighed om at opsætning af det pågældende vildtheqn indenfor strandbeskyttelseslinien ikke kan ske uden dispensation fra naturfredningslovens § 46, og der er ligeledes i nævnet enighed om at meddele afslag på opsætning af vildtheqn på det af strandbeskyttelseslinien omfattede areal.

For så vidt angår spørgsmålet om opsætning af vildtheqn og etablering af hjortefarm udenfor strandbeskyttelseslinien, men indenfor det areal, der blev fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 udtaler to medlemmer, at en gennemførelse af dette projekt i meget væsentlig grad vil påvirke området bl.a. med afgraving af vegetation samt nedtrampning, og at dette vil være i strid med fredningens formål, hvorfor nævnet ikke kan dispensere efter naturfredningslovens § 34.

Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet udtaler, at etablering af hjortefarm ikke kan være i strid med fredningens formål, hvorfor han stemmer for at meddele dispensation på betingelse af, at vildtheqnet placeres i lavninger efter nærmere samråd med amtsrådets fredningsafdeling, og at heqnet fjernes, når hjortefarmen nedlægges.

Efter flertallets afgørelse afslår nævnet herefter ansøgningen.

S. J. J.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1266 København K. af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Gårdejer Mads Friis
Benniksgård
Sejrsvej 79, Rinkenæs
6300 Gråsten

23. maj 1985

1450/61-1/85

Vedr. oprettelse af hjortefarm på en del af ejendommen Benniksgård, matr.nr. 2 og 604, Rinkenæs.

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds har den 11. februar 1985 meddelt afslag på en ansøgning om dispensation fra naturfredningslovens § 46 (strandbeskyttelseslinien) og fra overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 om fredning af arealer ved Brændstoft til oprettelse af en hjortefarm og opsætning af vildthejn på ovennævnte ejendom. Afgørelsen har De påklaget til overfredningsnævnet, og klagen er senere uddybet på Deres vegne af Landskontoret for Landboret.

Arealet, der egtes indhegnet til hjortefarm, udgør 10 ha af den samlede landbrugsejendom på ialt ca. 60 ha. Det er oplyst, at der på arealet påtænkes udsat i første omgang 40 senere op til 80 stk. kronvildt, og at dyrene skal gå på arealet i perioden fra maj til september, hvorefter de skal på løsdriftstald. For at holde dyrene inde, skal arealet hegnes med et 2 m højt vildthejn.

Arealet er delvis omfattet af strandbeskyttelseslinien og i sin helhed af overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 og henligger som et åbent overdrevs-landskab umiddelbart ned til Flensborg Fjord. Fredningsbestemmelserne går ud på, at arealet fredes mod bebyggelse og beplantning, og at jorden bevares i almindelig landbrugsdrift. Bebyggelsesforbudet omfatter foruden bygninger opstilling af master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger samt telte.

Iøvrigt må der ikke foretages ændringer i terrænformerne eller gravning efter sten, grus, sand el.lign. Fra byggeforbudet er dog undtaget de til landbrug hørende bygninger, der kan opføres efter tegninger og plan godkendt af fredningsnævnet. Længs fjorden løber en offentlig sti, den såkaldte Gendarmsti.

Fredningsnævnet har enstemmigt udtalt, at opsætning af det pågældende vildthejn ikke kan ske uden dispensation fra naturfredningslovens § 46 og har derefter meddelt afslag på opsætning af vildthejn på det af strandbeskyttelseslinien omfattede areal.

For så vidt angår spørgsmålet om opsætning af vildthejn og etablering af hjortefarm uden for strandbeskyttelseslinien, men inden for det fredede areal, der er fredet, har to af nævnets medlemmer udtalt, at en gennemførelse af dette projekt i meget væsentlig grad vil påvirke området bl.a. med afgraving af vegetationen samt nedtrampning, og at dette vil være i strid med fredningens formål, hvorfor nævnet ikke kan dispensere efter naturfredningslovens § 34.

Et medlem af nævnet har udtalt, at etablering af en hjortefarm ikke kan være i strid med fredningens formål, hvorfor der burde meddeles dispensation på betingelse af, at vildthejn placeres i lavninger efter nærmere samråd med amtsrådets fredningsafdeling, og at hegnet fjernes, når hjortefarmen nedlægges. Efter flertallets afgørelse har nævnet afslået ansøgningen.

I Deres klageskrivelse af 18. februar 1985 har De bl.a. udtalt, at arealet hidtil har kunnet føde 45 store kødkvægskreaturer sommeren igennem, uden at det er gået ud over vegetationen af både træer og buske, at der ikke er nogen grænse for, hvor mange kreaturer, der må gå på arealet, og at hjorteavl må betragtes som en produktion af kød, hvor dyrene skal have optimale vækstbetingelser ved tildeling af ekstra foder. Hjorteavl kan derfor ikke sammenlignes og sidestilles med hjortehold i dyrehaver, men må betegnes som landbrugsdrift.

Landskontoret for Landboret har i skrivelse af 11. marts 1985 uddybet klagen. Landskontoret bestrider, at etablering af hjorteavl med opsætning af tilhørende indhegning kræver tilladelse efter naturfredningslovens § 46 og i henhold til overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962.

For så vidt angår strandbeskyttelseslinien gør Landskontoret gældende, at enhver hegning på land- og skovbrugsejendomme er undtaget fra det generelle forbud i naturfredningslovens § 46, stk. 1, nr. 2, om forbud mod beplantning og hegning inden for beskyttelseszonen. Denne undtagelse er ikke modificeret ved at beskrive hegningen som sædvanlig.

Selv om undtagelsesbestemmelsen for hegning på land- og skovbrugsejendomme kun skulle gælde for hegning, der indgår som led i landbrugs- eller skovdrift, vil opstilling af hegn i forbindelse med hjorteavl alligevel være undtaget for forbudet, idet hjorteavl er landbrugsdrift.

For så vidt angår forholdet til fredningsbestemmelserne udtaler Landskontoret, at ved den omhandlede hjorteavl bevares jorden i almindelig landbrugsdrift. Der ses iøvrigt ikke at være nogen reel forsakel på, om et areal afgræses af hjorte eller af køer. Hjorteavl på arealerne kan således efter Landskontorets mening ikke være i strid med fredningsbestemmelserne.

Etablering af den nødvendige indhegning er efter Landskontorets vurdering heller ikke i strid med fredningsbestemmelserne. Hegnet er et 2 m højt vildthejn monteret på stolper. Et sådant hegn kan ikke betegnes som bebyggelse, og stolperne har ikke en størrelse, der bevirker, at de kan betegnes som master.

Sønderjyllands amtskommune har over for fredningsnævnet udtalt, at 3 medlemmer af amtsrådets udvalg for teknik og miljø anbefaler, at der meddeles afslag til det ansøgte, og at 3 medlemmer mener, at det pågældende hegn ikke er omfattet af strandbeskyttelsesliniens bestemmelser, og at der bør meddeles dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt disse er til hinder for hegnsopsættelsen.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité for Bov og Gråsten har udtalt sig imod det ansøgte under henvisning til, at hegningen vil virke skæmmende i området, og at den store koncentration af dyr vil bevirke en kraftig nedslidning af området ved afgrævning af buske og ødelæggelse af øvrig vegetation ved nedtrampning. Områdets æstetiske værdi vil herved blive væsentligt forringet.

Overfredningsnævnet har besigtiget det pågældende areal og skal herefter udtale:

Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 bestemmer, at de omfattede arealer vil være et frede mod bebyggelse og beplantning og at bevare som jord i almindelig landbrugsdrift. Bebyggelsesforbudet omfatter foruden bygninger opstilling af master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger samt telte. Iøvrigt må der ikke foretages ændringer i terrænformerne eller gravning efter sten, grus, sand el.lign. Formålet med fredningen har således været at bevare landskabets karakter af åbent overdrevslandskab, uden at det har været hensigten at lægge hindringer for den almindelige landbrugsdrift.

Almindelig landbrugsdrift omfatter også det forhold, at arealet hønligger som græsningsareal. Det må herefter medgives, at det i relation til fredningskendelsen ikke kan gøre nogen forskel, om arealet afgrænses af hjorte eller af køer. Hjorteavl på arealet er derfor ikke i strid med fredningen og kræver i sig selv ingen dispensation.

Den nødvendige indhegning, et 2 m højt vildthejn monteret på stolper, kan, som Landskontoret anfører i sin klageskrivelse, ikke betegnes som bebyggelse, og stolperne har ikke en størrelse, der gør, at de kan betegnes som mæster.

Om indhegningen kan betegnes som en skæmmende indretning, må bl.a. bero på selve hegnets udformning, dets placering i terrænet, men også på, om hegnet er således synligt i terrænet, at hegnet vil kunne opfattes af offentligheden som værende skæmmende for det fredede område.

Ud fra en konkret vurdering finder overfredningsnævnet, at den nødvendige hegning af arealet ikke kan anses for at være i strid med fredningens formål, men at hegningen må betegnes som en skæmmende indretning, hvortil der kræves dispensation. Overfredningsnævnet ændrer herefter fredningsnævnets afgørelse, således at der meddeles dispensation fra såvel fredningsbestemmelserne som naturfredningslovens § 46 til opsetning af et 2 m højt vildthejn på vilkår, at hegnet placeres i en afstand af 8 m fra Gendarmstien, at der mellem hegnet og stien anlægges og vedligeholdes en beplantning af tjørn og hunderose, og at hegnet fjernes, når arealet ikke længere anvendes til hjortefarm.

Med venlig hilsen

Bent Jacobsen
viceformand

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMTS
Sydlige fredningskreds,
Dommerkontoret i Tønder.

1990
3200 og Natl. 18. 1988

Den 7. november 1990 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 65/90

**Ansøgning fra Sønderjyllands amtsråd
om retbalering af Helligsø, Gråsten
kommune.**

§ 34 - Brændstoft Fredningen

Der fremlagdes skrivelse af 31. oktober 1990 med bilag fra amtsrådet j.nr. 8-70-52-2-513-1-88.

Det fremgår af sagen, at amtsrådet agter at genskabe Helligsø ved Rinkenæs som naturgenopretningsprojekt. Arealet er en gammel havarm, som er inddiget og afvandet i 1930'erne. Siden da har arealet sat sig som følge af "koldforbrænding" af tørv, således at normal landsbrugsmæssig udnyttelse ikke er attraktiv i dag.

Amtsrådet har ladet udarbejde et projekt, hvorefter diget og pumpehuset fjernes igen. Den afgravede fyld deponeres i en lavning foran nuværende ejers ejendom. Der etableres forbindelse/gennemløb gennem den gamle strandvold, som i dag ligger under diget, således at Helligsø gendannes som en lavvandet saltvandssø. Der anlægges en træbro for gående henover gennemløbet således at offentligheden fortsat kan færdes ad Gendarmstien og langs stranden iøvrigt.

Det er oplyst, at området ligger indenfor Brændstoft-fredningen. Efter fredningskendelsen må der bl.a. ikke foretages

terrænændringer eller etableres faste anlæg o.lign. Fjernelse af dæmningen, deponering af det afgravede materiale (ca. 3.000 m³) og etablering af broen over gennemløbet kræver således dispensation fra fredningen.

Amtsrådet har anført, at projektet må anses som en væsentlig forbedring af hele fredningsområdets landskabelige og biologiske værdier. Samtidig er der tale om en genskabelse af det oprindelige landskab, hvor samspillet mellem det kuperede terræn og Flensborg Fjord trækkes klart op.

Nævnet meddeler herved, da projektet ikke strider mod fredningens formål, tilladelse til den ansøgte retablering af Helligsø i overensstemmelse med det beskrevne projekt.

S.A. Koustrup
formand

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMTS
Sydlige fredningskreds,
Dommerkontoret i Tønder.

Den 13. november 1990 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 65/90
(supplerende
afgørelse)

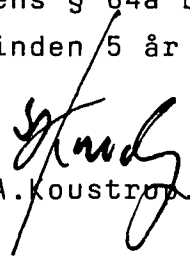
Ansøgning fra Sønderjyllands amtsråd
om reetablering af Helligsø, Gråsten
kommune.

- § 34 - Brændstoft-Fredningen

Den 7. november 1990 meddelte nævnet tilladelse efter fredningslovens § 34 til den ansøgte opfyldning.

Da opfyldningen tillige kræver tilladelse efter naturfredningslovens § 46 om strandbeskyttelse, meddeler nævnet herved supplerende tilladelse til projektet efter naturfredningslovens § 46.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A. Koustrup

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMTS

Sydlige fredningskreds,
Dommerkontoret i Tønder.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

- 5 MAR. 1991

Den 1. marts 1991 afholdt nævnet møde i Rinkenæs med formanden, dommer S.A.Koustrup, det amtsrådsvalgte medlem, afdelingsleder August Møller, Vojens, og suppleanten for det kommunalvalgte medlem, Poul Morville.

Der foretoges:

J.nr. 72/90

Ansøgning fra Gråsten kommune om tilladelse til etablering af Golfcenter på Benniksgaard ved Rinkenæs i Gråsten kommune.

§ 34/§ 34 a.

For Gråsten kommune mødte borgmester Peter Brodersen, 5 medlemmer af kommunens tekniske udvalg og kommuneingeniør Sven Dall samt kommunaldirektør Ejner Stolling.

For amtsrådet mødte Allan Zinn og Aase Østergaard.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomiti mødte Hans Dall og Mogens Jacobsen.

Ejeren af Benniksgaard, gårdejer Mads Friis, var mødt.

For Skov- og Naturstyrelsen mødte skovrider Sven Gravsholt.

Sagens bilag fremlagdes.

Det foreliggende projekt blev drøftet.

adsn 1211/8-0020
2

OBS: Denne afg. er
ændret til afslag af
ofn - se Benniksgaard-
fredningen
JH

Det fremgår af sagen, at Golfcentret skal omfatte en 18 hullers Golfbane og en par-3 bane med 9 huller m.v., ialt ca. 60 ha, hvoraf ca. 50 ha er beliggende på arealer indenfor 3 fredninger. I tilknytning til golfbanen, men udenfor de fredede arealer, placeres centerbygninger med bl.a. overnatnings- og restaurationsbygninger.

De 3 fredninger som berøres er:

Brændstoftfredningen, jfr. overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962.

Formålet med fredningen har været at frede mod bebyggelse og beplantning samt at bevare området som arealer i almindelig landbrugsdrift. Iøvrigt må der ikke opstilles master m.v. og heller ikke foretages terrænændringer.

Udsigtsfredning fra Sønderborg-Krusåvejen jfr. deklARATION af 11. januar 1973.

Fredningens formål er at sikre den fri udsigt over Flensborg Fjord. Arealet skal som hidtil udnyttes som landbrugsareal.

Bækkenfredningen, jfr. overfredningsnævnets kendelse af 24. august 1978 og 18. februar 1980.

Fredningens formål er at bevare det kuperede kystområde samt sikre geologiske og botaniske interesser. Arealerne skal som hidtil anvendes til landbrugs- og skovdrift.

Det blev oplyst, at golfcentret vedrører ca. 13 ha af Bækkenfredningens ca. 156 ha, ca. 22 ha af Brændstoftsfredningens 68 ha og hele det udsigtsfredede areal på ca. 15 ha.

Samtlige mødte, bortset fra Skov- og Naturstyrelsens repræsentant, anbefalede golfprojektet, idet dog repræsentanterne for Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité anførte, at de ikke havde mandat til at godkende projektet på hovedforeningens vegne. Lokalkomit en kunne dog fuldt ud anbefale projektet på visse vilkår, som de redegjorde for og afleverede i skriftlig form til nævnet.

Skovrider Sven Gravsholdt henviste til de af Skov- og Naturstyrelsen til fredningsnævnet fremsendte skrivelser af 28. november 1990 og 28. januar 1991, hvoraf fremgår, at styrelsen er af den opfattelse, at nævnet ikke kan behandle sagen efter naturfredningslovens § 34, men at projektet kræver en helt ny fredningssag i henhold til naturfredningslovens § 34a. Skov- og Naturstyrelsen kan iøvrigt ikke anbefale, at der rejses ny fredningssag med henblik på at placere golfbane i de fredede områder.

De mødte, som anbefalede golfprojektet, anførte i det væsentlige følgende argumenter:

Projektet berører ikke det materielle i de tre fredninger. Bortset fra den ændrede anvendelse af arealerne, sker der ingen egentlige/væsentlige indgreb, idet der alene på under 4% af arealerne agtes foretaget visse mindre terrænændringer ved nogle tee-steder, greens og bunkers. Disse beskedne terrænændringer er langt mindre end de terrænændringer som accepteres under landbrugsdrift. Der sker generelt ikke indgreb på arealerne, som er "værre" end det, der lovligt kunne ske ved landbrugsdrift, som f.eks. hjortefarm, majsdyrkning eller dyrkning af andre høje vækster. Der er tale om 60 ha marginaljord, som "brakl gges", hvilket er i god overensstemmelse med moderne landbrugspolitik.. Man kan ikke og b r ikke tolke landbrugsdrift i 1990erne med "briller" fra 1960erne. Tilmed gives der offentlig adgang til hele arealet. De under Bækkenfredningen nævnte geologiske og botaniske interesser vedrører ikke golfarealet, men arealer i Munkem lleslugten, der ligger ca. 1 km fra Golfbanen og på den anden side af landevejen. Skov- og Naturstyrelsen har ikke

anført konkrete indvendinger imod projektet, hvorfor man må gå ud fra, at der alene er tale om, at modstanden skyldes principielle grunde, altså en mere konservativ bureaukratisk opfattelse af tingenes uforanderlighed.

Fredningsnævnet skal først udtale følgende vedrørende spørgsmålet, om sagen kan behandles efter naturfredningslovens § 34:

De meget beskedne terrænændringer, som projektets gennemførelse vil medføre, kan i sig selv ikke udelukke, at sagen kan afgøres efter naturfredningslovens § 34.

Det væsentlige spørgsmål er, hvorvidt den ændrede anvendelse af arealet for landbrugsdrift til golfcenter udelukker en afgørelse efter § 34. Det er nævnets opfattelse, at der naturfredningsmæssigt ikke er en afgørende forskel på de to anvendelsesmåder, og at det er af betydning for naturen, herunder vildtet, at der ved projektets gennemførelse udgår ca. 60 ha af landbrugsdrift, hvilket iøvrigt er i overensstemmelse med moderne landbrugspolitik. Der er i den forbindelse endvidere enighed om, at det bør være muligt at anlægge et andet og bredere syn på begrebet landbrugsdrift i dag end tidligere, specielt fordi projektet tildels kan anskues som en "braklægning" af landbrug. Nævnet lægger også vægt på, at hele arealet åbnes for offentlig adgang.

Alt taget i betragtning er der enighed om, at nævnet kan behandle sagen efter naturfredningslovens § 34.

Det er iøvrigt nævnets opfattelse, at det vil være et urimeligt spild af resurser, hvis en fredningssag efter § 34a ville resultere i et afslag.

Herefter og da Skov- og Naturstyrelsen ikke har oplyst konkrete indvendinger imod projektet, meddeler nævnet hermed den ansøgte tilladelse på følgende vilkår:

1. at offentligheden sikres færdsel til fod i området, f.eks. ad trampestier, og at der gennem vejvisning sikres adgang til udsigtshøjen "Høffelbjerg" fra Gendarmstien,
2. at nødvendige terrænændringer holdes på et absolut minimum max +/- 40 cm, og at skrænterne ved bunkers tilsås med græs. Terrænændringer udover +/- 40 cm skal forlods søges godkendt af fredningsnævnet.
3. at hjortefarmen på Benniksgård nedlægges indenfor hele det areal, som er omfattet af de 3 fredninger, og at alle trådhegn og pæle samt foderhuse fjernes,
4. at der ikke sker sprøjtning eller gødskning på de ca. 34 ha som udlægges til roughs,
5. at der ikke etableres bygninger af nogen art indenfor de fredede områder,
6. at der ikke plantes nye træer eller buske i området uden særlig dispensation fra fredningsnævnet,
7. at den del af Bækkenfredningen, der ligger øst for Strandegrødvej ikke kan inddrages til Golfbane eller dele heraf,
8. at der udarbejdes en samlet plantnings- og bevaringsplan for området i samråd med amtets fredningsafdeling, Statsskovvæsenet og Naturfredningsforeningens lokalkomite. Planen forelægges nævnet til godkendelse,
9. at rough'en "anlægges" således, at arealet tilgodeser fugle- og dyrevildt mest muligt med bl.a. vildtremiser,
10. at banerne nærmest de nuværende og påtænkte stier, herunder Gendarmstien planlægges således, at færdsel på stierne kan foregå med minimum af risiko for at blive ramt af en

vildfaren golfkugle,

11. at vandløb ikke må rørlægges. Vandhuller i området, herunder kunstig anlagte, skal bevares, dog fjernes volde langs bredder.
12. at arealerne igen skal anvendes i henhold til kendelserne, såfremt anvendelse som golfbane måtte ophøre.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

SØNDERJYLLANDS AMT

AMTSGÅRDEN, SKELBÆKVEJ 2, 6200 AABENRAA, TLF. 74 62 51 51 TELEFAX 74 62 80 42

UDVALGET FOR TEKNIK OG MILJØ

Gråsten kommune
Rådhuset
6300 Gråsten

J.nr

Sagsbehandler

Dato

8-70-53-1-513-1-92

Dorte Pedersen

23. april 1992

Gråsten kommune har ansøgt om tilladelse til kystsikring ved Brændstoft, ud for ejendommene matr.nr. 93 og 23 Rinkeæs, for at sikre Gendarmstien. Det ansøgte er beliggende inden for naturfredningslovens § 46, strandbeskyttelseslinien, samt inden for et landskabsfredet område, jf. Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962.

I forhold til den fremsendte ansøgning er projektet ændret på følgende punkter:

- høfterne føres helt ind til skråningsbeskyttelsen,
- den østligste høfte flyttes ca. 50 m mod vest, og
- alt udføres i natursten; murbrokker vil således ikke blive anvendt.

Amtsrådets udvalg for teknik og miljø har i dag behandlet ansøgningen og vedtaget at meddele dispensation fra naturfredningslovens § 46, strandbeskyttelseslinien, til den ansøgte kystsikring. Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amts sydlige fredningskreds meddeler samtidig dispensation fra fredningen i henhold til naturfredningslovens § 34. Tilladelsen meddeles på vilkår,

at alt synligt sten- og opfyldningsmateriale udgøres af natursten, og

at eventuelle nedbrydningsrester ved skræntfoden, som måtte blive synlige ved en evt. senere erosion i kysten, tildækkes.

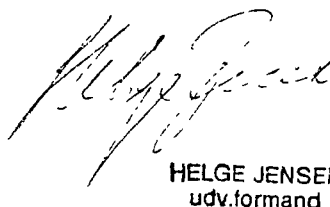
Sønderjyllands amt ledes af 29 folkevalgte medlemmer i amtsrådet og er arbejdsplads for ca. 7000 mennesker. Hovedformålet er at sikre alle borgere i Sønderjylland gode levevilkår ved bedre beskæftigelsesmuligheder, erhvervsudvikling og offentlig service. Amtet har årligt udgifter netto for ca. 2 mia. kroner (1990) først og fremmest til sygdomsbehandling og sundhedsforhold, men har sammen med de 23 sønderjyske kommuner også opgaver i social omsorg, undervisning og trafik samt natur, miljø og kultur - alt til gavn for Sønderjyllands ca. 250 000 indbyggere.

Udf. nr. 1311/8-0001
1984

● Det bemærkes, at tilladelsen efter naturfredningsloven ikke må
./ udmnyttes inden klagefristens udløb. Der vedlægges klagevejled-
ning.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år fra
modtagelsen.

Med venlig hilsen

HELGE JENSEN
udv.formand

Allan C. Zinn
Landskabschef

Kopi til:

Ballerup kommune, Skoleforvaltningen, Rådhuset, 2750 Ballerup

Johan Chr. Schütt, Sandagervej 4, Rinkenæs, 6300 Gråsten

Kystinspektoret

Skov- og Naturstyrelsen

Fredningsnævn Syd

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomité v/ Th. Wilhelm

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

Den 27. oktober 1992 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. XIX/92

**Ansøgning fra Gråsten Statsskovdistrikt
om tilladelse til afskærmende beplantning
fra Helligsø, Gråsten kommune.**

§ 15 - strand

§ 50 - Brændstøftfredningen.

Der fremlagdes skrivelse af 8. oktober 1992 med bilag fra amtsrådet, j.nr. 8-70-52-2-513-1-88.

Det fremgår af sagen, at det areal, som ønskes beplantet, er beliggende inden for strandbeskyttelseslinien og Brændstøftfredningen.

Som begrundelse for det ansøgte er det oplyst, at formålet er at afbøde trykket på fuglelivet i mosen (Helligsø) for trafikken på Gendarmstien. Det areal, der tilpantes, er beliggende mellem Gendarmstien og et kreaturhegn ud mod stranden. Der friholdes et hjørne umiddelbart ved en bro.

Sønderjyllands amt har anbefalet det ansøgte og har foreslået en nærmere angivet beplantning.

Nævnets afgørelse:

Da det ansøgte ikke strider imod fredningens formål og er til

- 30 -

12/11/8-0034

1

KUS
8/11

gavn for fuglelivet, meddeler nævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på vilkår:

at der beplantes med Slåen, (/Prunus Spirosa) og alm. Hvid-tjørn (Crataegus Oxyacantha),

at der plantes i højst 3 rækker, og

at der friholdes et hjørne umiddelbart sydvest for broen.

Samtidig meddeler nævnet efter bemyndigelse fra Sønderjyllands amt, at amtet tillige meddeler tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 15.

I medfør af lov om naturbeskyttelse, § 66, bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

Overfredningsnævnets afgørelse af
21. december 1992
om ændring af tidligere fredninger med henblik
på anlæg af et golfcenter ved Rinkenæs i
Gråsten kommune, Sønderjyllands amt (sag nr. 111-6)

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds har den 5. februar 1992 afsagt en kendelse, hvorved tidligere fredninger ændres for at muliggøre anlæg af et golfcenter på arealer mellem Rinkenæs og Flensborg fjord. Kendelsen omfatter ca. 60 ha under landbrugs-ejendommen Benniksgaard, hvis ejer har frafaldet erstatning i anledning af fredningsændringerne.

Danmarks Naturfredningsforening har påklaget fredningsnævnets kendelse til Overfredningsnævnet.

Sagens baggrund.

Området er bortset fra ca. 13 ha omfattet af dels en fredningsdeklaration af 11. januar 1953 (Benniksgaardfredningen), dels Overfrednings-

nævnets kendelse af 24. april 1962 (Brændstoftfredningen) og dels Overfredningsnævnets kendelse af 18. februar 1980 (Bækkenfredningen).

Fredningsnævnet traf den 1. marts 1991 en afgørelse, hvorved golfbaneanlægget blev tilladt ved en dispensation efter naturfredningslovens § 34. Overfredningsnævnet ophævede den 1. maj 1991 denne afgørelse, idet tilladelsen reelt indebar en delvis ophævelse af fredningsbestemmelserne og derfor ikke kunne meddeles med hjemmel i naturfredningslovens § 34. Der var herefter ikke anledning for Overfredningsnævnet til at tage stilling til, om anlæg af golfbane på arealerne ville være i strid med fredningernes formål.

I forståelse med ejendommens ejer fremsatte Gråsten kommune den 21. oktober 1991 forslag til en sådan ændring af de gældende fredningsbestemmelser, jf. naturfredningslovens § 34 a, at der på de omhandlede arealer kan anlægges golfbane uden bebyggelse. Golfcentrets bebyggelse findes eller vil blive opført uden for fredningsområdet.

I december 1991 indtrådte Sønderjyllands amtskommune som medrejser af fredningssagen.

Fredningsnævnets kendelse.

Hovedindholdet af fredningsnævnets kendelse af 5. februar 1992 er, at der i fredningsområdet tillades anlagt golfbane efter nævnets godkendelse af et detailprojekt, og at der kun må foretages de ændringer af områdets tilstand iøvrigt, som golfbaneanlægget betinger. Der må eksempelvis ikke foretages andre terrænændringer eller opføres bygninger, heller ikke den beboelsesbygning som ejeren i henhold til fredningskendelsen af 24. april 1962 har ret til at opføre i denne del af fredningsområdet.

Kendelsen indeholder også bestemmelser om offentlighedens adgang i området og om naturpleje. Disse bestemmelser er opdelt i forskellige regelsæt afhængigt af, om området udnyttes til golfspil eller ikke.

Sagens behandling for Overfredningsnævnet.

Overfredningsnævnet har den 6. maj 1992 og påny den 7. oktober 1992 foretaget besigtigelse og afholdt offentligt tilgængeligt møde med de i sagen interesserede.

I skriftlige henvendelser og under mødet den 6. maj 1992 er navnlig fremsat følgende synspunkter:

Danmarks Naturfredningsforening har påstået fredningsnævnets kendelse af 5. februar 1992 ophævet, således at de hidtidige fredningsbestemmelser for området fortsat vil være gældende. Foreningen har anført, at der principielt ikke bør tillades anlagt golfbaner på fredede arealer og slet ikke på et af de smukkeste steder ved Flensborg fjord. Der foreligger ikke de tungtvejende samfundsmæssige hensyn, som efter Overfredningsnævnets praksis skal være til stede, for at en gældende fredning kan tillades ændret. Arealerne drives i dag landbrugsmæssigt og skal efter de gældende fredningsbestemmelser bevares som landbrugsjord. Selv om en golfbane ikke vil fjerne udsigten over fjorden, vil den fremkalde et ganske andet landskab og derfor stride mod fredningsformålet.

Gråsten Byråd og Sønderjyllands Amtsråd v/ Udvalget for teknik og miljø har påstået fredningsnævnets kendelse stadfastet. Det er herved navnlig anført, at de ændrede fredningsbestemmelser fortsat holder arealerne åbne og sikrer udsigten over fjorden, men yderligere vil medføre en forbedring af de landskabelige og biologiske værdier og gøre området tilgængeligt for offentligheden. Endvidere undgås en landbrugsmæssig udnyttelse af arealerne, som ville være i overensstemmelse med de hidtidige fredningsbestemmelser, men være landskabeligt og biologisk uheldig.

Byrådet har i øvrigt særligt henvist til, at et golfcenter vil fremme turist- og friluftslivet i regionen og have gunstige følger for beskæftigelsen. Amtsrådsudvalget har særligt fremhævet kendelsens bestemmelser om anlæg af offentligt tilgængelige stier, uanset om golf-

centret bliver etableret, og har tillige oplyst, at amtsrådet den 2. marts 1992 har vedtaget et forslag til tillæg til regionplanen, hvorefter en bebyggelse umiddelbart uden for fredningsområdet kan anvendes som feriehotel som en del af golfcentret.

Miljøministeriet v/Planstyrelsen har oplyst, at styrelsen vil indstille til miljøministeren at godkende forslaget til regionplantillæg, såfremt fredningsnævnets kendelse stadfæstes.

Miljøministeriet v/ Skov- og Naturstyrelsen har anbefalet fredningsnævnets kendelse stadfæstet. Styrelsen er enig med Danmarks Naturfredningsforening i, at der som principielt udgangspunkt ikke bør være golfbaner i fredede områder. Under forudsætning af, at fredningsformålet kan opretholdes, bør dette udgangspunkt dog forlades, hvis en nøje vurdering fører til, at fordelene ved en anvendelse af det fredede areal til golfspil vil overstige ulemperne. I det foreliggende tilfælde er disse betingelser opfyldt.

Ejendommens ejer har udtalt, at han efter nogen betænkelighed accepterede Gråsten kommunes forslag om anlæg af golfbane på Benniksgaards jorder. En del af fredningsområdet må betegnes som marginaljord, og alternativet til golfbaneanlæg var, at han af økonomiske grunde måtte udvide den animalske produktion og indhegne et betydeligt areal til fritgående grisesøer med flytbare farekasser, og den traditionelle planteavl måtte omlægges til frugtplantage og produktion af juletræer. Konkrete planer for en sådan produktionsomlægning var udarbejdet, før kommunens forslag til golfbaneanlæg fremkom.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité har anbefalet fredningsnævnets kendelse stadfæstet og herved udtalt sig i det væsentlige som byrådet og amtsrådsudvalget.

Nogle omboende har ligeledes støttet golfbaneprojektet, medens andre har udtalt sig imod.

Efter mødet den 6. maj 1992 lod Overfredningsnævnet mundtligt meddele de i sagen interesserede, at det ved flertalsafgørelser var besluttet

at tillade området anvendt til golfspil bortset fra ca. 10 ha syd for Fjordvejen og øst for vejen Stranderød, og at der i øvrigt måtte forventes nogle mindre ændringer af fredningsbestemmelserne.

Efter anmodning fra Gråsten kommune udsatte Overfredningsnævnet herefter sin endelige afgørelse for at give kommunen lejlighed til at fremsætte et ændringsforslag.

Ifølge dette ændringsforslag af 17. september 1992 udvides fredningsområdet med ca. 17 ha mod øst. Det areal, der således foreslås inddraget i fredningsområdet og dermed anvendt til golfbane, er i dets helhed omfattet af dels Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 (Brændstoftfredningen), dels Overfredningsnævnets kendelse af 21. maj 1962 (Knutzfredningen). Ejerne af arealet har tiltrådt ændringsforslaget og frafaldet et muligt krav på fredningserstatning.

I skriftlige henvendelser og under mødet den 7. oktober 1992 er navnlig fremsat følgende synspunkter på ændringsforslaget:

Gråsten kommune har anført, at den arealbegrænsning af golfbaneanlægget, som Overfredningsnævnets tidligere beslutning medfører, er yderst uheldig. Den vil medføre, at de enkelte baner kommer til at ligge ganske tæt, og dette vil være landskabeligt forringende og til ulempe for golfspillerne. De omhandlede ca. 17 ha mod øst har landskabeligt set samme karakter som de arealer, der nu er tilladt anvendt til golfspil, og de udsigtshensyn, der ligger bag Overfredningsnævnets beslutning om ikke at tillade golfspil på ca. 10 ha umiddelbart syd for Fjordvejen, gør sig ikke gældende for dette areals vedkommende.

Danmarks Naturfredningsforening har udtalt sig imod ændringsforslaget. Overfredningsnævnets foreløbige beslutning er beklagelig, og der bør af både principielle og konkret landskabelige grunde ikke tillades en yderligere udvidelse af golfbaneanlægget.

Sønderjyllands amt, Miljøministeriet v/ Skov- og Naturstyrelsen, Landsforeningen Dansk Vandrelaug og Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité har udtalt sig til støtte for kommunens ændringsforslag

under forudsætning af, at der anlægges offentligt tilgængelige stier på det omhandlede areal, selv om golfbaneprojektet ikke virkeliggøres.

Overfredningsnævnets beslutninger.

I sagens behandling og afgørelse har deltaget 10 af Overfredningsnævnets 11 medlemmer, dog kun 9 medlemmer for så vidt angår kommunens ændringsforslag.

Indledningsvis skal Overfredningsnævnet enstemmigt udtale:

Der er og har længe været hjemmel i lovgivningen for at foretage ændringer af gældende fredninger, når forslag hertil behandles efter reglerne for gennemførelse af nye fredninger.

Ethvert forslag om fredningsændring må undergives en konkret vurdering, men Overfredningsnævnet finder fortsat, at der skal foreligge tungtvejende samfundsmæssige grunde for at tillade en fredningsændring i strid med det oprindelige fredningsformål. Overfredningsnævnet finder tillige, at der må udvises tilbageholdenhed over for forslag om ændringer, som vel ikke anfægter fredningsformålet, men som ikke kan begrundes med et ønske om bedre varetagelse af fredningsmæssige hensyn.

Et flertal på 6 medlemmer udtaler herefter:

Formålet med de gældende fredningsbestemmelser for det omhandlede område var i første række at opretholde de landskabelige værdier i det kuperede kystområde og bevare den fri udsigt over Flensborg fjord. De gældende fredninger forbyder derfor bl.a. ny bebyggelse og beplantning, men de udelukker ikke, at der foretages landskabeligt og biologisk set uheldige omlægninger af landbrugsdriften, og de giver ikke offentligheden ret til at færdes i området. Fredningsnævnets nu afsagte kendelse opretholder forbudene mod ny bebyggelse og beplantning, pålægger ejeren at foretage naturpleje og åbner området for offentligheden.

Efter flertallets opfattelse er fredningsændringerne ikke i strid med de oprindelige fredningsformål, og de fredningsmæssige hensyn vil blive bedre varetaget. Der findes derfor i overensstemmelse med myndighedernes samstemmende vurdering at måtte lægges en sådan vægt på hensynene bag forslaget om et golfcenter ved Rinkenæs, at der bør tillades anlæg af golfbaner i området, selv om landskabets karakter derved ændres.

Mindretallet på 4 medlemmer udtaler:

Et ønske om anlæg af golfbaner kan ikke udgøre tungtvejende samfundsmæssige grunde til en fredningsændring i strid med formålene med de gældende fredninger fra 1962 og 1980. Efter mindretallets opfattelse vil de landskabelige værdier, som disse fredninger tilsigtede opretholdt, ikke blive bevaret ved landbrugsarealernes omdannelse til golfbaner. Som følge af de gældende fredningsbestemmelser kan ejerens alternative planer om udnyttelse af jorden til frugt- og nåletræsplantager ikke gennemføres. Mindretallet finder derfor, at fredningsnævnets kendelse bør ophæves.

På det hermed foreliggende grundlag udtaler et flertal på 6 medlemmer (mindretallet samt 2 medlemmer under ovennævnte flertal):

Samspillet mellem udsigten fra Fjordvejen og de landskabelige værdier gør det påkrævet, at det areal, der mod vest afgrænses af vejen Stranderød og mod syd af en bakkekam, fortsat anvendes landbrugsmæssigt. Dette areal på ca. 10 ha kan derfor ikke tillades anvendt som bestemt i fredningsnævnets kendelse af 5. februar 1992.

Mindretallet på 4 medlemmer har kunnet tiltræde fredningsnævnets beslutning om, at også dette areal må anvendes til golfspil. Mindretallet har herved lagt hovedvægten på, at udsigten over fjorden ikke vil blive forringet, selv om der anlægges golfbane på arealet.

Til kommunens ændringsforslag af 17. september 1992 bemærker et flertal på 6 medlemmer:

Overfredningsnævnet har under sagens behandling tiltrådt en fredningsændring, som muliggør etablering af et golfcenter ved Rinkenæs. Der er ikke i det for Overfredningsnævnet anførte tilstrækkeligt grundlag for at tillade golfbanearealet udvidet mod øst.

Mindretallet på 3 medlemmer har kunnet tilslutte sig ændringsforslaget.

Herefter udtaler Overfredningsnævnet enstemmigt:

Det følger af Overfredningsnævnets ovenstående beslutninger, at der må foretages enkelte ændringer af fredningsbestemmelserne i fredningsnævnets kendelse. Da naturbeskyttelsesloven ikke afgiver hjemmel for, at en fredningsafgørelse kan forlange kommunevejen Stranderød opretholdt som offentlig vej, må bestemmelsen herom ændres til, at vejen ikke må nedlægges. Overfredningsnævnet kan i øvrigt i det væsentlige tiltræde realiteten i de fredningsbestemmelser, som fredningsnævnet har fastsat.

Idet fredningsnævnets kendelse af 5. februar 1992 ophæves, fastsætter Overfredningsnævnet følgende fredningsbestemmelser for det ca. 60 ha store område, som er afgrænset på kortet der hører til Overfredningsnævnets afgørelse (fredningskortet), og som helt eller delvis omfatter matr.nr. 2 og 1362 Rinkenæs Ejerlav, Rinkenæs, og matr.nr. 122 Bækken, Rinkenæs:

Fredningsbestemmelser

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at opretholde de landskabelige værdier i det kuperede kystlandskab og det fri udsyn over Flensborg fjord, at sikre området som et godt levested for planter og dyr, og at give offentligheden adgang til færdsel og ophold i området. Fredningen muliggør, at størstedelen af fredningsområdet kan anvendes til golfspil.

§ 2. Bevaring af området.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand i den udstrækning, hvori arealerne ikke indgår i en golfbane, jf. § 9. Der må således bl.a. ikke foretages terrænændringer, ske tilplantning eller opføres bebyggelse, medmindre dette er tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation efter § 12.

§ 3. Arealanvendelsen.

Det følger af § 2, at almindelig landbrugsdrift på de eksisterende landbrugsarealer kan fortsætte. De arealer i fredningsområdet, der er vist uden priksignatur på fredningskortet, må ikke yderligere opdyrkes, men der må foretages sædvanlige driftsomlægninger, herunder til græsning. Fredningen er ikke til hinder for, at arealerne henligger udyrkede.

Skovdrift på de eksisterende skovarealer kan ligeledes fortsætte.

Arealerne må ikke yderligere afvandes. Rørlagte vandløb kan åbnes. Åbne vandløb må efter tilladelse fra Sønderjyllands amtsråd gives et mere naturligt forløb, men deres forløb må i øvrigt ikke ændres ved f.eks. rørlægning eller regulering.

Vandhuller og vådområder, herunder kunstigt anlagte, skal bevares og kan forbedres som led i naturplejen efter § 9, pkt. i, eller § 11.

§ 4. Beplantning.

Der må ikke tilplantes med træer eller buske, selv om dette ville være lovligt efter landbrugsloven. Der må heller ikke etableres nye levende hegn.

Eksisterende skov skal bevares, og det pålægges ejeren at foretage fornøden genplantning.

Eksisterende krat, levende hegn og beplantninger langs veje samt fritstående træer og trægrupper skal bevares. Genplantning må kun foretages som led i naturplejen efter § 9, pkt. i, eller § 11 og skal da ske med egnskarakteristiske løvfældende træer og buske af dansk oprindelse. I levende hegn må der udtyndes, men store træer i hegnet skal bevares.

§ 5. Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages anden opfyldning eller afgravning end tilladt i forbindelse med anlæg af golfbane, jf. § 9, pkt. e.

§ 6. Bebyggelse og andre anlæg samt transportable indretninger.

Der må ikke opføres bygninger, herunder skure, boder o.lign.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner eller anlæg end bygninger. Eksempelvis må der ikke anbringes faste hegn, reklamer, tårne, master eller vindmøller, og der må ikke anlægges campingplads, ride- eller springbane, væddeløbs-, motor- eller skydebane eller oplags- og losseplads. Til jordbrugsmæssige formål må der dog hegnes med almindelige kreaturhegn i indtil 1,2 m højde, og i forbindelse med anlæg af golfbane må der anbringes de indretninger, som er nævnt i § 9, pkt. a og g.

Der må ikke anbringes telte, biler, campingvogne, udrangerede landbrugsmaskiner og lignende flytbare indretninger.

§ 7. Veje.

Der må ikke anlægges nye veje eller foretages regulering af eksisterende veje. Vejen Stranderød (kommunevej nr. 75) skal opretholdes som vej.

§ 8. Forurening af naturen.

Der må ikke henlægges affald eller foretages oplag.

Der må ikke foregå kraftig gengivelse af musik eller bruges højttaleranlæg o.lign.

§ 9. Golfspil.

De arealer i fredningsområdet, der er vist uden priksignatur på fredningskortet, må anvendes til golfspil på følgende betingelser:

a. Før anlæg af golfbane påbegyndes, skal fredningsnævnet have godkendt et detailprojekt samt en plan for naturplejen. Detailprojektet skal overholde bestemmelserne nedenfor i pkt. b-e. Detailprojektet skal således omfatte offentlighedens adgang og kan indeholde tilvejebringelse af opholdsarealer med enkelte bænke og anbringelse af skiltning m.v. af hensyn til offentlighedens færdsel og ophold i området. Før fredningsnævnet godkender detailprojektet og planen for naturplejen, skal Sønderjyllands amt, Gråsten kommune, Gråsten statskovdistrikt og Danmarks Naturfredningsforening have haft lejlighed til at udtale sig.

b. I detailprojektet skal indgå et stisystem i princippet som vist på fredningskortet. Disse stier skal ved ejerens foranstaltning være anlagt, når golfbanen tages i brug. Nyanlagte stier må kun være naturstier uden fast belægning. Alle stierne skal vedligeholdes af ejeren, så længe arealerne helt eller delvis benyttes til golfspil.

c. De enkelte baner skal placeres således, at man kan færdes på stierne i området (herunder Gendarmstien) og på vejene Stranderød og Fjordvej med et minimum af risiko for at blive ramt af en golfkugle.

d. Der må ikke placeres greens og bunkers syd for "Høffelbjerg".

e. Ved etablering af banerne må terrænændringer på greens og tee-steder ikke overstige 40 cm i forhold til eksisterende, naturligt terræn.

f. Skrånterne i bunkers skal holdes græsbeklædt, og sandet i bunkers skal være så mørkt som muligt.

g. Der må ikke anbringes andet synligt udstyr på golfbanen end nødvendige flag og stænger på greens. Der må ikke foregå nogen form for reklamering.

h. I hele det område, der er vist uden priksignatur på fredningskortet, må der kun gødskes og sprøjtes med insekt- eller ukrudtsbekæmpelsesmidler på stier, greens, tee-steder og fair-ways.

i. Ejeren skal fjerne selvsåede træer og buske uden for eksisterende skov og i øvrigt foretage naturpleje efter den af fredningsnævnet godkendte plan, jf. pkt. a.

j. Forinden golfbanen tages i brug, skal den eksisterende minkfarm og hjortefarm på ejendommen være nedlagt, og al eksisterende bebyggelse (herunder foderhuse) samt alle faste hegn (herunder trådhegn) og pæle skal være fjernet fra fredningsområdet.

§ 10. Offentlighedens adgang.

Den ret til at færdes i naturen, som efter naturbeskyttelsesloven tilkommer offentligheden, udvides og begrænses således:

a. Hvis området helt eller delvis anvendes til golfspil, har offentligheden kun ret til at færdes til fods på de stier m.v., der er nævnt i § 9, pkt. a og b, og vist skitse-mæssigt på fredningskortet med stiplede linie.

b. Hvis der ikke inden udgangen af 1994 er anlagt golfbane i området, har offentligheden ret til at færdes til fods på de stier, der er vist på fredningskortet med priklinie. Det pålægges Sønderjyllands amt - i den udstrækning, hvori forløbet ikke er sammenfaldende med vejen Stranderød og den private fællesvej - at anlægge og vedligeholde disse stier som naturstier uden fast belægning. Erstatningen til ejeren i anledning af stianlægget fastsættes af fredningsnævnet og udredes med 75 % af staten og 25 % af Sønderjyllands amtskommune.

c. Hvis der efter anlæg af stier i henhold til pkt. b anlægges golfbane i området, nedlægges disse stier, og en eventuel til ejeren udbetalt erstatning vil være at tilbagebetale.

d. For offentlighedens færdsel i området gælder følgende regler: Hunde, der medtages ved færdsel på stier, skal føres i snor. De ordensregler, der i øvrigt måtte blive fastsat af Sønderjyllands amt med fredningsnævnets godkendelse, skal overholdes.

§ 11. Naturpleje.

Til opfyldelse af fredningens formål har Sønderjyllands amt ret til uden udgift for ejeren at lade udføre naturpleje. Enhver plejeforanstaltning skal være tiltrådt af ejeren eller - i mangel af ejerens samtykke - godkendt af fredningsnævnet.

Det pålægges Gråsten kommune at foretage naturpleje på vejen Stranderød (kommunevej nr. 75) efter aftale med Sønderjyllands amt eller efter fredningsnævnets godkendelse af plejeforanstaltningen.

§ 12. Dispensationer.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-10 kan meddeles efter reglerne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvis det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål.

§ 13. Ophævelse af tidligere fredninger.

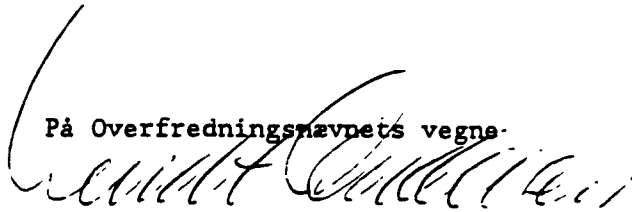
Følgende fredninger ophæves:

a. Fredningsdeklaration af 11. januar 1953 (Benniksgaardfredningen), tinglyst den 26. november 1953 på matr.nr. 2 Rinkenæs Ejerlav, Rinkenæs.

b. Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 (Brændstoftfredningen) for så vidt angår de arealer, der er omfattet af nærværende fredningsafgørelse, samt for så vidt angår den ret, som ved kendelsen blev tillagt ejeren af matr.nr. 2 Rinkenæs Ejerlav, Rinkenæs, til på den fredede del af ejendommen at opføre et sommerhus eller en aftægtsbolig.

c. Overfredningsnævnets kendelse af 18. februar 1980 (Bækkenfredningen) for så vidt angår matr.nr. 122 Bækken, Rinkenæs.

På Overfredningsnævnets vegne

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

1. juli 1995

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,

6270 Tønder.

Telefon 74 72 22 05.

REG. NR. 2572.00

Den 4. juli 1995 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 50/90 *Ansøgning fra Gråsten kommune om tilladelse til at nedlægge kloakledning på en strækning fra Stranderød over Brændstoft, Sandager og Dalsgård til rensningsanlægget i Huk, Gråsten kommune.*

§ 50

Der fremlægges skrivelse af 27. juni 1995 med bilag fra Sønderjyllands amt, Landskabskontoret, j.nr. 8-70-21-1-513-3-95.

Ansøgningen er indsendt gennem ingeniørfirmaet Rambøll Hannemann & Højlund A/S, Sønderborg.

Det fremgår af sagen, at projektet berører flere bestemmelser i naturbeskyttelsesloven. Dispensationskompetancen ligger dels hos amtet, dels hos fredningsnævnet.

For så vidt angår fredningsnævnets kompetance vedrører denne de fredede områder Bækken og Brændstoft.

Det er oplyst, at der indenfor disse områder placeres pumpestationer henholdsvis ved parkeringspladsen på matr.nr. 140 Bækken og ved lejrskolen på matr.nr. 93 Rinkenæs. Det projekterende firma har oplyst, at pumpestationerne anbringes under terræn, således at de kun bliver synlige med et dæksel, og med et ca. 1,5 m² stort el-skab med en højde på 0,7-0,8 m over terræn.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/8.0020

Akt. nr. 14

Amtet har oplyst, at man agter at meddele dispensation på visse nærmere vilkår.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da det pågældende projekt er ønskværdigt bl.a. for at nedsætte belastningen på Flensborg Fjord, samt da det ikke strider mod fredningens formål, meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkantoret, Nørregade 31, 6270 Tønder, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

DISPENSATIONER >

Afgørelser – Reg. nr.: 02572.00

Dispensationer i perioden: 28-08-2007

SCANNET

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
31 AUG. 2007

Den 28. august 2007 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. FR 26/2007

Ansøgning fra AmphiConsult på vegne forskellige lodsejere om tilladelse til etablering af vandhuller indenfor blandt andet Dybbølfredningen og Brændstoffredningen.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse med bilag modtaget den 13. juli 2007 fra Sønderborg kommune.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det ministervalgte medlem, Inge Adriansen, og det kommunalvalgte medlem, Henry Godt, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at der i forbindelse med naturprojekt Ydre Flensborg Fjord er søgt om tilladelse til etablering af en række vandhuller. En del af disse vandhuller er beliggende indenfor strandbeskyttelseslinien. Syv af vandhullerne ligger indenfor Dybbølfredningen og seks vandhuller indenfor Brændstoffredningen.

Dybbølfredningen (Overfredningsnævnets afgørelse af 23. november 1987) har bl.a. til formål at bevare de betydelige landskabelige værdier, der er knyttet til området. Brændstoffredningen 2. del (Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962), har til formål at bevare området som jord i almindelig landsbrugsmæssig drift. Efter begge kendelser må der ikke ske ændring i terrænformerne.

Sønderborg kommune har anbefalet, at der meddeles dispensation, således at vandhullerne kan genskabes/etableres. Kommunen er indstillet på at give de fornødne tilladelser efter naturbeskyttelsesloven og planloven.

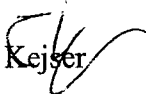
Danmarks Naturfredningsforening har i en udtalelse modtaget den 13. august 2007 anført, at foreningen ikke har nogen bemærkninger til etablering, henholdsvis oprensning af vandhuller i det aktuelle område. Foreningen har anført, at vandhullerne vil medvirke til at skabe en mere varieret natur i området.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da en dispensation som ansøgt ikke kan antages at være i strid med fredningernes formål, meddeler Fredningsnævnets i medfør af

naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til etablering af vandhuller indenfor de nævnte fredninger i overensstemmelse med det indsendte materiale.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videregiver klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

/kb

**Fredningsnævnet for Sydjylland
Sydlig del**

By - og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København.

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen
16 SEP. 2009

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf. 79 13 66 77
Fax 75 13 69 69
Email.esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

15. september 2009
Sag nr. 17/2009

J. nr.: 17/2009: Ansøgning fra tømrermester Børge Hansen, Jes Thaysensvej 3 a, Gråsten, om dispensation til at opføre et nyt sommerhus på adressen Sandagervej 46, Gråsten, til erstatning for et ældre sommerhus sammesteds.

Fredningsnævnet har modtaget en ansøgning fra tømrer Børge Hansen på vegne Niels Oskar Fabricius, Varde, om dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 om "fredning af art. nr. 93 af Rinkenæs og visse omliggende arealer" – Brændstoffredningen - til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen matr. nr. 584 Rinkenæs by, Rinkenæs, beliggende Sandagervej 46, Sandager, Gråsten, til erstatning for et ældre sommerhus på grunden.

Det er formålet med fredningen at sikre de fredede arealer mod bebyggelse og beplantning samt at bevare området som arealer i almindelig landbrugsdrift. Der må ikke ske terrænændringer i det fredede område.

Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles dispensation til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen til erstatning for det eksisterende sommerhus.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 28. august 2009, hvor der tillige er foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Niels Oskar Fabricius dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til projektets gennemførelse på de vilkår, der fremgår af afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Ved Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 24. april 1962, blev et større landbrugsområde på nordsiden af Flensborg Fjord fredet. Det fredede område udgør cirka 68 ha, der blandt andet omfatter Niels Oskar Fabricius' ejendom, der i dag er matrikuleret som matr. nr. 584 Rinkenæs, by, Rinkenæs. Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at det fredede område ikke må beplantes eller bebygges, bortset fra de til almindelige landbrug hørende bygninger samt bygninger til udvidelse af lejrskolen. Det fremgår endvidere af fredningsbestemmelserne, at der ikke må opstilles master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger samt telte på det fredede område. Det fremgår

endelig af fredningsbestemmelserne, at der ikke må foretages terrænændringer eller gravning efter sten, grus, sand eller lignende.

Der er på Niels Oskar Fabricius' ejendom opført et ældre sommerhus.

Den 31. marts 2009 modtog Sønderborg Kommune en ansøgning fra tømrermester Børge Hansen på vegne Niels Oskar Fabricius om tilladelse til at foretage en ombygning af sommerhuset med en udvidelse på cirka 14 m², således at sommerhuset efter udvidelsen ville være 80 m² stort.

Ved brev af 12. maj 2009 forelagde Sønderborg Kommune, Naturgruppen, ansøgningen for Fredningsnævnet. I brevet har kommunen anført blandt andet, at byggeriet skal udføres i landzone, hvorfor der skal meddeles landzonetilladelse efter § 35, stk. 1, i lov om planlægning samt dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 15 og § 16, fordi ejendommen ligger inden for sø- og åbeskyttelseslinjen. Det hedder herefter i brevet:

”...

Tilladelse til om- og tilbygning af sommerhuset er efter kommunens vurdering en mindre udvidelse af huset og derfor ikke tilsidesætter det hensyn, der skal varetages med bestemmelserne. Huset udvides der hvor der i dag befinder sig en udestue.

Sommerhuset vil have samme placering som i dag. Tilbygningen placeres mod øst.

På baggrund af ovenstående vurderer Sønderborg Kommune, at en tilladelse til det ansøgte, ikke er i strid med landzonebestemmelsernes formål og sø – og åbeskyttelseslinjens hensyn...”

I et udkast til afgørelse, der blev sendt til Niels Oskar Fabricius, varslede Miljøcenter Ribe, at Miljøcentret, der administrerer dispensationer fra strandbeskyttelseslinjen, jfr. naturbeskyttelseslovens § 15, ville meddele afslag på ansøgningen om dispensation til at ombygge og udvide sommerhuset.

I et brev af 12. juni 2009 til Sønderborg Kommune og til Miljøcenter Ribe har Niels Oskar Fabricius anført blandt andet:

”...

Emne

Ansøgning om tilladelse til at nedrive og genopføre sommerhus beliggende på Sandagervej 46, 6300 Gråsten.

Ref.:

- a. Tidligere fremsendt ansøgning om tilladelse til om- og tilbygning til sommerhus beliggende Sandager 46, 6300 Gråsten
- b. Miljøcenter Ribes udkast til afslag til den ved ref. a. ansøgte om- og tilbygning.

Bilag

Målfast plantegning med visualisering af facader.

1. Indledning.

Undertegnede ansøgte ved ref. a. om tilladelse til at ombygge og udvide ovennævnte sommerhus således, at det nuværende hus ville blive udvidet med i alt ca. 14 m².

Denne ansøgning er efterfølgende blevet behandlet ved Miljøcenter Ribe, der ikke vil kunne imødekomme ansøgningen (ref.b.)

Miljøcenter Ribe anfører dog som en del af afgørelsen, at de vil være sindet til at meddele dispensation til genopførelse af et sommerhus på 66 m².

Nærværende ansøgning skal derfor ses på denne baggrund.

...

3. Generelt om projektet.

Det nuværende hus er som sagt opført umiddelbart før krigen og ejedes indtil sidste år af mine forældre.

Disse renoverede sidst huset for ca. 25 år siden, da de dengang overtog det fra min farfar. Huset er opført med massive uisolerede betonvægge der efterfølgende i.f.m. sidste renovering, er blevet beklædt med træ.

Taget er belagt med skiffereternitplader og ingen af vinduerne er med thermoglas. Huset trænger igen meget kraftigt til at blive sat i stand, idet der er konstateret utætheder på tag og fag, ligesom murene har trukket fugt og har slået store revner.

Forholdene understreges af de forbehold den bygnings sagkyndige anførte i.f.m. vores overtagelse.

..”

Den bygnings sagkyndige har ifølge brevet konstateret utæt tag, nedbrudt træ og insektangreb i konstruktionen.

Niels Oskar Fabricius har herefter anført:

”...

Forslag til hvordan huset kan renoveres er vedlagt som bilag. Følgende skal i denne forbindelse bemærkes:

- a. Nuværende hus nedbrydes til sokkel og bortskaffes.
- b. Bygningsarealet fastholdes på de nuværende 66 m² i et plan, idet den eksisterende sokkel for langt størstedelen genanvendes – en enkelt tilpasning på ca. plus/minus 2½ m² er dog nødvendig a.h.t. en fornuftig arkitektonisk udformning.
- c. Huset genopføres i.h.t. gældende regulativer, idet vægge opføres i træ, taget som tagpaptag med lister og til vinduerne vælges Velfac el. tilsvarende.
- d. Huset opvarmes i dag med pejs og el-paneler, men jeg vil i stedet, såfremt det er acceptabelt, etablere jordvarme suppleret med brændeovn...”

I et brev af 15. juni 2009 til Fredningsnævnet har Sønderborg Kommune, Naturgruppen, oplyst, at Niels Oskar Fabricius har besluttet at opføre et nyt sommerhus på den eksisterende sokkel

Brevet var vedhæftet en mail fra Niels Oskar Fabricius og en plantegning.

I mailen, der er stilet til Sønderborg Kommune, Naturgruppen, har Niels Oskar Fabricius anført blandt andet, at hermed

”.... fremsendes ...kopi af Miljøcenter Ribes udkast til afslag til ansøgning om ombygning af Sandagervej 46, 6300 Gråsten.

Først lidt baggrundsoplysninger:

Huset - der er bygget før krigen af min bedsteforældre, ejedes indtil sidste år af mine forældre.

...

Nu trænger huset igen meget kraftigt til at blive sat i stand. Huset er efterhånden utæt på tag og fag, ligesom cementmurene trækker fugt og slår revner, hvorfor en decideret genopførelse absolut vil være det der tjener såvel brugen som omgivelserne bedst.

...

Konklusion:

...

Vi har derfor - med baggrund i Miljøcenter Ribes begrundelse på side 2: "Miljøcenter Ribe vil være sindet til at meddele dispensation til genopførelse af et sommerhus på 66 m²" besluttet ikke at anke.

Vi vil derimod indskrænke bygningsarealet til de anførte 66 m² idet den eksisterende sokkel for langt størstedelen genanvendes - en enkelt tilpasning på plus - minus 2½ m² er dog nødvendig a.h.t. en fornuftig arkitektonisk udformning.

...”

I et brev af 28. juni 2009 til Miljøcentret har Niels Oskar Fabricius anført:

”...

Emne

Ansøgning om tilladelse til at nedrive og genopføre sommerhus beliggende på Sandagervej 46, 6300 Gråsten.

...

Bilag

1. Lystryk med grundtegning (Målestok 1:50) af såvel eksisterende som kommende bebyggelse, samt facadetegninger (Målestok 1:100) af kommende bebyggelse.
2. To A4 kalkeformat: Facadetegning af eksisterende bebyggelse (Målestok 1:50).

3. Beskrivelse af Hardi Plank fra Dansk Eternit.
4. A3 kortudsnit af området med tilhørende syv nummererede fotografier.

I henhold til ref. fremsendes hermed supplerende oplysninger vedr. såvel eksisterende, som ansøgte sommerhus beliggende på Sandagervej 46, 6300 Gråsten.

- Som det fremgår af bilag 1. reduceres huset samlede areal incl. beklædning fra nuværende 66,2 m² excl. udhus til 65,5 m² excl. udhus. Vedr. udhus, så reetableres det samme sted og i samme størrelse.
- Som det fremgår af facadetegningerne på bilag 1 og 2, ændres højden på rygningen fra de nuværende 3,8 m. til 5,2 m., dvs. bebyggelsen hæves med i alt 1,4 m.
- Sokkel støbes i **grå** cement. Vægge og gavle ønskes beklædt med **sorte** Hardi Plank brædder monteret på klink og til stern og hjørner ønskes anvendt tilsvarende i **hvid** (Beskrivelse af Hardi Plank brædder er vedlagt som bilag 3). Taget ønskes belagt med **sort** listet tagpap. Til dør og vinduer vælges **hvid** Velfac el. tilsvarende. Til inddækninger, tagrender og nedløbsrør anvendes **zink**.
Glasarealet er på det nuværende hus knapt 15 m² (heri ikke indregnet ovenlys i badeværelse og glastag på udestue). Glasarealet udgør på det ønskede sommerhus godt 13 m²...”

Det fremgår af tegningerne til sommerhuset, at det skal opføres med facaderne mod sydøst – vandsiden – og mod nordvest – mod baglandet. I facaden mod vandet isættes et større stuevindue samt en terrassedør. I gavlen mod sydvest i sættes større vinduesparti.

Den 9. juli 2009 meddelte Miljøcenter Ribe Niels Oskar Fabricius dispensation til at genopføre et sommerhus og et udhus på grunden.

I brevet har Miljøcenter Ribe anført blandt andet:

”...

Ansøgning

Miljøcenter Ribe har den 9. juni 2009 modtaget en ansøgning om genopførelse af sommerhus på 66 m² samt udhus på ca. 3,1 m² på Sandagervej 46, 6300 Gråsten ...

Det fremgår af ansøgningen, at der ønskes genopført et sommerhus samt et udhus på ca. 3,1 m².

...

Redegørelse for sagen

Miljøcenter Ribe modtog den 13. maj 2009 ... ansøgning ... om dispensation til om- og tilbygning af sommerhus på Sandagervej 46, Gråsten.

Sommerhuset ønskedes udvidet med ca. 14 m² fra nuværende ca. 66 m² til ca. 80 m².

Miljøcenter Ribe fremsendte den 2. juni 2009 udkast til afslag på ansøgningen med høringsfrist den 16. juni 2009, hvori Miljøcenter Ribe tilkendegav at kunne imødekomme en ansøgning om genopførelse i tilsvarende omfang som det eksisterende sommerhus.

Den 9. juni 2009 modtog Miljøcenter Ribe ny ansøgning fra ejer N.O. Fabricius, hvori der ansøges om genopførelse af eksisterende sommerhus på 66 m² samt udhus på 3,1 m²...

Lovgivning

Af naturbeskyttelseslovens § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen...

Strandbeskyttelseslinjen administreres meget restriktivt. Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, dispenseres der kun, når der foreligger en særlig begrundelse herfor, og når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen..."

Miljøcentret har anført følgende i sin afgørelse:

"Miljøcenter Ribe giver hermed dispensation i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1, jf. § 15 ... til genopførelse af sommerhus samt udhus på Sandagervej 46, ...

Dispensationen gives på følgende vilkår:

- Sommerhuset opføres med et max. areal på 65 m².
- Sommerhuset opføres med en max højde på 3,8 m på nuværende sokkel.
- Glasarealet på sommerhuset udgøre max 15 m².
- Sommerhusets tag og udvendige beklædning skal være i dæmpede farver.
- Udhuset opføres samme sted og i samme størrelse (ca. 3,1 m²) som tidligere.

...

Begrundelse for afgørelsen

Ud fra de oplysninger, som Miljøcenter Ribe har modtaget i sagen, vurderes, at der er tale om et særligt tilfælde, hvortil der kan dispenseres fra den meget restriktive strandbeskyttelseslinje, idet der lægges vægt på:

- at det ansøgte byggeri med hensyn til placering og udformning er tilpasset omgivelserne, og
- at opførelsen af den nye bebyggelse ikke vil have væsentlige landskabelige konsekvenser."

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnet møde den 28. august 2009, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I besigtigelsen deltog N. O. Fabricius, tømrermester Børge Hansen, naturgeograf Jørgen Clausen, Miljøcenter Ribe, sagsbehandler Marianne Tychsen, Sønderborg kommune, Teknik & Miljø, Jacob Vølkers og Erik Clausen, begge Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite samt Sonny Andersen, Friluftsrådet.

Fredningsnævnets formand oplyste, at nævnet har modtaget en ansøgning fra Niels Oskar Fabricius om dispensation til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen matr. nr. 584 Rinkenæs by, Rinkenæs, til erstatning for det eksisterende sommerhus. Ejendommen matr. nr. 584 Rinkenæs by, Rinkenæs er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 om ”fredning af art. nr. 93 af Rinkenæs og visse omliggende arealer” – Brændstoffredningen. Det er formålet med fredningen at sikre de fredede arealer mod bebyggelse og beplantning samt at bevare området som arealer i almindelig landbrugsdrift. Der må ikke ske terrænændringer i det fredede område. Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der kan meddeles dispensation til at opføre et nyt sommerhus på ejendommen til erstatning for det eksisterende sommerhus.

Niels Oskar Fabricius forelagde projektet og oplyste blandt andet, at det nuværende sommerhus er 66,2 m² stort. Der hører et redskabsskur på 3,1 m² til huset. Sommerhuset blev opført i sin tid af hans bedsteforældre, og har siden da været i familiens eje. Det er hans opfattelse, at sommerhuset er nedslidt og i dag behæftet med så alvorlige mangler, at det ikke længere kan repareres. Hans 2 børn og han, der i dag ejer huset, har derfor besluttet at nedrive huset og redskabsskuret og at opføre et nyt sommerhus på den eksisterende sokkel. Det nye sommerhus bliver 65,5 m² stort og redskabsskuret 3,1 m². Huset skal opføres i træ, og taget skal udføres i tagpap. Højden over sokkel bliver 3,8 meter.

Niels Oskar Fabricius fremlagde tegninger til det endelige projekt.

Samtlige mødte oplyste under besigtigelsen, at der ikke er bemærkninger til projektet, såfremt sommerhuset opføres i overensstemmelse med den tegning, som Niels Oskar Fabricius har fremlagt under besigtigelsen.

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Ansøgerne har udarbejdet tegninger til et nyt sommerhus på deres grund, der ligger indenfor strandbeskyttelseslinjen og umiddelbart ud til Flensborg Fjord..

Fredningsnævnets praksis med hensyn til ny bebyggelse i fredede områder er baseret på de retningslinjer, der fremgår af afgørelser, som det tidligere Overfredningsnævn og nu Naturklagenævnet har truffet om bebyggelse i fredede områder.

Det er ifølge denne praksis udgangspunktet, at eksisterende huse med tidssvarende køkken- og toiletfaciliteter, beliggende i fredede områder, kan udvides med indtil 10 til 12 m², for at der i husene kan etableres tidssvarende køkken-, toilet- og badefaciliteter. Det er endvidere udgangspunktet, at et saneringsmodent hus med tidssvarende køkken- og toiletfaciliteter kan tillades genopført med en forøgelse af det hidtil bebyggede areal med indtil 10 til 12 m².

I overensstemmelse med denne praksis kan fredningsnævnet meddele dispensation til enten en udvidelse af et eksisterende hus med indtil 10 til 12 m² til indretning af tidssvarende køkken-, toilet- og badefaciliteter eller til genopførelse af et hus med et forøget areal i forhold til det hidtil bebyggede areal med indtil 10 til 12 m².

Der foreligger ingen praksis fra hverken Overfredningsnævnet eller Naturklagenævnet om størrelsen af terrasseanlæg omkring huse i fredede områder. Spørgsmålet om, hvorvidt der kan dispenseres til terrasseanlæg og i bekræftende fald, hvor store terrasser, der må etableres, må afgøres konkret.

Kendelsen om fredning af art. nr. 93 Rinkenæs og visse omliggende arealer” – Brændstoffredningen - er en status quo fredning. Spørgsmålet om opførelse af et nyt sommerhus på grunden skal derfor afgøres i overensstemmelse med de retningslinjer, der fremgår af de afgørelser, som det tidligere Overfredningsnævn og nu Naturklagenævnet har truffet om bebyggelse i fredede områder.

Det lægges til grund, at ansøgernes sommerhus er nedslidt og saneringsmodent, samt at der ikke er tidssvarende køkken- og toiletfaciliteter i huset. Der kan derfor efter praksis meddeles dispensation til nyopførelse af et nyt sommerhus. Det projekt, som ansøgerne har forelagt Fredningsnævnet, ligger arealmæssigt indenfor rammerne af det eksisterende sommerhus, således at husets størrelse ikke giver anledning til betænkeligheder. Herefter, og da gennemførelsen af det foreliggende projekt ikke ses at stride mod formålet med Brændstoffredningen, meddeler Fredningsnævnet derfor ansøgerne dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til at opføre et sommerhus på deres grund til erstatning for det eksisterende sommerhus på vilkår,

at huset opføres på det sted på ansøgernes grund, hvor det eksisterende sommerhus ligger,

at huset opføres med en maksimal højde på 3,8 m regnet fra overkanten på den nuværende sokkel,

at tagpappet, der skal anvendes til husets tag, ikke reflekterer lyset,

at husets facader holdes i dæmpede farver,

at udhuset opføres samme sted og i samme størrelse – ca. 3,1 m² – som det eksisterende udhus,

og

at byggeaffald og bygningsrester fjernes og deponeres udenfor det fredede område.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, af Niels Oskar Fabricius, Sønderborg

Kommune, Skov - og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Friluftsrådet samt andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Projektet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgeren rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del,
Esbjerg, den 15. september 2009.

Margit Ø. Laub

Denne afgørelse er sendt til:

N. O. Fabricius, Arnestedet 7, 6800 Varde.

Tømrermester Børge Hansen, Jes Thaysensvej 3, Rinkeø, 6300 Gråsten.

Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe.

By - og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København.

Skov- og Naturstyrelsen, Sønderjylland, Felstedvej 14, 6300 Gråsten.

Sønderborg kommune, Teknik & Miljø, Rådhusvej 10, 6400 Sønderborg.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite v/ Andreas Andersen, Midtkobbel 73, 6400 Sønderborg.

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV.

Friluftsrådet c/o amtsformand Mogens E. Thomsen, Varnæsvej 127, Hostrupskov, 6200 Aabenraa.

Dansk Ornitologisk Forening v/ Gert Fahlberg, Sottrupskov 10, 6400 Sønderborg.

**Fredningsnævnet for Sydjylland
Sydlig del**

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 79 13 66 77
Fax 75 13 69 69
E-mail:
esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

9. september 2013
Fredningssag 32/2013

Vedrørende Fredningsnævnets j. nr.: 32/2013: Ansøgning fra Birgitte Emborg, Kajerødgård, Birkerød, om tilladelse til at montere to Velux tagvinduer i tagfladen på sommerhuset beliggende på ejendommen matr. nr. 753 Rinkenæs.

Fredningsnævnet har den 11. juli 2013 modtaget en ansøgning fra Birgitte Emborg om dispensation til at montere to Velux-tagvinduer i den sydvendte tagflade på sommerhuset på ejendommen matr. nr. 753 Rinkenæs, beliggende Sejrsvej 83, Rinkenæs.

Ejendommene matr. nr. 753 Rinkenæs ligger i et område, der er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 om fredning af "art. Nr. 93 Rinkenæs og visse omliggende arealer". Kendelsen, der er en status quo-fredning, indeholder et bebyggelsesforbud og forbud mod beplantning. Bebyggelsesforbuddet omfatter foruden bygninger forbud mod opstilling af master, skure, boder og andre skæmmende indretninger samt opsætning af telte.

Fredningsnævnet har den 24. maj 2013 foretaget besigtigelse af Birgitte Emborgs ejendom. Fredningsnævnet har derfor besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Birgitte Emborg dispensation til at montere to Velux-tagvinduer i den sydvendte tagflade på sommerhuset, der er opført på ejendommen matr. nr. 753 Rinkenæs, på de vilkår, der fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Den 24. april 1962 stadfæstede Overfredningsnævnet en kendelse, som Fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådskreds havde afsagt den 14. januar 1961 om "fredning af art. 93 af Rinkenæs og visse omliggende arealer".

Det er formålet med fredningen at bevare de fredede arealer i tilstanden på tidspunktet for gennemførelsen af fredningen.

Overfredningsnævnets kendelse indeholder ikke fredningsbestemmelser. Det fremgår imidlertid af kendelsen, afsagt den 14. januar 1961 af Fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådskreds, at fredningen af ejendommen art. nr. 93 Rinkenæs og "visse omliggende arealer", herunder ejendommen matr. nr. 753 Rinkenæs, blev fremmet som en tilsvarende fredning, der var blevet gennemført ved kendelse,

afsagt den 22. april 1960 vedrørende parcellerne 354/64, 353/63, 293/64 og 291/59 kortbl. 7 Rinkenæs. Gennemførelsen af denne fredning skete med et forbud mod bebyggelse og beplantning; bebyggelsesforbudet omfattede foruden bygninger, opstilling af master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger samt forbud mod ændring af terrænformerne.

Ejendommen matr. nr. 753 Rinkenæs, der ligger ned mod Flensborg Fjord, tilhørte på tidspunktet for fredningens gennemførelse Svend Emborg; der var allerede den gang opført et hus på grunden. Huset er i Overfredningsnævnets kendelse benævnt ”sommerhus”.

Fredningsnævnet meddelte den 3. juni 2013 Birgitte Emborg afslag på en ansøgning om dispensation til at montere fire Velux-tagvinduer i den sydvendte tagflade på sommerhuset, fordi Fredningsnævnet vurderede, at montagen af fire store Velux-tagvinduer i tagfladen ud mod fjordlandskabet vil bryde harmonien i sommerhusets arkitektur, og fordi Velux-vinduerne i den sydvendte tagflade vil fremtræde dominerende i forhold til husets lave facader og taget.

Birgitte Emborg har herefter i brev af 8. juli 2013 ansøgt om tilladelse til at montere to Velux-tagvinduer i den sydvendte tagflade på sommerhuset. Velux-tagvinduerne måler hver 140 cm x 78 cm. Det fremgår af et fotografi af sommerhuset, hvor vinduerne er indtegnet i tagfladen, at vinduerne skal monteres i tagfladen symmetrisk om sydfacadens midterakse og over 2 vinduer i stueetagen.

Birgitte Emborg har anført i brevet blandt andet, at hun dermed har taget højde ”for den bekymring over husets forandring, som motiverede Fredningsnævnets afslag på den oprindelige ansøgning. Birgitte Emborg har oplyst i brevet, at hun gennem årene har udskiftet vinduer og tag, og at det har været hende magtpåliggende at vælge materialer og farver, der passer til huset, og gør synet af det smukt og harmonisk. Efter hendes opfattelse udgør isættelse af Velux-tagvinduer i tagfladen en forandring af huset, som er på niveau med de forbedringer, hun har foretaget, for så vidt angår materialevalg og nænsom respekt for huset og dets placering i det fredede område. Birgitte Emborg har afsluttende anført, at med to vinduer bliver den ændring af sommerhuset, som skal vurderes i forhold til fredningen, mindre, og samtidig vil der kunne komme dagslys ind i den udnyttede tagetage.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har i høringsbrev, dateret den 16. juli 2013, anmodet Birgitte Emborg, Sønderborg Kommune, Miljøministeriet Naturstyrelsen, København, Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening, København, Danmarks Naturfredningsforening, Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet/Sønderjylland og Friluftsrådet, Tønder, om bemærkninger til ansøgningen med svarfrist den 14. august 2013.

Der er ikke ved fristens udløb rejst indsigelser mod ansøgningen.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite har i en mail af 23. juli 2013 oplyst, at foreningen ikke har bemærkninger til projektet under forudsætning af, at vinduernes rammer udføres i dæmpede farver, og at glasset i vinduerne er antirefleksbehandlede.

Friluftsrådet har i en mail af 30. juli 2013 oplyst, at rådet er indforstået med, at der meddeles dispensation til at montere Velux-tagvinduerne i sommerhusets sydvendte tagflade.

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen af ”art. Nr. 93 Rinkenæs og visse omliggende arealer” at bevare området i tilstanden på tidspunktet, hvor fredningen blev gennemført. Hverken Overfredningsnævnets eller Fredningsnævnets kendelse indeholder fredningsbestemmelser, men det fremgår af Fredningsnævnets kendelse, at fredningen skal ses i sammenhæng med en tidligere gennemført fredning af arealerne under en nærliggende landbrugsejendom. Det kan udledes af Overfredningsnævnets kendelse, at der gælder et bebyggelsesforbud for de ejendomme, der ligger i fredningsområdet. Da fredningskendelsen ikke indeholder nærmere bebyggelsesregulerende bestemmelser, vurderer Fredningsnævnet, at det skal indfortolkes i kendelsen, at ombygninger og tilbygninger af bestående huse i fredningsområdet, alene kan ske efter forudgående dispensation, såfremt projektet indebærer, at bygningens visuelle fremtræden ændres.

Birgitte Emborgs hus var opført på tidspunktet for gennemførelsen af fredningen.

Den visuelle opfattelse af sommerhuset vil blive ændret, hvis der monteres to Velux-vinduer i tagfladen.

Det kan på baggrund af Overfredningsnævnets, Naturklagenævnets og Natur- og Miljøklagenævnets praksis lægges til grund vedrørende ombygning af ejendomme i fredede områder, hvor fredningen er en tilstandsfredning – en status quo-fredning – at ombygninger tillades også under anvendelse af nutidige udtryksformer og moderne materialer, blot ikke trykket på de fredede arealer øges.

Birgitte Emborgs sommerhus ligger enestående i det fredede landskab ved Flensborg Fjord med uhindret udsyn ind i fjorden. Sommerhuset er beskedent og afdæmpet i sit formsprog med en harmonisk bygningskrop, der underordner sig det fredede landskab.

Det er Fredningsnævnets vurdering, at montagen af to store Velux-tagvinduer, symmetrisk om sommerhusets midterakse i tagfladen ud mod fjordlandskabet nok vil bryde harmonien i byggeriet, men det er nævnets opfattelse, at sommerhuset også efter montagen af Velux-vinduerne vil fremstå med et beskedent udtryk, fordi to tagvinduer ikke vil komme til at dominere tagfladen og dermed den samlede visuelle opfattelse af huset.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, Birgitte Emborg dispensation til at montere to Velux-tagvinduer med målene 140 cm x 78 cm i den sydvendte tagflade på vilkår,

at vinduerne monteres i tagfladen med den placering, der er vist på fotoet vedlagt ansøgningen,

at vinduernes rammer udføres i dæmpede farver,

og

at glasset i vinduerne er antirefleksbehandlet.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Modtageren af afgørelsen,
ejerens af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Esbjerg, Dokken 1, 6700 Esbjerg, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Projektet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 9. september 2013

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Birgitte Emborg, bemb@privat.dk

Bygmester Knud Møller Paulsen, Bækken 10, Rinkefølgevej 10, 6300 Gråsten, info@godthaandvaerk.dk

Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk

Sønderborg Kommune, jfrl@sonderborg.dk

Miljøministeriet Naturstyrelsen/København, nst@nst.dk

Kulturarvsstyrelsen, ka@kulturstyrelsen.dk

Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, famham@live.dk

Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk

Friluftsrådet/Sønderjylland, soenderjylland@friluftsradet.dk

Friluftsrådet/Sønderborg, ecmatzen@privat.dk

**Fredningsnævnet for Sydjylland
Sydlig del**

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 79 13 66 77

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

7. maj 2014
Fredningssag 11/2014

Vedrørende Fredningsnævnets j. nr.: 11/2014: Ansøgning fra Heino Edelskov og Edelskovs Ejendomme ApS, Sandagervej 8a – 8c, Gråsten, om dispensation til at udskifte tagene m.v. på husene, der er opført på ejendommen matr. nr. 93 Rinkenæs, og at opføre en udestue på ejendommen Sanderagervej 8 b, Gråsten.

Fredningsnævnet har den 24. februar 2014 modtaget en ansøgning fra Heino Edelskov, fremsendt af Sønderborg Kommune, om dispensation til at udskifte tagene på bygningerne på adressen Sandagervej 8A og 8B, Gråsten, med et sort edelengoberet tegltag med false, fordi tagene på bygningerne er nedslidt med en forventet restlevetid på maksimalt 5 år.

Fredningsnævnet har den 24. marts 2014 modtaget en ansøgning fra Edelskovs Ejendomme ApS om dispensation til at ændre tagkonstruktionen på villaen Sandagervej 8C, Gråsten, så garagetaget, der er fladt, bliver udført som et sadeltag, at tagstenene på garagen og beboelseshuset udskiftes med sorte edelengoberede teglsten med false samt om dispensation til at opføre en udestue på 4,20 meter x 5,60 meter på sydvestsiden af huset. Det fremgår af ansøgningen, at udestuen, der skal integreres i beboelseshuset, skal opføres i træ og glas.

Alle bygningerne ligger på ejendommen matr. nr. 93 Rinkenæs, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 om fredning af "art. Nr. 93 Rinkenæs og visse omliggende arealer". Kendelsen, der er en status quo-fredning, indeholder et bebyggelsesforbud og forbud mod beplantning. Bebyggelsesforbuddet omfatter foruden bygninger forbud mod opstilling af master, skure, boder og andre skæmmende indretninger samt opsætning af telte.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse, såfremt projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 2. maj 2014.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til udskiftning af tagene med tagsten med et glanstal på 10 eller derunder og til opførelse af udestuen på de vilkår, der fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse", herunder om, at tagstenenes glanstal ikke må overstige 10.

Sagens baggrund:

Den 24. april 1962 stadfæstede Overfredningsnævnet en kendelse, som Fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådskreds havde afsagt den 14. januar 1961 om "fredning af art. 93 af Rinkenæs og visse omliggende arealer".

Det er formålet med fredningen at bevare de fredede arealer i tilstanden på tidspunktet for gennemførelsen af fredningen.

Overfredningsnævnets kendelse indeholder ikke som sådan fredningsbestemmelser. Det fremgår imidlertid af kendelsen, afsagt den 14. januar 1961 af Fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådskreds, at fredningen af ejendommen art. nr. 93 Rinkenæs og "visse omliggende arealer" blev fremmet som en tilsvarende fredning, der var blevet gennemført ved kendelse, afsagt den 22. april 1960 vedrørende parcellerne 354/64, 353/63, 293/64 og 291/59 kortbl. 7 Rinkenæs. Gennemførelsen af denne fredning skete med et forbud mod bebyggelse og beplantning; bebyggelsesforbudet omfattede foruden bygninger, opstilling af master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger samt forbud mod ændring af terrænformerne.

Ejendommen matr. nr. 93 Rinkenæs tilhørte på tidspunktet for fredningens gennemførelse Andelsselskabet "Lejrskolen på Brændstof". Det fremgår af Overfredningsnævnets kendelse blandt andet, at det er lejrskolen tilladt at udvide skolen, men "tegning og beliggenhedsplan må indsendes til nævnet til godkendelse. Herved bemærkes, at undtagelsen alene angår de arealer, der ikke er omfattet af fredningslovens § 25, stk. 1..."

Den dagældende naturfredningslov § 25 (1937-loven) indeholdt forbud mod bebyggelse mv. inden for det areal, som er omfattet af strandbeskyttelseslinjen, der den gang var 100 meter.

Den 18. februar 2014 har Heino Edelskov gennem en ansøgning sendt til Sønderborg Kommune ansøgt om tilladelse til at udskifte de eksisterende tage på husene på Sandagervej 8A og 8B med sorte edelengoberede falstagsten. Baggrunden for ansøgningen er, at de eksisterende tage har en restlevetid på højst 5 år.

Sønderborg Kommune videresendte med brev af 24. februar 2014 ansøgningen til Fredningsnævnet. Sønderborg Kommune har oplyst, at ejendommene ligger inden for strandbeskyttelseslinjen, og at udskiftningen af tagene ikke kræver dispensation fra bestemmelsen om strandbeskyttelseslinjen, fordi der ikke sker ændringer i tagkonstruktionen.

I en udateret ansøgning, modtaget den 14. marts 2014 i Sønderborg Kommune, har Edelskov's Ejendomme ApS ansøgt om byggetilladelse til at ændre tagkonstruktionen på garagebygningen og at opføre en udestue på sydvestsiden af huset Sandagervej 8 C.

Det fremgår af tegningerne til bygningsændringerne på huset Sandagervej 8 C, at taget til garagen skal opbygges på en ny tagkonstruktion, så bygningshøjden ændres til 4 meter over niveau.

Det fremgår endvidere af tegningerne til bygningsændringerne på huset Sandagervej 8 C, at udestuen skal opføres på husets sydvestfacade, at husets tag skal forlænges ud over udestuen, at udestuens udvendige mål bliver 5,60 meter x 4,20 meter, og at udestuen skal opføres i træ med glasfacader mod vandet.

Sønderborg Kommune har ikke udtale sig om ansøgningen, modtaget den 14. marts 2014.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse i sagen fredag den 2. maj 2014.

I besigtigelsen deltog Heino Edelskov, Egon Edelskov, for Sønderborg Kommune natur- og planmedarbejder Jane Frellesen, for Danmarks Naturfredningsforening Finn Lindhart og for Friluftsrådet Carsten Matzen.

Fredningsnævnets formand oplyste under besigtigelsen, at nævnet den 24. februar 2014 har modtaget en ansøgning fra Heino Edelskov fremsendt af Sønderborg Kommune om dispensation til at udskifte tagene på husene på Sandagervej 8A og 8B, Gråsten, med et sort edelengoberet tegltag med false, fordi tagene på husene er nedslidte med en forventet restlevetid på maksimalt 5 år. Fredningsnævnet har den 24. marts 2014 modtaget en ansøgning fra Edelskovs Ejendomme ApS om dispensation til at ændre tagkonstruktionen på garagen og huset Sandagervej 8C, Gråsten, så garagetaget bliver udført som et sadeltag, at tagstenene på garagen og huset udskiftes med sorte edelengoberede teglsten samt om dispensation til at opføre en udestue på 4,20 meter x 5,60 meter på sydvestsiden af huset. Det fremgår af ansøgningen, at udestuen, der skal integreres i huset, skal opføres i træ og glas. Alle bygningerne ligger på ejendommen matr. nr. 93 Rinkenæs, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 om fredning af ”art. Nr. 93 Rinkenæs og visse omliggende arealer”. Kendelsen, der er en status quo-fredning, indeholder et bebyggelsesforbud og forbud mod beplantning. Bebyggelsesforbuddet omfatter foruden bygninger forbud mod opstilling af master, skure, boder og andre skæmmende indretninger samt forbud mod opsætning af telte. Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse, såfremt projektet skal gennemføres

Egon Edelskov gennemgik ansøgningerne og oplyste blandt andet, at tagene på de 3 huse, der er opført på grunden, er nedslidte og utætte. Hvis husene skal reddes, skal tagene udskiftes. Edelskov ejendomme og Heino Edelskov vil lægge et sort edelengoberet, mat tegltag på de 3 huse. Det sidst opførte hus på ejendommen er villaen sydøst for de 2 gamle huse. Det er en nyere villa med tilhørende garage. Ifølge projektet skal der opføres en udestue som en integreret del af villaen på dens sydvestside ud mod fjorden. Taget føres ud over udestuen, så villaen kommer til at fremstå mere harmonisk. I udestuens facade mod fjorden skal der monteres et vinduesparti svarende til det eksisterende. Garagetaget, der er et built-up tag, skal udskiftes med et sadeltag.

Finn Lindhart oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening ikke har bemærkninger til projektet.

Carsten Matzen tilføjede, at Friluftsrådet heller ikke har bemærkninger til ændringerne af tagene og opførelsen af udestuen.

Jane Frellesen oplyste, at Sønderborg Kommune ikke har bemærkninger til ansøgningen, men vinduespartiet i udestuen bør udføres, så det svarer til det eksisterende vinduesparti og ikke føres helt ned til jordniveau, som vist på ridset.

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en

fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen af ”art. Nr. 93 Rinkenæs og visse omliggende arealer” at bevare området i tilstanden på tidspunktet, hvor fredningen blev gennemført. Hverken Fredningsnævnets eller Overfredningsnævnets kendelse indeholder egentlige fredningsbestemmelser bortset fra den undtagelse, der gælder fra bebyggelsesforbudet vedrørende landbrug og den tidligere lejrskole på ejendommen atr. nr. 93 Rinkenæs.

Det fremgår imidlertid af fredningskendelsen, at fredningen skal ses i sammenhæng med en tidligere gennemført fredning af arealerne under en nærliggende landbrugsejendom. Det kan udledes af Overfredningsnævnets kendelse, at der gælder et bebyggelsesforbud for de ejendomme, der ligger i fredningsområdet. Da fredningskendelsen ikke indeholder nærmere bebyggelsesregulerende bestemmelser, vurderer Fredningsnævnet, at det skal indfortolkes i kendelsen, at ombygninger og tilbygninger af bestående huse i fredningsområdet alene kan ske efter forudgående dispensation, såfremt projektet indebærer, at bygningens visuelle fremtræden ændres.

Bygningerne på Sandagervej 8 A, 8 B og 8 C er ikke længere lejrskole. Undtagelsesbestemmelsen i Overfredningsnævnets kendelse vedrørende ejendommen matr. nr. 93 gælder alene ”bygninger til skolens udvidelse eller øvrige drift”.

De ansøgninger, som Fredningsnævnet skal tage stilling til, skal derfor vurderes med udgangspunkt i, at fredningen er en status quo-fredning.

Husene, ansøgningerne vedrører, er beliggende ud mod Flensborg Fjord og er meget synlige i fjordlandskabet. Der er fra ejendommen uhindret udsyn ind i fjorden og fra fjorden indsigt til bygningerne på ejendommen. Tage lagt med edelengoberede tagsten vil derfor være overordenligt reflekterende og dermed have væsentlig indflydelse på den visuelle opfattelse af det kystnære landskab, medmindre spejlingen fra tagene reduceres ved anvendelse af matte tagsten.

Det kan på baggrund af Overfredningsnævnets, Naturklagenævnets og Natur- og Miljøklagenævnets praksis lægges til grund vedrørende ombygning af ejendomme i fredede områder, hvor fredningen er en tilstandsfredning – en status quo-fredning, at ombygninger tillades også under anvendelse af nutidige udtryksformer og moderne materialer, blot ikke trykket på de fredede arealer øges.

Udskiftningen af tagene og ændringen af tagkonstruktionen:

Det er sædvanlig praksis, at tage på huse i fredede område ikke må have et glanstal, der overstiger 10, fordi tage, der reflekterer lyset, vil have en negativ effekt på det omgivende landskab. Tage skal derfor udføres i matte teglsten .

Fredningsnævnet kan derfor alene meddele dispensation til, at tagene på husene Sandagervej 8 A til 8 C udskiftes med sorte edelengoberede tagsten med et glanstal på 10 eller derunder.

Fredningsnævnet har ikke i øvrigt bemærkninger til ændringen af tagkonstruktionerne på husene på Sandagervej 8 A til 8 C.

Udestuen:

Udestuen skal opføres på sydvestsiden af villaen Sandagervej 8 C og skal integreres i bygningen på en sådan måde, at udvidelsen bringes i harmoni med den øvrige bygningsmasse på ejendommen.

Det er Fredningsnævnets vurdering, at montagen af store vinduer i udestuens facade ud mod fjordlandskabet kan have en uheldig reflekterende virkning, medmindre der anvendes antireflekerende glas til vinduerne.

Det er endvidere Fredningsnævnets vurdering, at et vinduesparti svarende til det eksisterende vil harmonere bedre med villaens arkitektur end det vinduesparti, som er vist på skitsen over udestuen.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til projektet på vilkår,

at der anvendes tagsten med et glanstal på 10 eller derunder til tagene,

at vinduerne i udestuen udføres, så de svarer til det eksisterende vinduesparti i stuen,

at vinduerne forsynes med antireflekerende glas,

at ombygningen i øvrigt foretages i overensstemmelse med tegningerne og de oplysninger, der er meddelt nævnet,

og

at byggeaffald skal være fjernet fra grunden umiddelbart efter afslutningen af ombygningen og senest 1 måned efter bygningernes ibrugtagning efter tagrenoveringen og opførelsen af udestuen.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Modtageren af afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Esbjerg, Dokken 1, 6700 Esbjerg, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Byggeriet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 7. maj 2014

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Heino Edelskov, Edelskov@edelskov.com
Edelskovs ejendomme ApS, Edelskov@edelskov.com
Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk
Miljøministeriet Naturstyrelsen/København, nst@nst.dk
Naturstyrelsen Sønderjylland, sdj@nst.dk
Kulturarvsstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, famham@live.dk
Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk
Friluftsrådet/Sønderjylland, soenderjylland@friluftsradet.dk
Friluftsrådet/Sønderborg, ecmatzen@privat.dk

**Fredningsnævnet for Syddjylland
Sydlig del**

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

10. marts 2017
Fredningssag FN SJS 6/2017

J.nr.: FN SJS 6/2017: Ansøgning fra Heino Edelskov om renovering af privat vej inden for Brændstoffredningen på ejendommen, Sandagervej 8A, Brændstoft, 6300 Gråsten, matr.nr. 93 Rinkenæs Ejerlav, Rinkenæs.

Fredningsnævnet har den 11. januar 2017 modtaget en ansøgning fra Sønderborg Kommune på vegne Heino Edelskov om renovering af privat vej inden for Brændstoffredningen på ejendommen, Sandagervej 8A, Brændstoft, 6300 Gråsten, matr.nr. 93 Rinkenæs Ejerlav, Rinkenæs.

Heino Edelskov ønsker at rovere den anlagte asfaltvej på 310 meter. Asfalten vil blive fjernet og vejen ønskes rettet op. Vejen ønskes herefter belagt med sten svarende til de sten, der er lagt i indkørslen på ansøgers ejendom. Vejens længde og dimissioner vil ifølge ansøgningen ikke blive ændret. Vejen vil i anlægsfasen blive lukket i 14 dage.

Ejendommen ligger i et område, der er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962. Der er tale om en status quo fredning. Ifølge kendelsen må området ikke beplantes eller bebygges. Der må endvidere ikke foretages terrænændringer eller gravninger efter sten, grus sand eller lignende. Offentligheden skal ifølge kendelsen have adgang til fods, og på cykel.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation, hvis det ansøgte skal tillades.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet har besluttet at give Heino Edelskov afslag til det ansøgte som beskrevet under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

Den 24. april 1962 stadfæstede Overfredningsnævnet en kendelse, som Fredningsnævnet for Åbenrå amtsråds-kreds havde afsagt den 14. januar 1961 om "fredning af art. 93 af Rinkenæs og visse omliggende arealer".

Det er formålet med fredningen at bevare de fredede arealer i tilstanden på tidspunktet for gennemførelsen af fredningen.

Det fremgår af kendelsen, at fredningen af ejendommen art. nr. 93 Rinckenæs og ”visse omliggende arealer” blev fremmet som en tilsvarende fredning, der var blevet gennemført ved kendelse, afsagt den 22. april 1960 vedrørende parcellerne 354/64, 353/63, 293/64 og 291/59 kortbl. 7 Rinckenæs.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at det fredede område ikke må beplantes eller bebygges, bortset fra de til almindelige landbrug hørende bygninger samt bygninger til udvidelse af lejrskolen. Det fremgår endvidere af fredningsbestemmelserne, at der ikke må opstilles master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger samt telte på det fredede område. Det fremgår endelig af fredningsbestemmelserne, at der ikke må foretages terrænændringer eller gravning efter sten, grus, sand eller lignende.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 23. februar 2017, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, retspræsident Margit Ø. Laub, Esbjerg, det ministerudpegede medlem Kjeld Thamdrup og det kommunalt udpegede medlem Ole Stisen. Endvidere deltog Gitte Andresen på vegne Sønderborg Kommune, Finn Linhart på vegne Danmarks Naturfredningsforening, Birger Jønsson på vegne Friluftsrådet, Hans Møller og Egon Edelskov på vegne Heino Edelskov.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Egon Edelskov redegjorde for ansøgningen. Ejeren ønsker at udskifte den nuværende asfaltbelægning fra parkeringspladsen nord for ejendommen og frem til indkørslen til ejendommen med sten svarende til de sten, der er lagt i indkørslen til huset. Det er en strækning på 310 m. Ønsket hænger sammen med, at det er forholdsvist dyrt at holde asfalten ved lige. En stenbelægning er billigere og kan holde længere. Det er især i overkørslen over den lille bro umiddelbart før indkørslen til ejendommen, at der er problemer. I forbindelse med projektet vil det være nødvendigt at grave belægningen omkring broen væk og støbe broen op, så vejen kommer op i samme niveau som resten af vejen. Vejen vil få præcis samme forløb som tidligere. Ejeren ønsker at montere en smedejernslåge ved starten af indkørslen til ejendommen.

Finn Linhart oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening ikke kan tilslutte sig ansøgningen. Der er tale om et stort projekt, der vil ændre udseendet markant, og vejen vil virke som et fremmedelement i området.

Birger Jønsson tilkendegav, at Friluftsrådet ikke har de store indvendinger mod projektet. Hvis ejeren lægger ny asfalt på, vil dette også ændre udseendet. Alternativt kunne man nøjes med at renovere den del af vejen, der går over broen.

Gitte Andresen oplyste, at Sønderborg Kommune modsætter sig ansøgningen. En stenbelagt vej vil virke fremmeartet i området og fjerne det autentiske udseende. En stenbelagt vej ned til ejendommen med det i forvejen meget store område med samme type sten vil give præg af at være en lang indkørsel og ikke en vej ned til Flensborg Fjord. En asfaltbelægning vil virke mere neutral og vil ikke blive lagt mærke til på samme måde.

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen af ”art. Nr. 93 Rinkenæs og visse omliggende arealer” at bevare området i tilstanden på tidspunktet, hvor fredningen blev gennemført. Der må derfor ikke foretages bebyggelse eller terrænændringer.

Det er Fredningsnævnets vurdering, at ændringen af vejbelægningen fra asfalt til fliser på grund af det store omfang vil komme til at virke som et fremmedelement i det fredede område. Påvirkningen vil således være for omfattende og i strid med status quo-fredningen.

Fredningsnævnet meddeler derfor afslag til det ansøgte.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,

- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk
Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Syddjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 10. marts 2017

Margit Ø. Laub
Formand

Denne afgørelse er sendt til:

Heino Edelskov, Sandagervej 8A, Brændstoft, 6300 Gråsten
Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk, giad@sonderborg.dk
Miljøstyrelsen mst@mst.dk; sofha@svana.dk
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk, jorn.vinther.sorensen@gmail.com
Friluftsrådet/Sønderjylland, soenderjylland@friluftsradet.dk
Friluftsrådet/Sønderborg, b.joensson@stofanet.dk

**Fredningsnævnet for Sydjylland
Sydlig del**

Er behandlet i Miljø- og Fødevareklagenævnet med
sags nr. 18/08626. [Klik her for at se afgørelsen.](#)

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

3. oktober 2018
Fredningssag FN SJS
21/2018

J.nr.: FN SJS 21/2018: Ansøgning fra Heino Edelskov om lovliggørende dispensation til anlæggelse af P-plads, terrasser med videre samt ansøgning om dispensation til opsætning af nyt redskabsskur, opsætning af hegn samt smedejernslåge indenfor Brændstoffredningen på ejendommen, Sandagervej 8A, Brændstoft, 6300 Gråsten, matr.nr. 93 Rinkenæs Ejerlav, Rinkenæs.

Fredningsnævnet har den 17. april 2018 modtaget en ansøgning fra Sønderborg Kommune på vegne Heino Edelskov om lovliggørende dispensation til anlæggelse af P-plads, terrasser med videre samt ansøgning om dispensation til opsætning af nyt redskabsskur, opsætning af hegn samt smedejernslåge indenfor Brændstoffredningen på ejendommen, Sandagervej 8A, Brændstoft, 6300 Gråsten, matr.nr. 93 Rinkenæs Ejerlav, Rinkenæs.

Heino Edelskov, ønsker retlig lovliggørelse af følgende forhold i form af dispensation:

1. Belægningsstenene, der strækker sig fra indkørsel ned på vej
2. Belægningsstenene på arealet.
3. Container
4. Brændeskur
5. Telt
6. Fjernelse af 2 søer, som ikke har kunnet holde vand

Heino Edelskov søger endvidere om dispensation til følgende:

7. Renovering af hegn imod gendarmstien
8. Opbevaringshal
9. Port i indkørsel

Ejendommen ligger i et område, der er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962. Der er tale om en status quo fredning. Ifølge kendelsen må området ikke beplantes eller bebygges. Der må endvidere ikke foretages terrænændringer eller gravninger efter sten, grus, sand eller lignende. Offentligheden skal ifølge kendelsen have adgang til fods og på cykel.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation herunder lovliggørende dispensation, hvis det ansøgte skal tillades.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet har besluttet at give Heino Edelskov delvis afslag og delvis dispensation til det ansøgte på nærmere anførte vilkår som beskrevet under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

Den 24. april 1962 stadfæstede Overfredningsnævnet en kendelse, som Fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådskreds havde afsagt den 14. januar 1961 om "fredning af art. 93 af Rinkenæs og visse omliggende arealer".

Det er formålet med fredningen at bevare de fredede arealer i tilstanden på tidspunktet for gennemførelsen af fredningen.

Det fremgår af kendelsen, at fredningen af ejendommen art. nr. 93 Rinkenæs og "visse omliggende arealer" blev fremmet som en tilsvarende fredning, der var blevet gennemført ved kendelse, afsagt den 22. april 1960 vedrørende parcellerne 354/64, 353/63, 293/64 og 291/59 kortbl. 7 Rinkenæs.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at det fredede område ikke må beplantes eller bebygges, bortset fra de til almindelige landbrug hørende bygninger samt bygninger til udvidelse af lejrskolen. Det fremgår endvidere af fredningsbestemmelserne, at der ikke må opstilles master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger samt telte på det fredede område. Det fremgår endelig af fredningsbestemmelserne, at der ikke må foretages terrænændringer eller gravning efter sten, grus, sand eller lignende.

Af dispensationsansøgningen, der er fremsendt via Sønderborg Kommune fremgår blandt andet:

"Belægningsstenene der strækker sig fra indkørsel og ned på vej

Der er lagt fliser på en lille del af vejarealet, som grænser op til indkørslen. Ifølge Heino Edelskov er dette gjort med henblik på at forbedre adgangen for handicappede, da der tid-

ligere har været en klagesag over adgangsforhold. Der søges om at beholde den etablerede belægning, da den ifølge ansøger forbedrer adgangsforholdene for handicappede.

Sønderborg Kommunes bemærkning

Belægningen er i strid med Fredningsnævnets afgørelse af den 10. marts 2017. Ved indsendelse af denne ansøgning ønsker Heino Edelskov at afprøve, om den forbedrede adgang for handicappede regnes for et nyt aspekt i sagen, som kan betyde, at den nuværende tilstand kan opretholdes. I forbindelse med den nævnte klagesag, blev det testet at en kørestol kunne komme uden om bommen, som Heino Edelskov har fået lov til at opsætte.

Belægningssten på arealerne omkring bygningerne

Det fremgår af luftfotos fra 2015-2017 at der er etableret en omfattende flisebelægning på grunden. Heino Edelskov søger om at beholde den etablerede belægning og anfører at både kommune og fredningsnævn har set og kommenteret dele af belægningen ved besigtigelsen den 23. februar 2017.

Sønderborg Kommunes bemærkning

Opretholdelsen af den nuværende belægning på grunden kræver dispensation fra Fredningen såvel som fra strandbeskyttelseslinjen.

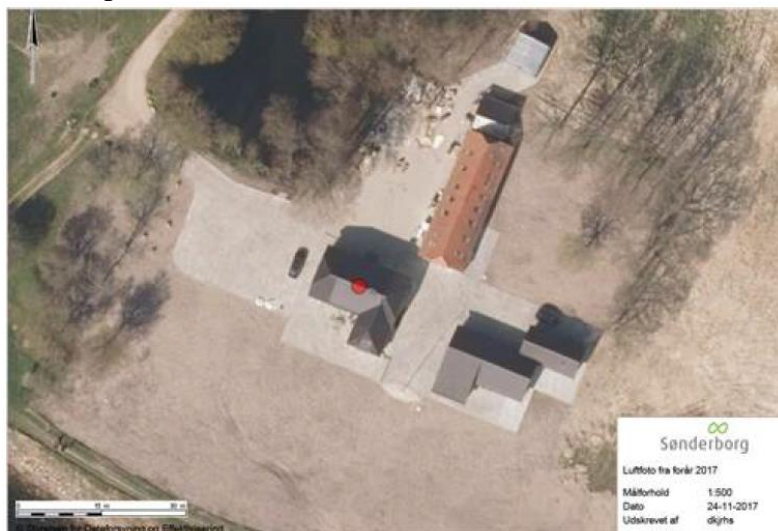
Forår 2015:

Forår 2016

Forår (april) 2017:

Sønderborg Kommunes bemærkning

Naturstyrelsen gav den 18. dec. 2014 dispensation til to terrasser i forbindelse med de to stuehuse længst ud mod vandet. I dispensationen står der, at der blev søgt om to terrasser på hver ca. 35 m² i tilknytning til de to huse. Der står endvidere i begrundelsen for dispensationen, at Naturstyrelsen har lagt vægt på, at terrassernes størrelse og udformning står i rimelig forhold til boligen.

Der er ikke søgt om dispensation hos Fredningsnævnet og der fremgår ikke noget om terrasserne af Fredningsprotokollen fra den 7. maj 2014, hvor Fredningsnævnet var på besigtigelse angående ombygninger på de to stuehuse.

Ifølge daværende sagsbehandler på sagen, Jane Frellesen, blev terrasserne dog omtalt og diskuteret under besigtigelse d. 2. maj 2014, vedr. ændringer på eksisterende bebyggelse.

Sønderborg Kommune vurderer, at både de to terrasser og den øvrige belægning rundt om ejendommen kræver dispensation fra fredningen.

Container

Der er bag det nordlige hus opstillet en container. Ifølge Heino Edelskov stod containeren der, da han overtog ejendommen og han har derfor formodet, at den var lovligt etableret.

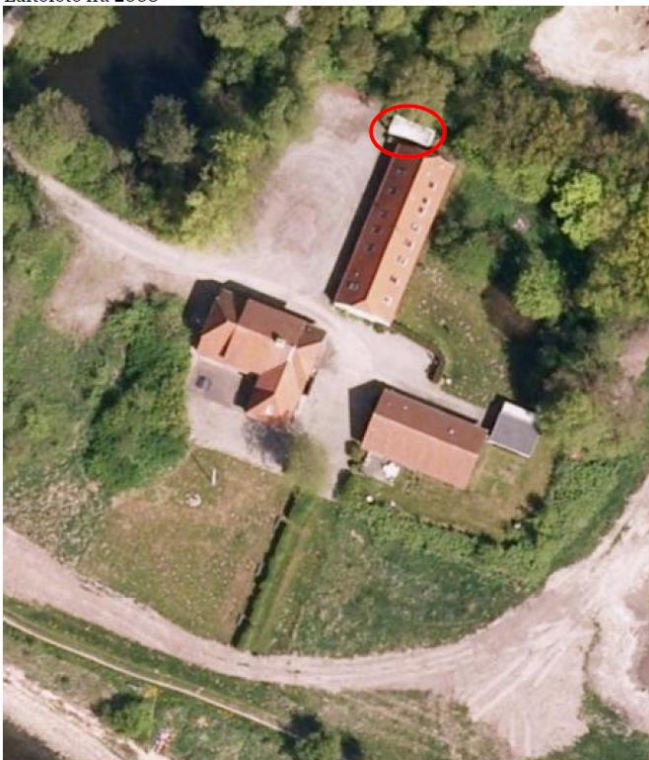
Sønderborg Kommunes bemærkning

På de historiske luftfotos kan det bekræftes at containeren blev opstillet på et tidspunkt mellem 2006 og 2008, dvs. inden Heino Edelskov overtog ejendommen. Sønderborg Kommune har dog ikke kendskab til, at der tidligere er søgt om tilladelse til at opstille en container. Derfor vurderer Sønderborg Kommune, at containeren kræver dispensation fra fredningen såvel som fra strandbeskyttelseslinjen.

Luftfoto fra 2006

Luftfoto fra 2008

Brændeskur

Af luftfotoet fra 2017 fremgår det, at der er opstillet et brændeskur op ad den førnævnte container. Heino Edelskov har bekræftet at han har opstillet brændeskuret og ønsker at søge om dispensation fra fredningen til at bibeholde brændeskuret.

Telt

På luftfotoet fra 2017 er der opstillet et telt, som ligger nord for den nordlige bygning. Heino Edelskov har oplyst at teltet blev opstillet til brug for byggematerialer i forbindelse med ombygning og at dette fjernes igen.

Sønderborg Kommunes bemærkning

Sønderborg Kommune vurderer, at teltet har stået der så længe, at det har permanent karakter. Derfor kræver opsætningen af det dispensation fra såvel fredning som fra strandbeskyttelseslinjen. I forhold til fredningen kræves der også dispensation ved kortvarig opstilling af telte. Heino Edelskov har dog tilkendegivet at teltet bliver fjernet.

Fjernelse af 2 søer

I 2015 blev der fjernet to søer fra ejendommen. Heino Edelskov har forklaret at kommunen var indforstået med dette og at han sendte en dispensationsansøgning vedr. strandbeskyttelseslinjen til kommunen, som skulle videresende den til Kystdirektoratet.

Sønderborg Kommunes bemærkning

Der blev i 2015 givet dispensation fra fredning, strandbeskyttelseslinje og Naturbeskyttelseslovens § 3 til etablering af en række søer som led i Interreg III projektet, som skulle understøtte udbredelsen af visse paddearter. I 2015 konstaterer Sønderborg Kommune at to af søerne er fjernet (sø nr. 4 og 5 på kortet). Heino Edelskov forklarede dengang, at der ikke var vand i søerne og Sønderborg Kommune kunne via luftfotos bekræfte dette. Søerne var derfor ikke beskyttede i forhold til Naturbeskyttelseslovens § 3 og Sønderborg Kommune vurderede også, at det ikke krævede en landzonetilladelse at fjerne søerne. Heino Edelskov indsendte derefter en ansøgning om lovliggørende dispensation fra strandbeskyttelseslinjen om fjernelse af de to søer og fik besked om, at han ville høre nærmere, når der forelå en afgørelse. Ansøgningen blev imidlertid ikke videresendt og der skete derefter ikke mere i sagen. Det er derfor Sønderborg Kommunes vurdering, at Heino Edelskov har været i god tro angående lovliggørelsen for så vidt angår strandbeskyttelseslinjen. Uanset at Sønderborg Kommune ikke videresendte ansøgningen, kræves der dog fortsat dispensation fra både fredning og strandbeskyttelseslinje, da der er tale om en terrænregulering.

Nyt skur

Heino Edelskov ønsker at opføre et nyt skur med samme placering som det før omtalte telt. Der er vedlagt tegninger af skuret.

Sønderborg Kommune har ingen bemærkninger til projektet ud over at det kræver forudgående dispensation fra fredning såvel som fra strandbeskyttelseslinjen.

Hegn

Af hensyn til privatlivets fred ønsker Heino Edelskov at restaurere det eksisterende hegn mellem sin ejendom og Gendarmstien. Der er vedlagt billeder af de hegnspæle, som ansøger ønsker at opsætte.

Sønderborg Kommune har ingen bemærkninger til det ansøgte ud over at det kræver dispensation, hvis hegnet adskiller sig fra det eksisterende hegn.

Smedejernsport

Heino Edelskov søger om at opstille en smedejernsport ved sin indkørsel.

Sønderborg Kommune har ingen bemærkninger til det ansøgte ud over at det kræver dispensation fra fredning såvel som fra strandbeskyttelseslinjen.”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 7. september 2018, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, retspræsident Margit Ø. Laub, Esbjerg, det ministerudpegede medlem Jan Thomsen og det kommunalt udpegede medlem Peter Sandholdt. Endvidere deltog Heino og Egon Edelskov, Jane Ruby Hansen på vegne Sønderborg Kommune, Finn Lindhart på vegne Danmarks Naturfredningsforening og Birger Jønsson.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

De omtalte punkter i ansøgningen blev påvist og gennemgået. Jane Ruby Hansen fremkom med de bemærkninger, der fremgår ovenfor, og Heino Edelskov med de bemærkninger, der fremgår af ansøgningen og med de nedenfor nævnte supplerende bemærkninger.

Ad 1 - belægningsstenene, der strækker sig fra indkørsel ned på vejen

Heino Edelskov oplyste supplerende, at området, før belægningen blev lagt, nærmest var et stort mudderhul. Kommunen havde lovet at udbedre dette, men det gjorde den ikke. Derfor blev stenene lagt. Han synes, at der skal tages højde for, at belægningen er pæn, og at den matcher den øvrige belægning på ejendommen. Det er udført som en helhed. Han mener ikke, at belægningen angår det areal, der blev behandlet i forbindelse med dispensationsansøgningen i 2017.

Jane Ruby Hansen tilføjede, at der skal tages højde for adgangsforholdene, men det er kommunens vurdering af vejen, at denne tydeligt har ændret karakter. Området ser nu – modsat tidligere – meget mere privat ud, og det kan afholde nogen fra at gå/cykle videre ned til strandarealet. Kommunen kan derfor ikke anbefale, at der gives lovliggørende dispensation til denne del af ansøgningen. Det er i øvrigt kommunens opfattelse, at arealet i hvert fald delvis allerede er behandlet i dispensations-sagen fra 2017, hvor nævnet gav afslag på det ansøgte.

Finn Lindhart oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening kan tilslutte sig kommunens bemærkninger, og at foreningen således ikke kan anbefale, at der gives lovliggørende dispensation til denne del af ansøgningen.

Birger Jønsson oplyste, at Friluftsrådet ikke har bemærkninger til belægningen.

Ad 2 - belægningsstenene på arealet.

Jane Ruby Hansen oplyste, at der er tale om en voldsom planering af området i forhold til den tidligere tilstand. Kommunen vil dog ikke modsætte sig, at der gives en lovliggørende dispensation, hvis der fastsættes et vilkår om en lav skærmende beplantning, således at belægningen så vidt muligt skjules fra indblik fra vejen.

Finn Lindhart oplyste, at der ikke er bemærkninger til belægningsstenen på gårdspladsen, men at den udførte indkørsel og parkeringsplads er et fremmedelement i landskabet og dermed er i strid med fredningens formål. Foreningen kan derfor ikke anbefale, at der gives lovliggørende dispensation til den udførte belægning ud over belægningen på selve gårdspladsen.

Birger Jønsson oplyste, at Friluftsrådet ikke har bemærkninger til belægningen.

Ad 3 - containeren

Heino Edelskov oplyste, at containeren allerede var blevet placeret på ejendommen, da han købte ejendommen.

Finn Lindhart oplyste, at containeren ifølge Danmarks Naturfredningsforening er opstillet i strid med fredningens formål. Foreningen kan derfor ikke anbefale, at der gives lovliggørende dispensation.

Birger Jønsson oplyste, at Friluftsrådet ikke har bemærkninger til containeren, ud over at den ikke pynter i landskabet. Der skal dog tages højde for, at den ikke umiddelbart kan ses fra Gendarmstien eller fra vejen, der fører ned til ejendommen.

Ad 4 - brændeskuret

Heino Edelskov oplyste, at brændeskuret er opført af hensyn til behovet for opbevaring af brænde til opvarmning af den forholdsvis store beboelsesejendom og at der bør tages højde for, at skuret ikke kan ses udefra.

Finn Lindhart oplyste, at brændeskuret ifølge Danmarks Naturfredningsforening er opstillet i strid med fredningens formål. Foreningen kan derfor ikke anbefale, at der gives lovliggørende dispensation.

Jane Ruby Hansen oplyste for så vidt angår containeren og brændeskuret, at disse er i strid med fredningen, men at der måske kan tages højde for, at hverken container eller brændeskur er synlig fra de omkringliggende offentlige stier og veje.

Ad 5 - telt

Heino Edelskov oplyste at dette vil blive fjernet, hvorfor der ikke søges om lovliggørende dispensation hertil.

Ad 6 - fjernelse af 2 søer

Den tidligere placering af søerne blev anvist, og Jane Ruby Hansen oplyste det, der fremgår ovenfor i ansøgningen.

Finn Lindhart oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening ikke har bemærkninger til, at søerne er fjernet, da plejen af sådanne søer kræver et godt samarbejde med lodsejeren.

Birger Jønsson oplyste, at Friluftsrådet ikke har bemærkninger til dette punkt.

Ad 7 - reovering af hegn imod gendarmstien

Heino Edelskov oplyste, at der alene søges om udskiftning/reovering af hegnet. Der vil ikke blive opsat flere hegnspæle, og man vil ikke ændre tråd-antallet. De rådne hegnspæle vil blive udskiftet med samme type som de eksisterende. Ud over reoveringen ansøges der om en udvidelse af hegnet fra bevoksningen ved kysten i den vestlige del af ejendommen op til indkørslen. Der er tale om ca. 25 meter. Hegnet ønskes opsat for at undgå, at fodgængere og andre går ind på ejendommen fra vejen, der fører ned til ejendommen.

Finn Lindhart, Birger Jønsson og Jane Ruby Hansen oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Sønderborg Kommune ikke har bemærkninger til dette.

Ad 8 – Opbevaringshal

Heino Edelskov oplyste, at det nye skur ønskes opsat på det sted, hvor det i sagen omtalte telt er sat op. Det ønskes opført som en lang hal i størrelsen 6,5 m x 12 m svarende til 78 m² med taghældning og tagsten svarende til de eksisterende bygninger. Hallen skal bruges til opbevaring af havetraktor, saltspreder med videre. Han vil være indstillet på at fjerne containeren og det opsatte brændeskur, hvis han får dispensation til at opføre en hal i den nævnte størrelse. Siderne på hallen vil blive beklædt med trælameller, der kan males hvide eller grønne. Der har for mange år siden været opført en bygning på det pågældende sted, hvilket et gammelt fundament tyder på.

Jane Ruby Hansen oplyste, at det ikke betyder så meget, om hallen bliver 78 m² eller mindre, da hallen ikke umiddelbart vil kunne ses fra de offentlige stier og veje i området.

Finn Lindhart oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening finder, at en hal på 78 m² er alt for stor. Det vil være i strid med fredningen at opføre så stor en ejendom. Hallen bør alene have en størrelse på ca. ½ af den ønskede størrelse. Opførelsen af hallen har ingen betydning for foreningens bemærkninger om, at containeren og brændeskuret bør fjernes.

Birger Jønsson oplyste, at Friluftsrådet kan acceptere, at der opsættes en hal på 78 m², hvis containeren og brændeskuret fjernes.

Ad 9 - Port i indkørsel

Egon Edelskov oplyste, at porten ønskes udført som vist på billedet i ansøgningen. Der er tale om en sort galvaniseret port i en bredde på ca. 4 m og højde på ca. 1,7 m.

Finn Lindhart oplyste, at der er tale om en meget bombastisk port i et naturområde. En port af den pågældende type strider mod fredningens ånd, og derfor kan Danmarks Naturfredningsforening ikke anbefale, at der gives dispensation til porten. Foreningen vil kunne acceptere opsætning af en mere spinkel og ikke så iøjnefaldende port.

Birger Jønsson oplyste, at han ikke kan se det store behov for opsætning af en port.

Heino Edelskov oplyste, at der tidligere har været en lejrskole på ejendommen, og at der jævnligt kommer tidligere besøgende i skolen helt ind i haven for at se og snakke om gamle dage, hvilket kan virke meget generende.

Jane Ruby Hansen oplyste, at kommunen forstår Edelskovs behov for privatliv men foreslår, at der i stedet opsættes en mere spinkel port. Den foreslåede port er som anført af Danmarks Naturfredningsforening for iøjnefaldende i naturområdet.

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen af ”art. Nr. 93 Rinckenæs og visse omliggende arealer” at bevare området i tilstanden på tidspunktet, hvor fredningen blev gennemført. Hverken Fredningsnævnets eller Overfredningsnævnets kendelse indeholder egentlige fredningsbestemmelser bortset fra den undtagelse, der gælder fra bebyggelsesforbuddet vedrørende landbrug og den tidligere lejrskole på ejendommen matr.nr. 93 Rinckenæs.

Ansøgningen, som Fredningsnævnet skal tage stilling til, skal vurderes med udgangspunkt i, at fredningen er en status quo-fredning.

Ifølge den praksis der gælder for områder indenfor strandbeskyttelseslinjen kan der kun dispenseres fra forbuddet mod at foretage ændringer i tilstanden af sådanne arealer, hvis særlige forhold taler for det, herunder hvis der er tale om et nødvendigt formål, som bør gå forud for den generelle beskyttelsesinteresse. Denne regel praktiseres i praksis meget restriktivt. Ved afgørelse om dispensation fra fredningsbestemmelser indenfor strandbeskyttelseslinjen har Fredningsnævnet en tilsvarende restriktiv praksis. Ved vurderingen af om der kan dispenseres til allerede etablerede anlæg, tager myndighederne udgangspunkt i, hvorvidt der ville være blevet dispenseret hertil, såfremt der var ansøgt herom inden de blev etablerede.

Ad 1- Belægningsstenene, der strækker sig fra indkørsel ned på vej:

Det er Fredningsnævnets klare opfattelse, at denne del af belægningen nøje svarer til det areal, som nævnet i en upåklaget kendelse af 10. marts 2017 gav afslag på med følgende begrundelse:

”Det er Fredningsnævnets vurdering, at ændringen af vejbelægningen fra asfalt til fliser på grund af det store omfang vil komme til at virke som et fremmedelement i det fredede område. Påvirkningen vil således være for omfattende og i strid med status quo-fredningen.”

Allerede fordi spørgsmålet således er afgjort ved en upåklaget og dermed endelig afgørelse, kan der ikke gives lovliggørende dispensation til det ansøgte.

Ad 2 - Belægningsstenene på arealet:

Det er Fredningsnævnets vurdering, at helhedsindtrykket af ejendommen i forhold til det omgivende fredede landskab vil blive ændret i en uheldig retning, hvis der skulle gives lovliggørende dispensation til den meget dominerende stenbelægning på ejendommen for så vidt angår området fra indkørslen indtil gårdspladsen. Hvis der måtte blive givet dispensation vil dette endvidere kunne føre til en udvanding af fredningsformålet.

Der kan derfor ikke gives lovliggørende dispensation til belægningen på det nedenfor viste kort med gult skraverede område. Det med blå skraverede område viser den del af belægningen, der er omtalt under punkt 1.

En eventuel dispensation vil forudsætte, at belægningen ændres til et af de produkter, der sælges under betegnelsen græsarmering.

Ad 3 og 4 – Container og brændeskur:

Det er Fredningsnævnets vurdering, at helhedsindtrykket af ejendommen i forhold til det omgivende fredede landskab vil blive ændret i en uheldig retning, hvis der skulle gives lovliggørende dispensation til den opsatte container og det opsatte brændeskur. Hvis der måtte blive givet dispensation vil dette endvidere kunne føre til en udvanding af fredningsformålet.

Der kan derfor ikke gives lovliggørende dispensation hertil.

Ad 5 – Telt:

Heino Edelskov har oplyst, at teltet vil blive fjernet, hvorfor Fredningsnævnet ikke tager stilling til ansøgningen om lovliggørende dispensation hertil.

Fredningsnævnet meddeler derfor en frist til den 1. januar 2019 til fjernelse af teltet.

Ad 6 - 2 søer, der er fjernet:

På baggrund af de oplysninger, der er blevet forelagt Fredningsnævnet med hensyn til de 2 søer, der er fjernet, finder Fredningsnævnet, at der kan gives lovliggørende dispensation til, at disse søer er blevet sløjfet. Det er således tillagt vægt, at kommunens biolog har bekræftet Edelskovs oplysninger om, at det ikke har været muligt at undgå, at søerne var uden vand.

Ad 7 - Renovering af hegn imod gendarmstien:

En renovering af det eksisterende hegn mellem ejendommen og gendarmstien med tilsvarende træpæle og uden ændring af højden eller antal tråde har ingen betydning for indtrykket af ejendommen

i det fredede område. Der gives derfor dispensation hertil. Der gives endvidere dispensation til ansøgningen om en mindre udvidelse af indhegningen fra bevoksningen ved kysten i den vestlige del af ejendommen op til indkørslen – ca. 25 meter på vilkår,

at der benyttes samme type pæle som de pæle, der i øvrigt er opsat i hegnet og med et tilsvarende antal tråde.

Ad 8 – Opbevaringshal:

Fredningsnævnet finder, at der henset til opbevaringsbehovet og til, at hallen ikke umiddelbart vil være synlig fra de offentlige stier og veje i området, at der kan gives dispensation til opførelsen af en opbevaringshal i den ønskede størrelse på 6½ m x 12 m på vilkår,

at hallen opføres med en taghældning og tagbeklædning som de eksisterende bygninger på området,

at trælamellerne på siderne males grønne, og

at hallen opføres på det ifølge ansøgningen anviste sted.

Ad 9 - Port i indkørsel:

Det er Fredningsnævnets vurdering, at helhedsindtrykket af ejendommen i forhold til det omgivende fredede landskab vil blive ændret i en uheldig retning, hvis der skulle gives dispensation til en sort galvaniseret port svarende til den, der fremgår af ansøgningen. Hvis der måtte blive givet dispensation vil dette endvidere kunne føre til en udvanding af fredningsformålet. En eventuel dispensation vil forudsætte en langt mere spinkel port udført i træ.

Fredningsnævnet meddeler derfor afslag på opsætning af en port som ansøgt.

Fredningsnævnet anmoder om at få forelagt en ansøgning om en mere spinkel port i træ, hvis Heino Edelskov fortsat ønsker en port opsat.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk
Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Syddjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 3. oktober 2018

Margit O. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Heino Edelskov, heino@edelskov.com

Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk, jrhs@sonderborg.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;

Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk, jorn.vinther.sorensen@gmail.com

Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet Sønderjylland: soenderjylland@friluftsradet.dk

Denne afgørelse vedrører en dispensationsafgørelse fra Fredningsnævnet med sags nr. FN-SJS-21-2018. Klik her for at se afgørelsen.

27. februar 2019
Sagsnr. 18/08626
Klagenr. 1002170

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**

Toldboden 2
8800 Viborg

STADFÆSTELSE af afslag på lovliggørende dispensation i sag om etablering af belægning i en indkørsel inden for Brændstoffredningen i Sønderborg Kommune

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens¹ § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3 (fredningsdispensation).

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig dels afgørelse af 3. oktober 2018 om afslag på lovliggørende dispensation fra Brændstoffredningen til at beholde en etableret belægning på matr. nr. 93 Rinkenæs Ejerlav, Rinkenæs, beliggende Sandagervej 8A, Brændstoft, 6300 Gråsten i Sønderborg Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1122 af 3. september 2018 om naturbeskyttelse.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Afgørelsen er den 24. oktober 2018 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har navnlig anført, at der bør meddeles lovliggørende dispensation, da belægningen er en integreret del af indkørslen til ejendommen.

Klager har derudover bemærket, at Sønderborg Kommune har tilkendegivet, at kommunen vil godkende belægningen, hvis der etableres beplantning omkring det første stykke af indkørslen.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Ejendommen ligger ca. 1,5 km syd for Rinkenæs og grænser mod syd til Flensborg Fjord.

Ejendommen er på ca. 8 ha, ligger i landzone og er ifølge BBR bebygget med to enfamiliehuse med bygningsarealer på henholdsvis 171 m² og 174 m² samt et anneks med et bygningsareal på 205 m². Bygningerne ligger i ejendommens sydøstlige del ca. 50 m fra fjorden.

Ejendommen gennemskæres af den nord-sydgående Sandagervej, der stopper ca. 50 m fra fjorden. Fra den sydligste del af Sandagervej er der via en sti adgang til fjorden og til Gendarmstien, der løber langs fjorden.

Indkørslen, hvor belægningen er etableret, fører fra den sydligste del af selve Sandagervej til ejendommens bygninger, der ligger ca. 50 m øst for vejen. Belægningen, der består af fliser/betonsten har et areal på ca. 500 m².

Ejendommen er i sin helhed omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 vedrørende fredning af art. nr. 93 af Rinkenæs og visse omliggende arealer (Brændstoffredningen).⁴

Ejendommen ligger tillige inden for strandbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 15.

Herudover er ejendommen omfattet af Sønderborg Kommunes udpegninger af ”Værdifulde landskaber” og ”Større sammenhængende landskaber”.

2.2 Fredningen

Det fremgår af fredningskendelsen, at Overfredningsnævnet den 24. april 1962 stadfæstede Fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådskreds' kendelse om fredningen af 14. januar 1961 med en række ændringer.

⁴ Overfredningsnævnets sagsnr. 1450/61.

Det fremgår desuden, at fredningen var fremmet som følge af en tilsvarende fredning af ”parcellerne 354/64, 353/63, 293/64 og 291/59 kortbl. 7 Rinkenæs”, der var blevet gennemført i 1960.⁵

Af fredningsnævnets kendelse af 14. januar 1961, der er citeret i Overfredningsnævnets kendelse, fremgår, at der i fredningen fra 1960 blev fastsat, at det i denne fredning omhandlede areal

”vil være at frede mod bebyggelse og beplantning og at bevare som jord i almindelig landbrugsdrift.”

Og at,

”Bebyggelsesforbudet omfatter foruden bygninger opstilling af master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger, samt telte. I øvrigt må der ikke foretages ændringer i terrænformerne eller gravning efter sten, grus, sand eller lignende.”

Af Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962 fremgår, at indholdet i fredningsbestemmelserne i Brændstoffredningen skulle svare til det i den tidligere kendelse anførte.

2.3 Tidligere sag om belægning på Sandagervej på ejendommen

Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig meddelte den 10. marts 2017 afslag på en ansøgning om dispensation fra fredningen til at etablere belægning på den del af Sandagervej, der ligger på klagers ejendom. Klager ønskede at etablere belægningen som led i reovering af vejen.

Fredningsnævnets vurderede i forbindelse med sagen, at ændringen af vejbelægningen på Sandagervej fra asfalt til sten/fliser på grund af det store omfang ville komme til at virke som et fremmedelement i det fredede område. Nævnet fandt på den baggrund, at påvirkningen ville være for omfattende og i strid med (status quo-)fredningen.

2.4 Den påklagede afgørelse

Fredningsnævnet har den 3. oktober 2018 meddelt afslag på lovliggørende dispensation til at beholde den del af belægningen, der er etableret i indkørslen til ejendommen.

Fredningsnævnet har samtidig truffet afgørelse om en række andre forhold på ejendommen. Fredningsnævnet har herunder blandt andet afvist at meddele lovliggørende dispensation til etablering af en belægning på den sydligste del af selve Sandagervej, idet fredningsnævnet har fundet, at dette spørgsmål blev afgjort ved den tidligere sag om belægning. Disse øvrige dele af afgørelsen er imidlertid ikke påklaget og behandles derfor ikke i denne klagesag.

⁵ Naturfredningsnævnets kendelse af 22. april 1960, sag nr. 149/59.

Arealet, der er omfattet af den påklagede del af afgørelsen, er markeret på et luftfoto i fredningsnævnets afgørelse (side 12).

Det fremgår af fredningsnævnets afgørelse, at nævnet den 7. september 2018 afholdt møde og besigtigelse i sagen med deltagelse af klager samt repræsentanter fra Sønderborg Kommune, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet.

Om den etablerede belægning fremgår det, at klager ved besigtigelsen blandt andet bemærkede, at belægningen er udført som en helhed, og at den matcher den øvrige belægning på ejendommen.

Sønderborg Kommune bemærkede, at der efter kommunens opfattelse er tale om en voldsom planering af området i forhold til tidligere, men at kommunen dog ikke ville modsætte sig en lovliggørende dispensation, hvis der blev fastsat et vilkår om en lav skærmende beplantning, således at belægningen skjules fra indblik fra vejen.

Danmarks Naturfredningsforening bemærkede blandt andet, at belægningen efter foreningens opfattelse fremstår som et fremmedelement i landskabet og dermed er i strid med fredningens formål.

Fredningsnævnet har i afgørelsen blandt andet anført, at det er formålet med fredningen, at bevare området i tilstanden på fredningstidspunktet, og at det ansøgte skal vurderes med udgangspunkt i, at der er tale om en status quo-fredning.

Fredningsnævnet har herudover henvist til, at der ifølge praksis for administration af strandbeskyttelseslinjen kun kan dispenseres fra forbuddet mod tilstandsændringer inden for beskyttelseslinjen, hvis særlige forhold taler for det, herunder hvis der er tale om et nødvendigt formål, som bør gå forud for den generelle beskyttelsesinteresse. Fredningsnævnet har hertil oplyst, at nævnets praksis i forhold til afgørelser om dispensation fra fredningsbestemmelser indenfor strandbeskyttelseslinjen er tilsvarende restriktiv.

Fredningsnævnet har i forhold til det ansøgte vurderet, at belægningen på det omhandlede areal er meget dominerende, og at den ændrer helhedsindtrykket af ejendommen i forhold til det omgivende fredede landskab i en uheldig retning. Nævnet har endvidere anført, at en lovliggørende dispensation til at beholde belægningen vil kunne føre til en udvanding af fredningsformålet.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med

fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og hel eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Brændstoffredningen indeholder ikke en udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet med fredningen må derfor fastlægges under hensyn til fredningsbestemmelserne og det oplyste om baggrunden for fredningssagen.

Det er på baggrund af oplysningerne i fredningskendelsen Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at der er tale om en tilstandsfredning, med det sigte at bevare arealerne i en tilstand som på fredningstidspunktet, hvilket skal sikres gennem forbud mod blandt andet opførelse af ny bebyggelse, etablering af beplantning og ændringer i terrænet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på baggrund heraf, at en bibeholdelse af den omhandlede belægning forudsætter, at der kan meddeles lovliggørende dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Udgangspunktet for bedømmelse af sager om lovliggørelse er, at dispensationsspørgsmålet skal vurderes på samme måde, som hvis der var indgivet en ansøgning, og forholdet ikke var etableret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Fredningsnævnets for Sydjylland, sydlig dels vurdering af, at der ikke kan meddeles lovliggørende dispensation fra fredningen til at beholde belægningen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ved vurderingen heraf navnlig lagt vægt på, at der efter nævnets opfattelse er tale om en væsentlig ændring af tilstanden af et ikke ubetydeligt areal inden for en fredning, der tilsigter at bevare arealernes tilstand.

Det er på baggrund af sagens oplysninger, herunder luftfotos af område samt foto af belægningen på den sydligste del af Sandagervej, Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at belægningen i kraft af dens størrelse og udseende fremstår som et markant og fremmedartet element i det fredede område. Nævnet bemærker i den forbindelse, at arealet mellem kysten og ejendommens bygninger er meget åbent og forholdsvis fladt, hvorfor belægningen efter nævnets opfattelse vil opleves som iøjnefaldende, når man færdes af Gendarmstien.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ved afgørelsen desuden lagt vægt på, at en dispensation til det ansøgte vil kunne medføre en uønsket præcedensvirkning.

Det af klager anførte om eventuel etablering af beplantning omkring en del af indkørslen kan ikke føre til andet resultat.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Syddjyland, sydlig dels afgørelse af 3. oktober 2018 om afslag på lovliggørende dispensation fra Brændstoffredningen til at beholde en etableret belægning på matr. nr. 93 Rinkenæs Ejerlav, Rinkenæs, beliggende Sandagervej 8A, Brændstoft, 6300 Gråsten i Sønderborg Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for førsteinstansen samt for klager via Klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på www.mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Thomas Steensen
Stedfortrædende formand

**Fredningsnævnet for Sydjylland
Sydlig del**

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

4. april 2019
Fredningssag FN SJS
56/2018

J.nr.: FN SJS 56/2018: Ansøgning om dispensation til at opføre en tilbygning på ejendommen Sandagervej 18, 6300 Gråsten, matrikel nr. 247, Rinkenæs, Rinkenæs indenfor Brændstoffredningen.

Fredningsnævnet har den 19. november 2018 modtaget en ansøgning fra Sønderborg Kommune på vegne murermester Kjeld Børm på vegne Mads Brinch Hansen om dispensation til at opføre en tilbygning på ejendommen Sandagervej 18, 6300 Gråsten, matrikel nr. 247, Rinkenæs, Rinkenæs delvis indenfor Brændstoffredningen.

Tilbygningen har en størrelse på ca. 63 m² og ønskes opført i tilknytning til den eksisterende bebyggelse på ejendommen. Bygningen bygges delvist ind i en skrænt. Tilbygningen ønskes opført i samme materialer som det eksisterende hus med overfladebehandlet murværk samt sorte engoberede tagsten.

Ejendommen ligger delvis i et område, der er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962. Der er tale om en status quo fredning. Ifølge kendelsen må området blandt andet ikke beplantes eller bebygges. Der må endvidere ikke foretages terrænændringer eller gravninger efter sten, grus sand eller lignende.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet har besluttet at give Mads Brinch Hansen dispensation til det ansøgte på nærmere anførte vilkår som beskrevet under afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund

Den 24. april 1962 stadfæstede Overfredningsnævnet en kendelse, som Fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådskreds havde afsagt den 14. januar 1961 om ”fredning af art. 93 af Rinkenæs og visse omliggende arealer”.

Det er formålet med fredningen at bevare de fredede arealer mod bebyggelse og beplantning og at bevare jorden til almindelig landbrugsdrift.

Overfredningsnævnets kendelse indeholder ikke som sådan fredningsbestemmelser. Det fremgår imidlertid af kendelsen, afsagt den 14. januar 1961 af Fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådskreds, at fredningen af ejendommen art. nr. 93 Rinkenæs og ”visse omliggende arealer” blev fremmet som en tilsvarende fredning, der var blevet gennemført ved kendelse, afsagt den 22. april 1960 vedrørende parcellerne 354/64, 353/63, 293/64 og 291/59 kortbl. 7 Rinkenæs. Gennemførelsen af denne fredning skete med et forbud mod bebyggelse og beplantning; bebyggelsesforbuddet omfattede foruden bygninger, opstilling af master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger samt forbud mod ændring af terrænformerne.

På kortet nedenfor ses med rødt markeret den ønskede tilbygning.

Det med grønt eller blå skraverede, viser det fredede område.

Sønderborg Kommune har i brev af 3. april 2019 oplyst:

”...

Ejendommen ligger ca. 740 meter fra det nærmeste Natura 2000-område. Det drejer sig om Natura 2000-område nr. 197, som består af habitatområde H173 og fuglebeskyttelsesområde F64.

Natura 2000-området er specielt udpeget for naturtypen rev og arten marsvin. Fuglebeskyttelsesområdet er udpeget for trækfuglene edderfugl og hvinand. Området, som ligger rundt om Als, har et areal på 64.922 ha og er rent marint. Den overordnede målsætning for området er bl.a. at sikre det som et godt levested for marsvin, edderfugl og hvinand og at sikre en god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer.

Det er kommunens vurdering, at opførelse af en tilbygning på Sandagervej 18, 6300 Gråsten ikke vil beskadige eller påvirke det beskyttede marine natura 2000-område negativt. Det ansøgte vil heller ikke ødelægge eller beskadige de plantearter eller yngre- og rastområder for de dyrearter, som er nævnt i habitatdirektivets bilag IV...”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 19. marts 2019, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, retspræsident Margit Ø. Laub, Esbjerg, det ministerudpegede medlem Kjeld Thamdrup og det kommunalt udpegede medlem Peter Sandholdt. Endvidere deltog Poul Christensen på vegne Keld Børm på vegne Mads Brinch Hansen, Gitte Thomsen på vegne Sønderborg Kommune og Finn Lindhart på vegne Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Poul Christensen anviste placeringen af den ønskede tilbygning. Tilbygningen ønskes udført som anvist på det til ansøgningen vedlagte tegningsmateriale. Bygherrens mor bor i det eksisterende hus. Tilbygningen ønskes opført til brug for bygherren og dennes datter. Tilbygningen ønskes som anført opført med samme facadesten og med samme tagtype som den eksisterende bygning. Tilbygningen ønskes opført så den delvis ind i den sydlige skrænt på ejendommen bag den eksisterende bygning.

Gitte Thomsen oplyste, at kommunen ikke har indsigelser. Der er tale om et beskedent indgreb i skrænten bag ejendommen og tilbygningen vil være i harmoni med den eksisterende bygning med hensyn til materialevalg og byggestil. Tilbygningen vil ikke være synlig fra vejen og kysten.

Lars Lindhart tilsluttede sig på vegne Danmarks Naturfredningsforening kommunens bemærkninger.

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet kan endvidere kun meddele dispensation fra fredningen i eller uden for et internationalt beskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forringelser af arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen af ”art. Nr. 93 Rinkeæs og visse omliggende arealer” at bevare området i tilstanden på tidspunktet, hvor fredningen blev gennemført. Hverken Fredningsnævnets eller Overfredningsnævnets kendelse indeholder egentlige fredningsbestemmelser bortset fra den undtagelse, der gælder fra bebyggelsesforbuddet vedrørende landbrug og den tidligere lejrskole på ejendommen matr.nr. 93 Rinkeæs.

Ansøgningen, som Fredningsnævnet skal tage stilling til, skal vurderes med udgangspunkt i, at fredningen er en status quo-fredning.

Ifølge den praksis der gælder for områder indenfor strandbeskyttelseslinjen kan der kun dispenseres fra forbuddet mod at foretage ændringer i tilstanden af sådanne arealer, hvis særlige forhold taler for det, herunder hvis der er tale om et nødvendigt formål, som bør gå forud for den generelle beskyttelsesinteresse. Denne regel praktiseres i praksis meget restriktivt. Ved afgørelse om dispensation fra fredningsbestemmelser indenfor strandbeskyttelseslinjen har Fredningsnævnet en tilsvarende restriktiv praksis.

Det er Fredningsnævnets vurdering, at bygherrens ønsker om en tilbygning er rimelig. Fredningsnævnet finder efter besigtigelsen, at der, henset til at tilbygningen ikke umiddelbart vil være synlig fra de offentlige stier og veje i området, kan gives dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 1 og stk. 2 til tilbygningen på vilkår:

At tilbygningen opføres i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og placeres som ønsket, med mindst muligt indgreb i den sydlige skrænt på ejendommen.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Miljø- og fødevareklagenævnets klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Miljø- og fødevareklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget. Klagegebyr opkræves af Miljø- og fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Miljø- og fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Miljø- og fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Miljø- og fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og fødevareklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Miljø- og fødevareklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 4. april 2019

Margit O. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Murermester Keld Børm, kjeldbrm@gmail.com

Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk giad@sonderborg.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;

Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk, jorn.vinther.sorensen@gmail.com

Friluftsrådet centralt: fr@friluftsraadet.dk

Friluftsrådet Sønderborg: soenderjylland@friluftsraadet.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.: 9968 8800
E-mail: syddjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

22. September 2022
FN SJS 37/2022

FN SJS 37/2022: Ansøgning fra Bente Houmann Andersen om dispensation til udvidelse af første sal i form af en taskekvist med et indendørs areal på 7 m² mod sydvest på ejendommen Sejrsvej 83, 6300 Gråsten, matr.nr. 753, Rinkenæs, Rinkenæs indenfor Brændstoffredningen.

Fredningsnævnet har den 10. juni 2022 modtaget en ansøgning fra Sønderborg Kommune på vegne Bente Houmann Andersen om dispensation til udvidelse af første sal i form af en taskekvist med et indendørs areal på 7 m² mod sydvest på ejendommen Sejrsvej 83, 6300 Gråsten, matr.nr. 753, Rinkenæs, Rinkenæs indenfor Brændstoffredningen.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 8. september 2022.

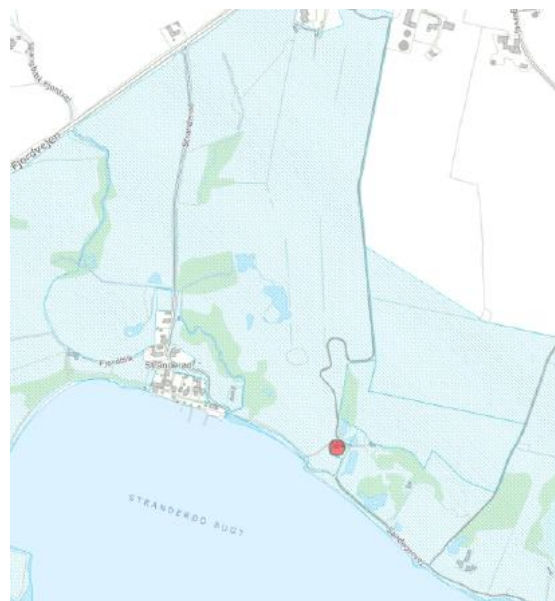
Fredningsnævnet har besluttet at meddele dispensation til Bente Houmann Andersen til det ansøgte på nærmere anførte vilkår. Begrundelsen fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

Ejendommen ligger i et område, der er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962. Der er tale om en status quo fredning. Ifølge kendelsen må området ikke beplantes eller bebygges. Der må endvidere ikke foretages terrænændringer eller gravninger efter sten, grus sand eller lignende. Offentligheden skal ifølge kendelsen have adgang til fods, og på cykel.

Der er i den eksisterende tagflade mod sydvest installeret 2 Velux ovenlysvinduer. Bente Houmann Andersen ønsker at udskifte disse og udvide 1. sal med en taskekvist. Udvidelsen vil indebære en forøgelse af det indendørs areal på 7 m². Taskekvisten vil udgøre lidt mere end 1/3 af tagfladens længde. Kvisten ønskes udført i teglsten af tilsvarende type som det eksisterende tag. Ejendommen er beliggende ned til Gendarmstien, og kvisten vil derfor være synlig fra Gendarmstien.

På kortet nedenfor ses med blå skravering det fredede område. Ejendommen, Sejrsvej 83, er markeret med rød prik.

Overfredningsnævnets kendelse indeholder ikke som sådan fredningsbestemmelser. Det fremgår imidlertid af kendelsen, afsagt den 14. januar 1961 af Fredningsnævnet for Åbenrå amtsrådskreds, at fredningen af ejendommen art. nr. 93 Rinkenæs og ”visse omliggende arealer” blev fremmet som en tilsvarende fredning, der var blevet gennemført ved kendelse, afsagt den 22. april 1960 vedrørende parcellerne 354/64, 353/63, 293/64 og 291/59 kortbl. 7 Rinkenæs. Gennemførelsen af denne fredning skete med et forbud mod bebyggelse og beplantning; bebyggelsesforbuddet omfattede foruden bygninger, opstilling af master, skure, boder eller andre skæmmende indretninger samt forbud mod ændring af terrænformerne.

Sønderborg Kommune har oplyst:

”...Natura 2000 og bilag IV-arter

Der er ca. 1,7 km fra det ansøgte til nærmeste Natura 2000-område. Det er et Natura 2000 habitatområde ned navn Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, hvor udpegningsgrundlaget er marsvin (*Phocoena phocoena*), sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand samt rev.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil påvirke udpegningsgrunden for Natura 2000 området eller beskadige eller påvirke beskyttede Natura 2000-områder væsentligt. Det ansøgte vil heller ikke ødelægge eller beskadige de plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, som er nævnt i habitatdirektivets bilag IV.

...”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 8. september 2022, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, dommer Margit Ø. Laub og det ministerudpegede medlem Jan Thomsen og det kommunalt udpegede medlem Peter Sandholdt. Endvidere deltog Bente Houmann Andersen og dennes ægtefælle Lutz Reimers, Trine Fryjana Theede på vegne Sønderborg Kommune, museumsinspektør Tenna Kristensen og Frederik Lynge Vognsen på vegne Museum Sønderjylland, og Birger Jønsson på vegne Friluftsrådet.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne. Det blev konstateret, at ejendommen tidligere har været rød men nu fremstår hvidpudset, ligesom vinduerne i stueplan er blevet skiftet. Disse forhold fremgår ikke af ansøgningen.

Bente Houmann Andersen oplyste indledningsvis, at det er korrekt, at huset på billederne på sagen fremstår rødt. De havde fugtproblemer og valgte at pudse huset op. De valgte at pudse det op i en hvid farve, ligesom de øvrige huse i området langs kysten. På ældre fotos af huset fremgår i øvrigt, at husets facader oprindeligt var hvide. De valgte endvidere at udskifte de eksisterende vinduer, da disse var af forskellig type. Nogle var udført i plastik og var skæmmende. De har fået oplyst, at det var den tidligere ejer, der for 10-15 år siden fik isat plastikvinduer. Der er ikke ændret på størrelsen af vinduerne.

Fredningsnævnets formand oplyste, at der på den baggrund ikke skal søges om lovliggørende dispensation til ændringen af husets farve eller udskiftningen af vinduerne i stueplan.

Bente Houmann Andersen oplyste omkring ansøgningen i øvrigt, at de købte huset i 2020. De ønsker at udskifte de eksisterende Veluxvinduer i tagfladen og i stedet at etablere en taskekvist som vist på tegningerne til ansøgningen. Siderne og mellemrummene mellem vinduerne vil blive beklædt med hvidmalet træ.

Tenna Kristensen oplyste, at der ikke er bemærkninger til ansøgningen om udførelsen af den taskekvist, selvom det oprindeligt hus ikke har haft en kvist. Museet er enig i, at en taskekvist vil være pænere end de eksisterende ovenlysvinduer.

Trine Fryjana Theede oplyste at kommunen kan tiltræde, at der gives dispensation til kvisten.

Birger Jønsson oplyste, at Friluftsrådet ikke har bemærkninger til ansøgningen.

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet kan endvidere kun meddele dispensation fra fredningen i eller uden for et internationalt beskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forringelser af arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen af ”art. Nr. 93 Rinkenæs og visse omliggende arealer” at bevare området i tilstanden på tidspunktet, hvor fredningen blev gennemført. Hverken Fredningsnævnets eller Overfredningsnævnets kendelse indeholder egentlige fredningsbestemmelser bortset fra den undtagelse, der gælder fra bebyggelsesforbuddet vedrørende landbrug og den tidligere lejrskole på ejendommen matr.nr. 93 Rinkenæs. Ansøgningen, som Fredningsnævnet skal tage stilling til, skal vurderes med udgangspunkt i, at fredningen er en status quo-fredning. Ifølge den praksis der gælder for områder indenfor strandbeskyttelseslinjen kan der kun dispenseres fra forbuddet mod at foretage ændringer i tilstanden af sådanne arealer, hvis særlige forhold taler for det, herunder hvis der er tale

om et nødvendigt formål, som bør gå forud for den generelle beskyttelsesinteresse. Denne regel praktiseres i praksis meget restriktivt. Ved afgørelse om dispensation fra fredningsbestemmelser indenfor strandbeskyttelseslinjen har Fredningsnævnet en tilsvarende restriktiv praksis.

Det er Fredningsnævnets vurdering, at bygherrens ønsker om udskiftningen af ovenlysvinduerne med en taskekvist er rimelig.

Fredningsnævnet finder efter besigtigelsen, at der, selvom taskekvisten vil være synlig fra Gendarmstien, kan gives dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 1 og stk. 2 på vilkår:

at taskekvisten udføres i overensstemmelse med ansøgningen.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Miljø- og fødevareklagenævnets klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Miljø- og fødevareklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget.

Klagegebyr opkræves af Miljø- og fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Miljø- og fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Miljø- og fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Miljø- og fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og fødevareklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Miljø- og fødevareklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 22. september 2022

Margit G. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Bente Houmann Andersen

Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk; trte@sonderborg.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;

Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, planer@msj.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk, gert.fahlberg@bbsyd.dk

Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet Sønderborg: b.joensson@stofanet.dk

Fredningsnævnet for Sydjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.: 9968 8800
E-mail: sydjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

21. september 2023

FN SJS 69/2022

FN SJS 69/2022: Dispensationsansøgning fra Egon og Heino Edelskov vedrørende belægningssten på ejendommen Sandagervej 8A, 6300 Gråsten, matr.nr. 93 Rinkenæs, Rinkenæs, inden for Brændstoffredningen

Fredningsnævnet har den 29. november 2022 modtaget en ansøgning fra advokat Mogens N. Lund på vegne af Egon og Heino Edelskov om dispensation til udførelse af græsarming på ejendommen Sandagervej 8A, 6300 Gråsten, matr.nr. 93 Rinkenæs, Rinkenæs, inden for Brændstoffredningen.

Dispensationsansøgningen er sidenhen blevet revideret. Der henvises til afsnittet ”Sagens baggrund”.

Fredningsnævnet har besluttet ikke at meddele dispensation til det ansøgte, jf. afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund

Ejendommen ligger i et område, der er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. april 1962. Der er tale om en status quo fredning. Ifølge kendelsen må området ikke beplantes eller bebygges. Der må endvidere ikke foretages terrænændringer eller gravninger efter sten, grus, sand eller lignende. Offentligheden skal ifølge kendelsen have adgang til fods og på cykel.

Fredningsnævnet har flere gange tidligere truffet afgørelse vedrørende ejendommen. Det fremgår af den seneste afgørelse, som er dateret den 3. oktober 2018, og som er stadfæstet ved Miljø- og Fødevareklagenævnets kendelse af 27. februar 2019, at der ikke kunne meddeles lovliggørende dispensation vedrørende et areal med belægningssten, som ses gengivet på kortet nedenfor (skraveret med henholdsvis rødt, blå og gråt), og som også nærværende sag drejer sig om:

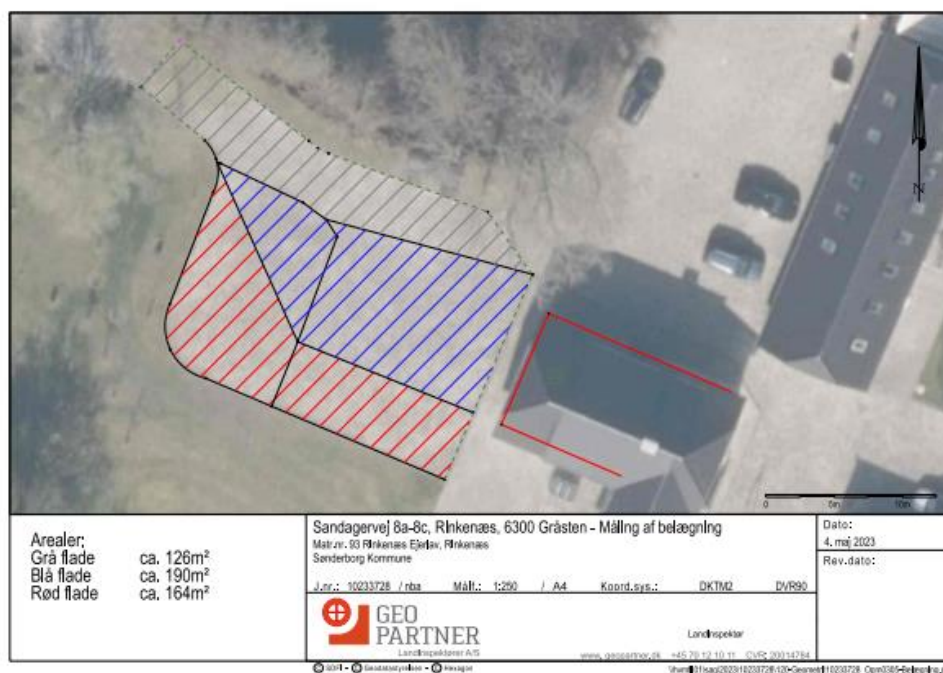

Foto fra ejendommen – viser en del af det omhandlede areal

Egon og Heino Edelskov har sidenhen modtaget et påbud fra Sønderborg Kommune, i hvilken forbindelse de er blevet pålagt at fjerne belægningsstenene.

Den 29. november 2022 har advokat Mogens N. Lund på vegne af Egon og Heino Edelskov sendt en ny dispensationsansøgning til Fredningsnævnet, hvoraf det fremgår, at man i forbindelse med efterlevelse af påbuddet nu overvejer en løsning med etablering af græsarmering som alternativ til de omtalte belægningssten.

I forlængelse af Fredningsnævnets seneste besigtigelse den 27. april 2023 har ansøgerne fået frist til at indlevere en revideret ansøgning til Fredningsnævnet.

Den reviderede ansøgning ses modtaget hos Fredningsnævnet den 3. august 2023. Det fremgår af ansøgningen, at det omhandlede areal med belægningssten udgør i alt ca. 480 m², og at der – i nedenstående prioriterede orden – ansøges om dispensation til følgende:

1. prioritet

Den blå flade (190 m²) og den grå flade (126 m²) fastholdes med belægningssten, mens der fjernes 164 m² belægningssten (den røde flade), som så bliver til græsareal.

2. prioritet

Den blå flade (190 m²) fastholdes med belægningssten. Den grå flade (126 m²) belægges med asfalt, mens der fjernes 164 m² belægningssten (den røde flade), som så bliver til græsareal.

3. prioritet

Den blå flade (190 m²) belægges med græsarmering. Den grå flade (126 m²) belægges med asfalt, mens der fjernes 164 m² belægningssten (den røde flade), som så bliver til græsareal.

Kommunen har vedrørende Natura 2000 og bilag IV-arter oplyst følgende:

”Der er omkring 1,6 km fra det ansøgte til nærmeste Natura 2000-områder. Dette er habitatområdet Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als med udpegningsgrundlaget Marsvin (*Phocoena phocoena*), sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand samt rev. Endvidere er det fuglebeskyttelsesområdet Flensborg Fjord og Nybøl Nor med udpegningsgrundlaget Edderfugl og Hvinand. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil beskadige eller påvirke beskyttede Natura 2000-områder og deres udpegningsgrundlag. Det ansøgte vurderes ikke at ødelægge eller beskadige de plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, som er nævnt i habitatdirektivets bilag IV.”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har den 23. februar 2023 og den 27. april 2023 besigtiget ejendommen.

Ved brev af 21. august 2023 har fredningsnævnet anmodet advokat Mogens N. Lund, Egon og Heino Edelskov, Sønderborg Kommune, Miljøstyrelsen, Slot- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet Sønderborg. om eventuelle bemærkninger til den reviderede ansøgning.

Kommunen har i den forbindelse bemærket følgende:

”...

Kommunen vurderer, at udlæg af et græsareal på det på kortet markerede areal med rød skraveringer er i tråd med landskabets synlige placering ud mod kystlandskabet samt fredningen.

Ud af de tre angivne scenarier, vurderes scenarie 3 at have den mindste landskabelige påvirkning. Ændringen vil dog fortsat lokalt have en visuel påvirkning, idet arealet fortsat vil opleves som befæstet.

Kommunen anbefaler, at der vælges en løsning med udgangspunkt i scenarie 3, hvor det ”grå område” bibeholdes med belægningssten som i dag, i stedet for asfalt, og det ”blå område” med græsarmering. Med belægningssten på det ”grå område”, vil arealet i sin helhed sandsynligvis fremstå mere som et privat areal end et offentligt areal. Herved skabes en klar og synlig overgang mellem privat og offentligt tilgængeligt areal, mens det befæstede areal visuelt nedtones, ved at ”det blå” område udføres med græsarmering.

Natura 2000 og bilag IV-arter

Hvis det viste område på omkring 500 m² består af asfalt, grå belægningssten (som er på stedet i dag), græs eller græsarmering giver dette ikke anledning til en ændret vurdering fra kommunens side, hvad angår Natura 2000 og bilag IV-arter.
...”

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det fremgår videre af stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det fremgår desuden af stk. 3, at medmindre betingelserne i § 65, stk. 3, er opfyldt, kan fredningsnævnet ikke meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte kan 1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller 2) ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Brændstoffredningen indeholder ikke en udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet med fredningen må derfor fastlægges under hensyn til fredningsbestemmelserne og det oplyste om baggrunden for fredningssagen.

Af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kendelse af 27. februar 2019 fremgår, at klagenævnets vurdering er, at der er tale om en tilstandsfredning, med det sigte at bevare arealerne i en tilstand som på fredningstidspunktet, hvilket skal sikres gennem forbud mod blandt andet opførelse af ny bebyggelse, etablering af beplantning og ændringer i terrænet.

Udgangspunktet for sagen er, at der allerede er truffet en afgørelse, ifølge hvilken belægningen skal fjernes. Sagen omhandler en ansøgning om et alternativ til fjernelsen af en del af belægningsstenene.

På baggrund af besigtigelsen finder Fredningsnævnet ikke, at der kan gives dispensation til nogen af de foreslåede ”scenarier”.

Fredningsnævnet finder, at alle de foreslåede ”scenarier” indebærer en væsentlig ændring af tilstanden af et ikke ubetydeligt areal inden for en fredning, der tilsigter at bevare arealernes tilstand.

På baggrund af sagens oplysninger, herunder luftfotos af område vil alle de foreslåede løsninger på grund af størrelse og udseende fremstår som markante og fremmedartede elementer i det fredede område.

Fredningsnævnet lægger ligesom klagenævnet vægt på, at arealet mellem kysten og ejendommens bygninger er meget åbent og forholdsvis fladt, hvorfor belægningen vil opleves som iøjnefaldende, når man færdes af Gendarmstien.

Fredningsnævnet lægger desuden vægt på, at en dispensation til det ansøgte vil kunne medføre en uønsket præcedensvirkning.

Klagevejledning:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevnenes-hus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 21. september 2023

Henrik Tosti
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Advokat Mogens N. Lund, mnl@advokatgruppen.dk
Egon og Heino Edelskov,
Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk; trte@sonderborg.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, planer@msj.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Sønderborg, soenderborg@dn.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, soenderborg@dof.dk, gert.fahlberg@bbsyd.dk
Friluftsrådet Sønderborg: soenderjylland@friluftsradet.dk